ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ

ಸಂವಾದ

೧೨

ಈ ಸಂಕಲನದ ಸಂಪಾದಕರು :

ವೈ. ಮಂಜಪ್ಪ

ಸಂವಾದ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖಕರು :

* ದಿವಂಗತ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, [ಆನಂದಕಂದ]

* ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಪಾರ್ವತಿ,
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಹಕರು,
ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಮೈಸೂರು–2

* ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ,
101, ಗಣೇಶಮಂದಿರ ರಸ್ತೆ,
ಎರಡನೇ ಬ್ಲಾಕ್,
ತ್ಯಾಗರಾಜ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560028

* ಎಂ. ಎಸ್. ಶ್ರೀರಾಮ್,
ನಂ. 3 ನಾಲ್ಕನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,
ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ – ಬೆಂಗಳೂರು – 560018

ನನ್ನ ನೆನಪುಗಳು

● ಡಾ|| ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ [ಆನಂದಕಂದ]

ನನ್ನ ತಂದೆ

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕಾಕ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಟಗೇರಿ ಒಂದು ಇನಾಮು ಹಳ್ಳಿ. ಸಿಂದಿ-ಕುರಬೇಟ ದೇಸಾಯರ ವಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದು. ಅಲ್ಲಿಯ ವತನದಾರ ಗೌಡರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ನಮ್ಮ ಒಂದು ವತನೀಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕತನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಕಣ್ಮರೆಯಾದರಾದರೂ ಮರೆಯತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲ. ಇದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವರಾದರೂ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಅನೇಕ ನಾಗರಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದಲೂ ಬರೆಯಲೂ ಬಾರದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯು ಅವರಿಗೆ ಮನೆಮಾತಿನಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿತ್ತು. ಜೋತಿಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಗೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನರಿಯೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಚಿಕ್ಕ ಕೂಸಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ಆಗಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ-"ಇವನ ಭವಿಷ್ಯ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಇವನಲ್ಲ. ಇವನಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಕೀರ್ತಿ ಬೆಳಗುವದು". ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ "ಏನೋ ಏನೋ, ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಇವನೊಬ್ಬ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹತ್ತರಂತೆ ಹನ್ನೊಂದು" ಎಂದು ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿ-ತಬಲಾಗಳು ಇದ್ದುವು. ತಬಲಾ ಬಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ಹಳೆಯ ಬಯಲಾಟದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಹರಿಕೀರ್ತನಕಾರರು ಬಂದಾಗ ಆಗಲಿ,

ಸಂಗೀತ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ತಬಲಾ ಬಾರಿಸುವವರು ಇವರೇ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಅವರು ತಾಳ–ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಯ ವಾದ್ಯಗಳ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಣಾಯಕರೆಂದರೆ ಇವರೇ. ತಂಬೂರಿ ಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತಮಗೆ ಬಂದ ಪದ-ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಣಿಗೊಳಿಸುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಪಳಗಿದವರು. ಗಣಪತಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಂತೂ ತಜ್ಞರು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಗಣಪತಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಂಗಿ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಕಾರ. ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಂತೂ ಗೋಕಾವಿಯ ಜೀನಗಾರರನ್ನು ಮೀರಿಸಿದವರು.

ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಇವರು ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಯವರು. ಸಜ್ಜನಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಮೇಲಿನವರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ರೈತರು ತಾವೇ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಯಾವ ರೈತರಿಂದಲೂ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರೆಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಜೀವಪ್ರಾಣ.

ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಮುಂದೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಉಪನಯನವಾದ ವರ್ಷವೇ ಅಂದರೆ 1912 ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟರಮಣನ ಗಿರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ನಮಗೆ ಕಲಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕ, ಗೋಪಿಗೀತ, ದಾಮೋದರಾಷ್ಟಕ, ವೇಣುಗೀತ, ಭ್ರಮರಗೀತ, ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ, ವೆಂಕಟೇಶ ಸ್ತೋತ್ರ, ವಾಯುಸ್ತುತಿ, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ತೋತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಸ್ತೋತ್ರ ಪದ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠವಾಗಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರೇ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾಗುರುಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅವರ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ಕಾಲದ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ನೆನಪನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ– 1906 ನೇ ವರ್ಷ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಬರಗಾಲ. ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ

ನಿಕೆಯೇನೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಆಗಾಗ ಈ ಬರ ಗಾಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಒಂದೇ ಮಾತು – "ದೇವರಿದ್ದಾನೆ". ಆದರೂ ಮನ ಸಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಬವಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಮಗಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಯೋಚಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಅವರದು ಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆ.

ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ಹಳ್ಳಿ ಬಗರನಾಳದಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಪ್ರಮುಖ ರೈತರು ಕೂಡಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಮಾತುಗ ಳು ನಡೆದವು. "ಕುಲಕರ್ಣ್ಯಾರ, ಈ ವರ್ಷ ನಿಮ್ಗ ಕಾಳುಕಡಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಂದಾವರಿ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಂದಾವರಿ" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಅವರನ್ನೆ ಲ್ಲ ಒಳಮನೆಗೆ ಕರೆದು ತಂದು ಎರಡು ಚಿಮಣಿಯ–ಡಬ್ಬಿ ಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟ ಕಾಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ "ಇದು ಈ ವರ್ಷದ ನಮ್ಮ ಬೆಳೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರೈತ ರು ತುಂಬಾ ಕುತೂಹಲಿಗಳಾಗಿ "ಇಷ್ಟೇನೇ" ಎಂದು ಹಣೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಕೇಳಿದರು. ಬಳಿಕ "ಮುಂದೆ ಇನ್ಹ್ಯಾಂಗರಿ ಕುಲಕರ್ಣ್ಯಾರ" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೂ ಅದೇ ಉತ್ತರ– "ದೇವರು ಇದ್ದಾನೆ" ಎಂದು. ಆಗ ರೈತರಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖ ರೈತ ಹೇಳಿದ– "ದೇವರೇನ್ರಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪಾಪದ ಫಲ ನಮ್ಗ ಉ ಣ್ಣಾಕ ಹಚ್ತಾನ್ರಿ. ಈಗ ನಾವು ಮನುಷ್ಯಾರು. ಇಬ್ಬರದೊಬ್ಬರ ಸುಖ-ದುಃಖ ನಾವ ನೋಡಬೇಕ್ರಿ. ನೀವೀಗ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಡ್ರಿ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಯಾಗ ನಿಮ ಗಾಗಿ ಒಂದು ಮನಿ ನೋಡ್ತೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಾನ ತಗೊಂಡು ಬರಾಕ ಚಕ್ಕಡಿ ಕಳಿಸ್ತೇವಿ. ಎರಡು ದಿನ್ನದಾಗ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದಬಿಡ್ರಿ. ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ನಮ್ಮೂರ ತಂದಿತಾಯಾಗಿ ಇದ್ದೀರಂತ." ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಆಡಿದ ಮಾತಿನಂತೆ ರೈತರು ಮರುದಿನವೇ ಚಕ್ಕ ಡಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಮ್ಮದೇನು ಸಣ್ಣ ಸಂ ಸಾರವಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು–ಹದಿನೈದು ಜನರು. ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾ ರದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಅಂದಿನಂಥ ಆ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ರೈತರು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡರು. ನಮಗೆ ಯಾವ ಮಾತಿನ ಕೊರತೆಯೂ ಆಗಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ತಪ್ಪದೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ತುಂಬು ಬಸಿರಿನ ತಾಯಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತರು. ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಯೇ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನೊಬ್ಬನ ಉಪನಯನ ಸಮಾರಂಭವೂ, ಅಕ್ಕ ಒಬ್ಬಾಕೆಯ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭವೂ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿದವು, ಇವೆಲ್ಲ ಹೊಣೆ ನಮ್ಮ

ತಂದೆಯ ಮೇಲಿನದಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ರೈತರು ತಾವೇ ಹೊತ್ತು ನಡೆಯಿಸಿದರು. ಅಂದಿನ ಹಳ್ಳಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗದ ತುಣುಕಾಗಿ ಕಂಡಿತು. "ಸಹನಾವವತು ಸಹನೌ ಭುನಕ್ತು...." ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯ ಅರ್ಥವು ಗೊತ್ತಿರದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಅದನ್ನು ಜೀವನದೊಂದಿಗೇ ಬೆರೆಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಸತ್ಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ದಿನ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬೇಗನೆ ಅವರನ್ನು ಅಗಲಿದೆವು. ಅವರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದಿನ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಮಾನವನ ಸಾರ್ಥಕ ಬಾಳು ಅಂದರೇನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವ.

ನನ್ನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಣ್ಣ.

ನನಗೆ ತಿಳಿಯ ತೊಡಗಿದಾಗ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಆರನೆಯ ವರ್ಷ (1906) ಈ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು-ಇಪ್ಪತ್ಮೂರು ವಯಸ್ಸಿನವನಿರಬಹುದು. ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್‌ವರೆಗೆ ಈತನ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇವನ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಿದ್ದವು ಯಾದವಾಡದ ಲಕ್ಷಾಧೀಶ ನಾಯಕರ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಈತನ ಮದುವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರಬಹುದಾದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಈ ಮಾತು ಆ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಹಳ ಸ್ಥೂಲನಾದ ಸ್ವಭಾವದವಳು. ಮನೆಗೆಲಸದ ಜಾಣ್ಮೆಯು ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿದವಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇವಳ ಈ ಸ್ವಭಾವದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಬೇಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಕೋರ್ಟ್‌ಶಿಪ್‌ಗೆ ಆಗ ಎಡೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಸೊಸೆತನವು ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳನ್ನೇನೂ ತರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ ತನ್ನ ತವರುಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ತವರುಮನೆಯ ಹಿರಿಯರ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಜೀವನವು ನಮಗೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು.

ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಗಳೊಂದಿಗೆ

ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆಯಿಂದಲೋ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಂದು-ಒಂದೂವರೆ ಸೇರಿನಷ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಗಳು ನಮ್ಮವಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಂತೆಯ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು ಮಲಗಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಸಿವಿನ ನಿವಾರಣೆಯ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಿರುಮನೆಯ ಟ್ರಂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಮಂದಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೇನೋ ಇವಳು ಉಪವಾಸಿ. ಆದರೆ ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ತನಗೆ ಹಸಿವೆಯಾದಾಗ ಟ್ರಂಕಿನೊಳಗಿನ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಕೆಯ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಣವಿರದೆ ಹೇಗೆ ಮಲಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳೋ ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ದಿನ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ನಗುನಗುತ್ತ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡ ತೊಡಗುವಳು. ಅಂದು ಏಕೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತೋ ಇಂದು ಅದೆಲ್ಲ ಸಿಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಇಳಿದು ಹೋಯಿತೋ ಎಂಬ ಒಗಟಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ನಮಗಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಮೊದ ಮೊದಲು ಇದೆಲ್ಲ ಸಹಜ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟದ್ದಿತು. ಹೆಂಡತಿ ಮುನಿಸಿನಿಂದ ಮಲಗಿದರೆ ಆತನಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆದ್ದು ನಗುನಗುತ್ತ ಇರತೊಡಗಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಂತೆ ಅವನು ದಿನಗಳನ್ನು ನೂಕುತ್ತಿದ್ದನು.

ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್‌ವರೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದನಾದರೂ ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದನು. ತಾನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿತಿರುವೆನೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಬೇರೆ. ಹೊಲಮನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿರಿಯಣ್ಣನಂತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಯಾವ ಭಾಗವೂ ಅವನದಿರದು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿತವರೆಂದರೆ ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯು ಸಿಕ್ಕಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಅವನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. ಇನ್ನೂ ಯಾವ ನೌಕರಿಯೂ ದೊರೆತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತವರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಈತನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಾವು ನಿವೃತ್ತರಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಬೇಗನೆ ಬಗರನಾಳದ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ಆತನ ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನಿಕೆಯನ್ನು ಆತನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಹೊರಿಸಿದರು.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಘಟನೆಯೊಂದು ಘಟಿಸಿತು. ಅದೆಂದರೆ

ಹೀಗಿದೆ- ನಮ್ಮ ಗೌಡಿಕೆಯ ಮನೆತನದ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯ ಭಾಗದ ಮನೆತನವೊಂದು ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದೆ ದತ್ತು-ಪುತ್ರನನ್ನು ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಜನರೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಪಕ್ಷದವರು. ಇವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ- "ನಾವು ರಾಧಾಬಾಯಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾದ ಹುಡುಗನನ್ನೇ ದತ್ತಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಬೇರೆ ಹುಡುಗ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಅಂತಹ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದಿಂದ ಇದ್ದ ಜಮೀನುಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳು ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಒತ್ತೆಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳು ದಾಯಾದಿತನದ ಜಗಳಾಟದ ಮೂಲಕ ಸಾಗುವಳಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾಳು ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ದತ್ತಕ ಪುತ್ರನಾದವನು ಕೂಡಲೇ ಕೆಲವು ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಆ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಮಗನನ್ನು ದತ್ತು ಕೊಡಲು ಉದಾಸೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿರುವ ಅವರ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯವತನದ ಭಾಗವು ಅನೇಕರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂಡಿಸಿತ್ತು. "ನಾನು ದತ್ತಕ ಕೊಡಬೇಕು ತಾನು ದತ್ತಕ ಕೊಡಬೇಕು" ಎಂಬ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನು ದತ್ತು-ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಮನೆತನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವಳ ಯೋಚನೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಯಾವ ಮಗನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತು ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ನಡೆಯಿತು. ಕೆಲವು ಜನ ಹಿತಚಿಂತಕರು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ– "ನೀವು ದತ್ತಕ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಬಹಳ ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಆ ಆಸ್ತಿಯು ದಕ್ಕುವಂತೆ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಮೊದಲೇ ವಹಿಸಬೇಕಾದುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದತ್ತು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಳೆಯರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರನ್ನು ದತ್ತಕ ಕೊಡುವುದೇ ವಿಹಿತ" ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಅಣ್ಣ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಬಗೆಯ ಆಟವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದನು. ಮುಂಧೋರಣೆ ಇಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲದ ವಿಚಾರವನ್ನು, ಹಿತವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದನು–

"ನೀವು ದತ್ತಕ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದು. ನನಗೆ ಈ ನನ್ನ

ಮನೆಯ ಹಿತದ ಯೋಜನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವುದು. ದತ್ತಕ ಉತ್ಪನ್ನವು ಈ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದರೆ ಮನೆತನದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಚೆನ್ನಾಗುವುದು. ಆ ಉತ್ಪನ್ನವು ಈ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದರೆ ರಾಜೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಅದರ ಘಾತವನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಮಾಡುವವನಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಹಿತವನ್ನೇ ನಾನು ನೋಡುವವನು". ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಮರುಕದ ಈ ಮಾತುಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸಿದವು. ಯಾವ ಬಗೆಯ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗದಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಆಯಿತು. ಅವನನ್ನೇ, ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಹೋಮ-ಹವನಗಳೊಡನೆ ದತ್ತಕ ಮಾಡಿದರು.

ಆ ಮನೆತನದ ಮೇಲಿದ್ದ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿರದೆ ಇದ್ದರೂ ಹಾಗೆ-ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಗಿನ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಅಂತಃಕರಣದ ನಡವಳಿಕೆಯು ಸ್ಪೃಹಣೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯವನ್ನೂ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿಸುವಂತಹದಿತ್ತು. ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಬಾಲವಿಧವೆಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕನೊಬ್ಬಾಕೆ ತನ್ನ ಬಳಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿ ಸಾಲವೆಂದು ಕೊಟ್ಟಳು. ಆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನೇ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ. ಕೆಲಸವು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು.

ಈಗ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಹಿರಿಯತನ ತಪ್ಪಿ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಮ್ಮ ಮನೆತನ ಬರಗಾಲದ ಬವಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾದುದು ಆತನ ಹಿರಿಯತನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವು ಆ ಬವಣೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಅದು ತನ್ನ ಕರ್ತೃತ್ವ- ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ನಿವಾರಣೆಯಾಯಿತೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದ.

ದತ್ತಕ ಉತ್ಪನ್ನವು ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದಿತೇನೊ ಇಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದವುಗಳು, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗದ ಬೀಳು-ಭೂಮಿಗಳು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವೇನೂ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ದತ್ತು ಹೋದ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಸಂಪ್ರ

ದಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಟ. ಬೀಳು ಬಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಂತದ ವೆಚ್ಚದಿಂದಲೇ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಒತ್ತೆ ಬಿದ್ದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದನ್ನೇ ಬಿಡಿಸಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತಸ್ತು ಹಲವರನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ-ಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಕುದಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ಆಗ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ನಡೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿಯೇ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿದೆ.

ಆ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುನಿಸಿನ ನಾಟಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು. ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ಮೇಲಕ್ಕೆಬ್ಬಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಬಗರನಾಳ ಹಳ್ಳಿಯ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ಬೆಟಗೇರಿ, ಗೋಸಬಾಳ ಎಂಬೆರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಮೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆ ಎಂದರೆ ಬರುವ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಮಟ್ಟವು ಮೇಲಕ್ಕೇರಿ ನಿಂತಿತು. ದಾಯಾದ ಭಾವದ ಜನರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಅಸಹನೀಯ ಸಂಗತಿಯಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳ ಅಧಿಕಾರವೂ, ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭವೂ ಕಡಿಮೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಪೀಕ್ ಪಹಣಿ' ಕಾಲದ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಂತೂ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ದೊರೆತನವನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುವನು. ಪೀಕ್ ಪಹಾಣಿಯೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ನಾಟಕ ಮಾತ್ರ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಎಕರೆವಾರು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಕುಲಕರ್ಣಿಯ ಕೆಲಸ. ಇದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಲಾಭವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಾಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ ತುಂಬಾ ಲಾಭಕರವಾದ ಕೆಲಸ. ಪೀಕ್‌ಪಹಾಣಿಯ ನೆಪ ಮಾಡಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ ತನ್ನ ಓಲೆಕಾರರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಲಕ್ಕೂ ಹೋಗುವನು. ಅದು ಬೆಳೆಯ ತಪಾಸಣೆಗೆಂದು ನೆಪವಾದರೂ ಆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ, ಪಲ್ಯ, ಕಬ್ಬು, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಹೆಸರು, ಅಲಸಂದಿ, ಅವರಿ, ಇವುಗಳ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆಗ ಮನೆಯ ದನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಸಿಯ ಮೇವೂ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ನಿಯಮಿತ ಆದಾಯವು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಇಂತಹ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಆದಾಯಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಮರುಳಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಈ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂರು ಹಳ್ಳಿಯ ಕುಲಕರ್ಣಿಕೆಯ

ಕೆಲಸನೇದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ಮಾತಿನ ಕೊರತೆಯಿದ್ದೀತು? ಎಲ್ಲವೂ ಸಮೃದ್ಧಿ.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ನೂರಾ ಒಂಬತ್ತು-ಹತ್ತನೆಯ ವರ್ಷ ಇರಬಹುದು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನವರಾತ್ರಿಯ ಹಬ್ಬವು ಬಂದಿತು. ನಮ್ಮ ವೈಭವದ ಬಿಂದುವು ಮೇಲ ಕ್ಕೇರಿತು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವು, ಪೂಜಾ-ಪುರಸ್ಕಾರ ಗಳು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದವು. ಹತ್ತು ದಿನದ ಹಬ್ಬವದು. ದಿನದಿನವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಪಕ್ವಾನ್ನ. ದೇವರ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಪಕ್ವಾನ್ನದ ಊಟದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದೇ ಹೊಗಳಿದುದು. ಈ ಹೊಗಳಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತ ಇರಲೂ ಬಹುದು. ಪೂಜೆಯ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ 'ವೆಂಕಟೇಶ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ' ಎಂಬ ಪುರಾಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳ ಲೆಂದು ಊರಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಜನರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಪುರಾಣ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೋ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕರುಬುವುದಕ್ಕೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಬ್ಬದ ಫಲ ವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾರದ ಋಷಿಯ ಸಂಚಾರವಾದಂತಾಯಿತು.

ನಮ್ಮ ದಾಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲ್ಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ಸರಿಸುವ ಜನರು ಕೆಲವರಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಈ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನು ತುಂಬ ಹಿತದವನಾದ. ಅವರು ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವನ ಕಿವಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚತೊಡಗಿದರು. ಅದರಿಂದ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ನಾಟಕಗಳು ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿದವು. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಪಾತ್ರಧಾರಿಯೊಬ್ಬ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಅಪೇಕ್ಷೆ.

ಒಂದು ಸಲ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ಮುಸುಕು ಬಿಗಿದು ಮಲಗಿಕೊಂಡಳು. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಮೇಲಕ್ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು "ನೋಡಿ, ತಿಳಿಯದ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಳಗೊಳಗೇ ಬಗೆಹರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಜಾಣತನದ ಕೆಲಸ. ಏನೋ ಹುಚ್ಚುತನ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಬೇರೆಯಾಗುವ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ. ನಾವು ಸದ್ಯದಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಹುಚ್ಚನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಆಕೆಯ

ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದೊಂದು ನೆಪ. ಈ ಮನೆಯ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಅಭಿಮಾನ ಎಂದೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗದು. ಎರಡೂ ಮನೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಾನೇ ಹೊರುತ್ತೇನೆ, ಯಾವ ಮಾತಿಗಾಗಿಯೂ ನೀವು ಚಿಂತೆ ಮಾಡಕೂಡದು." ಎಂದು ತಾಯಿಯೊಡನೆ ಮರುಕದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದನು. ಆ ಮಾತು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಈ ಅಣ್ಣ ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡಿದ. ಬೇರೆ ಮನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವನ ಸ್ವಭಾವವೂ ಬೇರೆಯೇ ಆಯಿತು. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಆಕರ್ಷಣೆ ಅವನಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸಂತಾಪದ ಸಂಗತಿ. ಈ ದತ್ತಕ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನವು ತಮಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದೆಂದು ಅನೇಕ ಸಾಲ-ಕೈಗಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಹೊಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಯಿತು. ಹೊಲಗಳು ಅಣ್ಣನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನು ಸುಖದಿಂದ ಉಪಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬುದ್ಧಿಯ ಮನುಷ್ಯ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅಂತಃಕರಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಮನುಷ್ಯರು ನಮ್ಮ ತಂದೆ–ತಾಯಿ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೇ ಗೆಲುವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ನಮಗೆಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಈತನ ಚರಿತ್ರೆ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದು. ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅದನ್ನು ಆಗಾಗ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವದ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವೆನು.

ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯರು

● ಎಚ್. ಎಸ್. ಪಾರ್ವತಿ

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಒಂದು. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ Novel ಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದವೇನಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹೆಣೆಯುವ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬಾಣಭಟ್ಟನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇರಬಹುದು; ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿಯೆಂದೇ ಹೆಸರಾಯಿತು. (ಈ ಹೆಸರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇಟ್ಟವರಾರು ಎನ್ನುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕುತೂಹಲಕರವಾದ ಅಂಶ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರಿಲ್ಲವಂತೆ)

ಒಮ್ಮೆ ಆರಂಭವಾದಷ್ಟೇ ತಡ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರವಾಹ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ವಸ್ತು ವಿಸ್ತಾರವಾದಾಗ, ಹೇಳುವ ವಿಷಯ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನಿಸಿದಾಗ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಬೇರೆ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕಿಂತ ಕಾದಂಬರಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ ಎನ್ನಿಸುವುದೂ ಸಹಜವೇ. ಕ್ರಮೇಣ ಲೇಖಕಿಯರೂ ಈ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸುಮಾರು 16 ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸಮಕಾಲೀನರೇ ಆದ ಆರ್. ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮನವರು ಹನ್ನೆರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಸುಮಾರು ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಗಿರಿಬಾಲೆ (ಸರಸ್ವತಿ ರಾಜವಾಡೆ) ಅವರೂ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮ

ನವ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ನೇರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಹಾಗೂ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಇವರೂ ಬರೆ ದಿದ್ದರೂ ಇವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪುರುಷರು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷನದೇ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ. ಅವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೇ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ. ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಸಹಾಯಕವಾಗಷ್ಟೇ ಬರುತ್ತದೆ. (ಈ ಮಾತು ಈವತ್ತಿಗೂ ನಿಜ. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅಪವಾದವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದು) ಆದರೆ ಈ ಇಬ್ಬರು ಮೊ ದಲ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಂ ಡಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇವರ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ದೊರೆಯಿತು. ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ರಚಿತವಾದ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಗತಿಪರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿಚಾರ ಇವರ ಕಾದಂ ಬರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿವೆ. ಇವರ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳು ಅಳುಮುಂಜಿಗಳಲ್ಲ. ಎಂತೆಂತಹ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ, ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಗಳಿಂದ ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಲೇಖ ಕಿಯರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲ ಸ್ರೋತವನ್ನು ಈ ಇಬ್ಬರು ಲೇಖಕಿಯರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಈ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ರಚಿತವಾದದ್ದು ನಿಜ. ಡಾ|| ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರ ಕಾದಂಬರಿ ಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು, ಶೈಲಿ, ನಿರೂಪಣೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದ್ದವು. ಆದರೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಿಗೆ, ಭಾವಗೀತೆಗಳಿಗೆ, ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಮ್ರಾಟರೆಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಅ. ನ. ಕೃ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಪಾಕೆಟ್ ಬುಕ್ ಆವೃತ್ತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಇದುವ ರೆಗೆ ಸಣ್ಣ ತೊರೆಯಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾದಂಬರಿ ನದೀ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಹರಿಯ

ಲಾರಂಭಿಸಿತು. ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಸಾಹಿತಿ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದಾದರೂ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಲೇ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ಲೋಕ ಪ್ರಿಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಲೇಖಕಿಯರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟರು. ವಾಣಿ, ಎಂ. ಕೆ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಮುಂತಾದವರು ಈ ಪ್ರವಾಹದ ಮೊದಲ ಅಲೆಗಳು. ಆದರೆ ತ್ರಿವೇಣಿಯವರ ಆಗಮನದೊಂದಿಗೆ ಲೇಖಕಿಯರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ದೊರೆಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ತ್ರಿವೇಣಿ ಹೊಸ ಆಸೆ, ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಂತೆ ಈ ರಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರು. ಈಕೆ ಅಲ್ಪಾಯುಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೇವಲ 34 ವರ್ಷದವರಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅವರು ಮಹಿಳಾ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ಬರೆದದ್ದು 21 ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮನೋ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ. ಇವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಕಾರಣ ಲಲಿತವಾದ ಭಾಷೆ, ಆಕರ್ಷಕ ಶೈಲಿ, ನವಿರಾದ ಹಾಸ್ಯ, ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರಗಳ ಜೀವಂತತೆ. ಇವರ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಚಲನ ಚಿತ್ರಗಳಾದ ಮೇಲಂತೂ ಇವರ ಕೀರ್ತಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು.

ತ್ರಿವೇಣಿಯವರ ನಂತರ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯರ ಮಹಾಪೂರವೇ ಹರಿದು ಬಂತು ಎಂದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಹೋಯಿತು. ನೂರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಬಂಧ, ಕವಿತೆ ಅಥವಾ ಕಥೆ ಬರೆಯಲು ಅಸಮರ್ಥರಾದವರೂ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಅವರ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೂ ದೊರೆಯಿತು. ಲೇಖಕಿಯರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಪ್ರಕಾಶಕರೂ ಮುಂದಾದರು.

1982 ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಲೇಖಕಿಯರು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 82 ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 92 ಜನ ಲೇಖಕಿಯರ 770 ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚಿನ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯರ ಹಾಗೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ ಆಗಿರುವುದು ಸಹಜ. (ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ) ಸಂಖ್ಯೆ ಅತಿಯಾದಾಗ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಳುಗಳಿಗಿಂತ ಜೊಳ್ಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು

ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ. ಆದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದವು ಕೆಲವಾದರೂ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು. ಡಾ॥ ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ, ಆರ್ಯಾಂಬಾ ಪಟ್ಟಾಭಿ, ಎಂ. ಕೆ. ಇಂದಿರಾ, ಉಷಾ ನವರತ್ನ ರಾಂ, ಪುಷ್ಪಾ ಎನ್. ರಾವ್, ಎ. ಪಂಕಜಾ, ಪ್ರೇಮಾ ಭಟ್, ಮಂಗಳಾ ಸತ್ಯನ್, ಎಸ್. ಚಿತ್ರಲೇಖಾ, ರಾಧಾ ಮೂರ್ತಿ, ಕೆ. ಆರ್. ಪದ್ಮಜಾ, ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ, ಸಾಯಿಸುತೆ, ಈಚನೂರು ಶಾಂತಾ, ವಿಜಯಶ್ರೀ, ಕಾಕೋಳು ಸರೋಜಾರಾವ್, ಮುಂತಾದವರು.

ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಎಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅಲ್ಲ. ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ವಸ್ತು, ಭಾಷೆ, ನಿರೂಪಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಪಕ್ಷಿನೋಟ ಹರಿಸೋಣ.

ದಿವಂಗತ ವಾಣಿಯವರು ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿ ತೀರಾ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಭಾಷೆ ಸರಳ, ಸುಲಲಿತ. ವಸ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು. ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನಡುವಿನ ಘರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರ ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳಷ್ಟೇ ಜೀವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ಹಳೆ ತಲೆಮಾರಿನ ಮತ್ತು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಲೇಖಕಿಯರ ಮಧ್ಯೆ ಕೊಂಡಿಯಂತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ ಎರಡೂ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಡಾ॥ ಅನುಪಮಾ ನಿರಂಜನ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಹವರು. ಇವರ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ 'ಅನಂತ ಗೀತ' ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು 1954 ರಲ್ಲಿ. 1975 ರವರೆಗೆ ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಕೋಲೆಯೊಳಗಿಂದ', 'ಋಣ' 'ಕಣಿವೆಗೆ ಬಂತು ಜೇಸಿಗೆ' ಮುಂತಾದವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖನಾರ್ಹವಾದವುಗಳು ಮಿಕ್ಕವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯತ್ತಲೇ ಮುಖ ಮಾಡಿದವುಗಳು. ಅನಂತರದ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರವ

ಣಿಗೆಯ ಶೈಲಿ, ವಸ್ತುವಿನ ಆಯ್ಕೆ, ಸಮಸ್ಯೆಯ ನಿರೂಪಣೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 'ಮಾಧವಿ' 'ಎಳೆ' 'ಕೊಳಚೆ ಕೊಂಪೆಯ ದಾಸಿಗಳು' 'ಘೋಷ' 'ಆಳ' ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದರೂ (46 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ) ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕಿಯೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿದವರು ಎಂ. ಕೆ. ಇಂದಿರಾ. ಇವರ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ ತುಂಗ–ಭದ್ರ ಓದುಗರ, ವಿಮರ್ಶಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. ಆನಂತರ ಪುಂಖಾನುಪುಂಖವಾಗಿ ಇವರ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದವು. ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಎಂ. ಕೆ. ಇಂದಿರಾ ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಇವರ ಸ್ವಂತಿಕೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ನುಡಿಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಗಾದೆ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇವರು ಕತೆ ಹೇಳುವ ರೀತಿ. ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಂತಿಕೆ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತುಂಗಭದ್ರ, ಸದಾನಂದ, ಟು–ಲೆಟ್, ತಗ್ಗಿನಮನೆ ಸೀತೆ, ಫಣಿಯಮ್ಮ ಮುಂತಾದವು. ಕೂಚುಭಟ್ಟ, ಗುಂಡ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇದೆ. 'ನೂರೊಂದು ಬಾಗಿಲು' 'ಮುಸುಕು' ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೋದಿದಾಗ ಇವರು ಪತ್ತೇದಾರಿ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ಎನ್. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯವರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಅಪರೂಪದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮ್ಯಾತೆ ಮಹಾದೇವಿ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಜೀವನವನ್ನಾಧರಿಸಿದ ತರಂಗಿಣಿಯೆಂಬ ಬೃಹತ್ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದವರಲ್ಲಿ ಉಷಾನವರತ್ನರಾಂ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲಿರುವ ಲೇಖಕಿ. ವಿಮರ್ಶಕರು ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರಾದರೂ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹುದು. ಚಲನ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಿಯೂ ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ.

ಪ್ರೇಮಾಭಟ್ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಸಹಜ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಇದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕಿ ಪದ್ಮಾ ಶೆಣೈ ಅನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರಾದರೂ ಅವರ ಪ್ರನಾಳ ಶಿಶುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ 'ಅನಿಶ್ಚಿತ' ಕಾದಂಬರಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ

ಸಮರ್ಥ ಲೇಖಕಿ ಎ. ಪಿ. ಮಾಲತಿ. ಇವರ 'ನೂಪುರ ಗಾನ', 'ತಿರುಗಿದ ಚಕ್ರ' 'ಮಂದಾರ', 'ದೇವ' ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳು.

ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೀತಾನಾಗಭೂಷಣ ಮತ್ತು ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕ ಕೇವಲ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಯಿಂದ ಲೇಖಕಿಯರನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಆಡುನುಡಿಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ 'ಹಸಿಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಹದ್ದುಗಳು' ಹಾಗೂ 'ಮಾಪುರ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳು' ಆ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನೋವಿಗೆ ನುಡಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಯಾವುದೇ ವರ್ಗವಾಗಲೀ, ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಶೀಲದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಅಂತರ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು 'ಹಸಿಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಹದ್ದುಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲೂ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ನರಳುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಬಗ್ಗೆ 'ಮಾಪುರ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳ'ಲ್ಲೂ ಮನ ಮಿಡಿಯುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಿ. ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ ಅವರ 'ನೆಲೆ-ಬೆಲೆ' 'ಗತಿ' ಮುಂತಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಅನಸೂಯ ರಾಮರೆಡ್ಡಿಯವರು 'ಪಂಜರ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದಲಿತವರ್ಗದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲೆಮರೆಯ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ನೀಳಾದೇವಿ ಒಬ್ಬರು. ಇವರು ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಹುಲ್ಲು ಹಸಿರಾಯಿತು' ಮುಂತಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಮಾಮೂಲು ಜಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳವರ್ಗದವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸರೋಜಾ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಮತ್ತು ಎಚ್. ಎಸ್. ಪಾರ್ವತಿ ವಿಭಿನ್ನ ವಸ್ತುವಿನಿಂದಾಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸರೋಜಾ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ತಮ್ಮ 'ವಾನಪ್ರಸ್ಥ' ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲದ ವೃದ್ಧರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಶಾಂತಾ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಇದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ

ಕಾದಂಬರಿ 'ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಮುಪ್ಪು'-ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಸರೋಜಾ ಅವರ 'ಮನೆ' ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾದರೂ ಅದನ್ನು ಅವರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಹೊಸದಾಗಿದೆ, ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಎಚ್. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರು 'ಜಬಾಲಾ' ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. (ಗಂಡಸಿನ ಬಂಜೆತನದಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು) ಇವರ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾದಂಬರಿ 'ಜೀವನ ಜಾಲ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಮರ್ಶಕ ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು: 'ಜೀವನ ಜಾಲ' ಓದಿದರೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬಾಳಿನ ಜಟಿಲತೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವೈತಾಳಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಒಂದು ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು, ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ಯುವ ಲೇಖಕಿಯರಲ್ಲಿ ರೇಖಾ ಕಾಖಂಡಕಿ ತಮ್ಮ 'ಕೋಟೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದರು. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಕೋಟೆಯ ಸಮನ್ವಯ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರಿಂದ ಈ ಮಟ್ಟದ ಕಾದಂಬರಿ ಬರದಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರ.

ದಿವಂಗತ ಲೀಲಾವತಿ ತೋರಣಗಟ್ಟೆಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತಮ್ಮ 'ಚಕ್ರ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಗಮನ ಸೆಳೆದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಲೇಖಕಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರ 'ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ', 'ಸಹನಾ' 'ವಜ್ರ' ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯ ಒಳತೋಟಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕಿ ಎಚ್. ವಿ. ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮನವರು ಅನೇಕ ದಶಕಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವವರು. ಅವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾದಂಬರಿ 'ಸೀತೆ ರಾಮ ರಾವಣ'ದ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳು ತೀರಾ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದವುಗಳು. ದಶರಥ ಒಬ್ಬರ ನಂತರ ಒಬ್ಬರು ಸವತಿಯರನ್ನು ತರುವಾಗ ಕೌಸಲ್ಯ ಅನುಭವಿಸುವ ನೋವನ್ನು ಸಾವಿತ್ರಮ್ಮ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸೀತೆಯ ಪಾತ್ರ. ಸೀತೆ ಪತಿವ್ರತೆಯೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸದಾ ತನಗೆ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗಿಂತ, ತನ್ನನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡ, ತನಗಾಗಿ

ಏನನ್ನಾದರೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದ ರಾವಣನ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ? ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕಿ. ವಿಚಾರವಂತಳಾದ ಮಹಿಳೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪುರುಷನ ದೃಷ್ಟಿಗಿಂತ ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬಲ್ಲುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕೃತಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳಾ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಲ್ಲಿ ತ್ರಿವೇಣಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾದರೆ ವೀಣಾ ಶಾಂತೇಶ್ವರ ಮತ್ತೊಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು. ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಂತೆಯೇ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನೆಯಲ್ಲೂ ಇವರು ತಮ್ಮತನವನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಂಚ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತಪ್ಪಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ವರದಿ ಆಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ 'ಗಂಡಸರು' ಕಾದಂಬರಿ ವೀಣಾ ಅವರ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯನ್ನೇ ವಸ್ತುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕಲೆಗೆ ಕುಂದಿಲ್ಲದಂತೆ ಬರೆಯುವುದು ವೀಣಾ ಅವರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. 'ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಇತ್ಯಾದಿ....' ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಕಾದಂಬರಿ.

'ಓ ಗಂಡಸೇ ನೀನೆಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವನು' 'ತಾರ್ಕಿಕ ಪ್ರೇಮ' ಮುಂತಾದ ರಂಜನೀಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದ ಎಂ. ಪಿ. ಉಮಾದೇವಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ' ಬದುಕಲಾರದ ಬಲವಂತರು' ಎನ್ನುವ ಸತ್ವಪೂರ್ಣ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳ ಚಿತ್ರಣದ ಸುದೀರ್ಘ ಕತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು. ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಭಾಷೆ, ಜೀವನ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ದೀರ್ಘ ಕಾದಂಬರಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬಲ್ಲುದಾಗಿದೆ.

ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾದ ಇತರ ಕಾದಂಬರಿ ಕಾರ್ತಿಯರು : ದಿವಂಗತ ಗೀತಾಕುಲಕರ್ಣಿ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಉಷಾದೇವಿ, ದೇವಕೀ ಮೂರ್ತಿ, ನಿರುಪಮಾ, ಎನ್. ಪಂಕಜಾ, ಶಾರದೆ, ಎಂ. ಸಿ. ಪದ್ಮಾ , ಈಚನೂರು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮುಂತಾದವರು.

ಲೇಖಕಿಯರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಅತಿ ಸಂತಾನದಿಂದಾಗಿ ಅವರು ವಿಮರ್ಶಕರ ಕಟುಟೀಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ವಿಮರ್ಶೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಲೇಖಕಿಯರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯವಾದುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಯೋಚಿಸೋಣ.

೧) ಲೇಖಕಿಯರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ ಸರಳವಾಗಿ, ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಇದ್ದು ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದುದು.

೨) ಪುರುಷರ ಅನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುಜುಗರ ಎನ್ನಿಸುವ 'ಅಶ್ಲೀಲತೆ'ಯ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು.

೩) ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಎಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದರೂ ಅದರ ಮೊದಲ ಗುರಿ ಮನರಂಜನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಕಲೆ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಿಳೆಯರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಕಥೆ ಹೆಣೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು.

೪) ನನಗನ್ನಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.... ಐದು ಆರನೆಯ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದವರೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮಹಿಳೆಯರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಅದೇ ಸಮಾಜದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದವರೂ ಅದೇ ವರ್ಗದವರಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬಾಹುಳ್ಯಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯವರ ಕೊಡುಗೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ. ಧಾರಾವಾಹಿಗಳಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂಬ ಗುಟ್ಟು ತಿಳಿದೊಡನೆಯೇ ಪ್ರತಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ, ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಎರಡು, ಮೂರು, ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಧಾರಾವಾಹಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗಿಂತ ಪತ್ರಿಕೆ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಹೆಚ್ಚು, ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಾಗಲೂ ಓದುವವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು. ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ಕತೆಯನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಗೇ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ (ಕೆಲವೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಅಪವಾದವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾ. ಡಿಸೋಜ ಅವರ 'ಕುಂಜಾಲು ಕಣಿವೆಯ ಕೆಂಪು ಹೂ', ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣರ 'ಹಸಿಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಹದ್ದುಗಳು' ಅನುಪಮಾ ಅವರ 'ಆಳ' ಮುಂತಾದವು) ಈ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾದಂಬರಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಮೂಲಕವೂ ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿತು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಿಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕೇವಲ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನಲ್ಲ ಕಟು ಟೀಕೆಯನ್ನೇ ಇದಿರಿಸಿದವು.

ವಿಮರ್ಶೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಸುಮಾರು ಏಳನೆಯ ದಶಕದ ವಿಮರ್ಶಕರು ಸಾರಾ ಸಗಟಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕಿಯರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು (ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಓದಿಯೂ ನೋಡದೆ) ತೂಗಿದುದು ಮಾತ್ರ ವಿಷಾದಕರ. (ತಾವು ವಿಚಾರವಂತರು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅತಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅದೇ ತಾನೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ಯುವ ಲೇಖಕಿಯರೂ ಇದೇ ರಾಗ ಹಾಡಿದ್ದುಂಟು.)

ಈ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರವಣಿಗೆಯು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಂತೂ ತೀರಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ಗುಂಪನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಸರಿಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಓದಲೇಬೇಕು. ಆನಂತರವೇ ಸಮತೋಲನದ ವಿಮರ್ಶೆ ಸಾಧ್ಯ.

೨) ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭೆಯಷ್ಟೇ ಅನುಭವ, ಪರಿಸರಗಳು ಮುಖ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಕೃತಿಕಾರನ ರಚನೆಯನ್ನು ಅವನ ಪರಿಸರ, ಸಮಯದ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯೆ, ಅನುಭವಗಳಿಲ್ಲದ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬೇಡಿಗಳಿಂದ ಬಂಧಿತಳಾಗಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯಿಂದ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ?

೩) ವಸ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆದಾಗಲೇ ಅದು ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೇಖಕಿ ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿದಳು ಎನ್ನುವುದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯ ವಿಚಾರ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲ.

೪) ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದಿರುವ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ತ್ರೀಯರದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆಯೇನಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲೂ ಸತ್ವಶಾಲಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ವಿಮರ್ಶಕರಿಂದ 'ಭೇಷ್' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಎರಡು ಬೆರಳೆಣಿಕೆಗೆ ನಿಲುಕುವಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಕರು ಗಂಡಸರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಟೀಕಿಸುವುದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಚಿತ !

ಲೇಖಕಿಯರು ಹೇಗೆ ಬರೆದರೂ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರ ಲೇಖಕಿಯರ ಬರಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ತೂಕ ಮಾಡ ಹೊರಟಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಅಸಮಾಧಾನ ಅಷ್ಟೆ.

ಔಷಧಿ ಅತಿಯಾದಾಗಲೂ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಣಾಮವೇ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಾದದ್ದೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಕೆಲವರು ಲೇಖಕಿಯರಂತೂ ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಅತಿ ಉದಾಸೀನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರು. ನನಗೆ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಇದೆ. ಯಾರು ಏನಂದರೆ ನಮ ಗೇನು ? ಎನ್ನುವ ಧೋರಣೆ ತಳೆದರು.

ಆದರೂ ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಲೇಖಕಿಯರಾದರೂ ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ತೊಡಗಿದರು. ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರ ವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿತವಾಯಿ ತು. ಎಂಟನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿಯರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಮನಾರ್ಹ ವಾಗಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಈಗ ಕೇವಲ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾತ್ರ ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದು ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ, ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳ, ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅನೇಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳು ರಚಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನ ಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿಯ ಕಾದಂಬರಿ ಎನ್ನುವ ತಲೆಬರಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಲೇಖಕಿಯರ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಖಂಡಿತ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ರಘುವಂಶ

ಎರಡನೆ ಸರ್ಗ

ಎಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ

ಮೂಲ : ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸ

ದಿಲೀಪ ಸೂರ್ಯವಂಶದ ಅರಸ. ಸುದಕ್ಷಿಣೆ ಆತನ ರಾಣಿ. ಬಹುಕಾಲ ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದ ಕಾರಣ, ದಿಲೀಪ ತನ್ನ ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಮಿತ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಕುಲಗುರು ವಸಿಷ್ಠರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ವ್ರತಾಚರಣೆಗೋಸ್ಕರ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ದಿಲೀಪ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇ ಆತನು ಸಂತಾನ ಪಡೆಯದಿರಲು ಕಾರಣವೆಂದೂ, ಈಗ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಕುವರಿಯಾದ ನಂದಿನಿ ಎಂಬ ಹಸುವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನು ಸಂತಾನ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಿಲೀಪ ಆ ರಾತ್ರಿ ಕುಶತಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ವ್ರತಾಚರಣೆಗೆ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ.....

1

ಹೀಗೆ ಕಳೆಯಿತು ರಾತ್ರಿ. ನಸುಕಿನಲ್ಲೇ ರಾಜ
ಕರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡದರ ತಾಯಿಯನ್ನು
ಕಾಡಿಗೊಯ್ಯಲು ಸಿದ್ಧನಾದ. ರಾಣಿಯು ಗಂಧ
ಪುಷ್ಪದಿಂದರ್ಚಿಸಿದಳಾ ಗೋವನು.

2

ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೇ ರಾಣಿ. ಮುಂದೆ ಹಸು. ಧೇನುವಿನ
ಕಾಲಧೂಳಿನಿಂದ ಪರಿಪೂತವಾದ
ಹಾದಿಯಲಿ ಹಸುವನನುಸರಿಸಿದಳು –'ಶ್ರುತಿ'ಯನ್ನು
ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ 'ಸ್ಮೃತಿ' ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ.

3

ಆಕಳಲ್ಲೀಕೆ, ಭೂಮಾತೆಯೇ ನಾಲಕ್ಕು
ಕಡಲ ಕೆಚ್ಚಲನಮಾಡಿ ರೂಪ ಮರೆಸಿ
ಗೋವಾದಳೆಂಬಂತೆ ಇರುವ ನಂದಿನಿಯು ದೊರೆ
ಪೊರೆಯೆ ನಡೆದನು –ಸತಿಯು ಹಿಂದೆ ಕಳಿಸಿ.

4

ಮೈಗಾವಲವರ ಬೇಡೆಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರಾಜ
ನೊಬ್ಬನೇ ಆ ಪುಣ್ಯ ಧೇನುವನ್ನು
ಅನುಚರಿಸಿದನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನುವಂಶದರಸರಿಗೆ,
ಸ್ವಸಹಾಯರಿಗೆ ಬೇಕೆ ಬೇರೆ ನೆರವು ?

5

ಭೂಮಂಡಲಾಧೀಶ ಹಸುವನೋಲಗಿಸಿದನು
ಹಸುರಿನೆಳೆಗರಿಕೆಗಳ ನೀಡುತೊಲಿದು
ಕಾಡನೊಣಗಳ ಓಡಿಸುತ್ತ, ಮೈತುರಿಸುತ್ತ
ಹಸು ನಡೆದ ಕಡೆಗದರ ಜೊತೆಗೆ ನಡೆದು.

6

ಕೂತಿತೋ ಕೂತು, ಹಸು ನಿಂತಿತೋ ನಿಂತು, ಅದು
ನಡೆದಾಗ ನಡೆದು ಎಡೆಬಿಡದ ಹಾಗೆ
ನೀರು ಕುಡಿಯಿತೊ ಪುಣ್ಯಧೇನು ತಾನೂ ಕುಡಿದು
ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನದನು ನೆರಳಿನಂತೆ.

7

ರಾಜಲಾಂಛನವೇನು ಇರದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ
ಮೆರೆದ ರಾಜನು ಸ್ವಪ್ರಕಾಶದೊಳಗೆ
ಮದಜಲವು ಹೊರ ಸೂಸದಿದ್ದರೂ ಮದಕರಿಯು
ಮದವನೊಳಗೊಂಡು ಶೋಭಿಸುವ ಹಾಗೆ.

8

ಮುಡಿಗಟ್ಟಿ ಬಳ್ಳಿನಾರಿಂದ ಆ ವಂದನೀ–
ಯನ ಹೋಮಧೇನುವನು ಕಾಯ್ವುದೊಂದು

ಸೇಸವಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಡುಮೇಡಲ್ಲಲಿದು
ಕ್ರೂರ ಮೃಗಗಳ ದರ್ಪವಡಗಿಸಿದನು

9

ಅನುಚರರ ಬಿಟ್ಟು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಬರುತಿರುವ
ವರುಣನಂತಿರುವ ನರಪತಿ ಕಾಣಲು
ಹಕ್ಕಿಗೊರಳಿಂದುಕ್ಕಿ ಬರುವ ಕಲರವದಿಂದ
ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿದವು ಹೆಮ್ಮರಗಳು.

10

ಪುರಕನ್ನೆಯರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅರಳಿನ ಧಾರೆ
ಧಾರಿಣೀಕನ ಮೇಲೆ ಸುರಿಯುವಂತೆ
ಗಾಳಿ ಬೀಸಿಗೆ ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿ ಹೂ ಚೆಲ್ಲಿದವು
ಬರಲರಸ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಗ್ನಿಯಂತೆ.

11

ಬಿಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮೇಲೆ, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ತುಂ-
ಬಿರಲು, ಹೆಣ್ಣರಳೆ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ
ನಿಟ್ಟಿಸುತ ಆ ಭವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯನು ಇಷ್ಟಗಲ
ಕಂಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಫಲ ಪಡೆದುವಾಗ!

12

ವನದೇವಿಯರು ದಟ್ಟ ಪೊದೆಗಳೆಡೆಯಿಂದ ಸ್ವರ-
ವೆತ್ತಿ ಹಾಡಲು ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು
ಮಾರುತನು ವೇಣುವನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತ
ಕೊಳಲು ನುಡಿಸುವುದರಸ ಆಲಿಸಿದನು.

13

ಶ್ವೇತಾತ ಪತ್ರವಿರದಾತನನು ಆತಪಾ-
ಘಾತನನು ಆಚಾರ ಪೂತನನ್ನು
ಗಿರಿ ಝರಿಯ ಶೀಕರವ ತರುವ ತರುಪುಷ್ಪ ಸೌ-
ರಭ ಬೆರೆತ ತಂಗಾಳಿ ಸೇವಿಸಿತ್ತು

14

ರಾಜನಿರುವಾಗ ರಕ್ಷಕನಂತೆ ಕಾಡೊಳಗೆ
ಮಳೆ ಬರದೆಯೂ ಕಿಚ್ಚು ತಣ್ಣಗಾಯ್ತು
ಹೂ ಹಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚಿದವು ದುಷ್ಟ ಮೃಗಗಳು ವೃಥಾ
ಕಾಡದಿದ್ದವು ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಗಳನು.

15

ಸೂರ್ಯ ಬಾಂದಳದಲ್ಲಿ, ಕೆಂದಾವು ನೆಲದಲ್ಲಿ,
ದಿನವೆಲ್ಲ ಅಲೆದೆಡೆಯ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ
ಕೆಂದಳಿರಿನಂತೆ ಥಳಥಳಿಸುತ್ತ ಸಂಜೆಯಲಿ
ಬೆಟ್ಟವಿಳಿದವು ಮನೆಯ ಸೇರಬಯಸಿ.

16

ಪಿತರು, ದೇವತೆ, ಅತಿಥಿಗಳ ಸೇವೆಗಿರುವಂಥ
ನಂದಿನಿಯು ಬರುತಿರಲು ರಾಜನ ಜೊತೆ
ಕಾಣುತಿದ್ದಳು ಮಧ್ಯಲೋಕದಧಿಪತಿಯೊಡನೆ
'ಆಚರಣೆ'ಯೊಡನಿರುವ 'ಶ್ರದ್ಧೆ'ಯಂತೆ.

17

ಕೆಸರು ಹೊಂಡಗಳಿಂದ ಬರುತಿರಲು ಹಂದಿಗಳು
ಕೃಷ್ಣ ಮೃಗಗಳು ಹಸಿರು ಬಯಲೊಳಿರಲು
ಹಾರಿ ಮರ ಕೈತರಲು ನವಿಲುಗಳು, ಆ ದೊರೆಯು
ನೋಡಿದನು ಕಾಡು ಕಪ್ಪಾದುದನ್ನು.

18

ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬರಲು ತುಂಬು ಕೆಚ್ಚಲಿನ ಆ
ಒಂದೆ ಸೂಲಿನ ಆವು ಕಾಡನಲೆದು
ಆಜಾನುಬಾಹು ಉತ್ತುಂಗ ದೇಹಿಯ ಜೊತೆಗೆ
ಆಶ್ರಮದ ಹಾದಿಯದು ಚೆಲುವಾದುದು.

19

ವನಿತೆ ವನದಂಚಿನಲಿ ನಿಂತು ಆ ನಂದಿನಿಯ
ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೇ ಬರುವ ರಾಜನನ್ನು

ಕಂಡವಳಿ ಎನಿಬಡಿಯದಂತೆ ನೀರನ ರೂಪ
ಹೀರಿದಳು ಬಾಯೂರಿದಂತೆ ಕಣ್ಣು.

20

ಹಿಂದೆ ನೃಪ. ನಡುವೆ ಹಸು. ಮುಂದೆ ರಾಜನ ಪತ್ನಿ
ಬರುತಿರಲು ನಂದಿನಿಯನೆದುರುಗೊಳಲು
ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ನಡುವೆ ಹೊಳೆವ ಸಂಜೆಯು ಹಾಗೆ
ಕಾಣುತಿತ್ತಾಗ ಆ ಕೆಂದಾಕಳು.

21

ರಾಣಿ, ನಂದಿನಿಗೆ ಬಲವಂದು, ವಂದಿಸಿ, ಕೈಯ
ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ
ಅರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯ ಬಾಗಿಲಂತಿರುವ ಕೋಡನಡು
–ವರ್ಚಿಸಿದಳೊಮ್ಮನದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ.

22

ಎಳೆಗರುವಿನತ್ತ ಮನವೆಳೆದರೂ ನಂದಿನಿಯು
ತಮ್ಮ ಪೂಜೆಯ ಹೀಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು
ಸಂತೃಪ್ತರಾದರಾ ದಂಪತಿಗಳಿದು ಶುಭದ
ಸಂಕೇತ, ಸತ್ಫಲವು ಸನಿಯವೆಂದು

23

ಆ ಬಳಿಕ ಪತ್ನಿಯೊಡನಿರುವ ಗುರುವರ್ಯನಿಗೆ
ಪಾದವಂದನ ಮಾಡಿದರಸ ತಾನು
ಹಾಲು ಕರೆದಾಗಿ ವಿಶ್ರಮಿಸುತಿರವಾ ತುರುವ
ಪರಿಚರ್ಯೆಯನ್ನಾಗ ಕೈಗೊಂಡನು.

24

ಅರಸ ತನ್ನರಸಿಯೊಡ ನಾನಂದಿನಿಯ ಸನಿಯ
ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಬಳಿಯೆ ಇವೆ ಧೂಪ ದೀಪ
ಗೋವು ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ತಾನು ಮಲಗಿದ ನಸುಕ–
ಲದು ಏಳಲೊಡನೆದ್ದನಾ ದಿಲೀಪ.

25

ಹೀಗೆ ಸತಿಯೊಡನೆ ವ್ರತ ನಿಷ್ಠನಾದರಸ ಮೂ-
ರೇಳು ದಿನ ನಂದಿನಿಯ ಸೇವಿಸಿದನು
ಆರ್ತ ಜನರರ್ತಿಯನು ತೀರಿಸುವ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ-
ವಂತನಾದಂಥ ಆ ಭೂಪಾಲನು.

26

ಮೂರನೆಯ ದಿನ ತನ್ನ ಅನುಚರನ ಶ್ರದ್ಧೆಯನು
ಒರೆದು ನೋಡುವೆನೆಂದು ಆ ಆಕಳು
ದೇವಗಂಗೆಯು ನೀರಬೀಳ ಸನಿಯದಲಿರುವ
ಎಳೆಗರಿಕೆ ಬೆಳೆದೊಂದು ಗವಿಯ ಹೊಗಲು

27

ದುಷ್ಟ ಮೃಗಗಳು ದಿವ್ಯ ಧೇನುವನು ಎಂದಿಗೂ
ಮುಟ್ಟಲಾರವು ಎಂದು ಈ ಧರಾಣ್ಮ
ಗಿರಿವನದ ಚೆಲುವಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಲು, ಒಮ್ಮೆಗೇ
ಹಾರಿ ಹಿಡಿಯಿತು ಹಸುವನೊಂದು ಸಿಂಹ !

28

ಹಸುವಿನಂಬಾ ಎಂಬ ಒರಲು ಅನುರಣಿಸುತ್ತ
ಕರುಣಾಳು ನೃಪವರನ ನೋಟವನ್ನು
ಸೆಳೆಯಿತೊಮ್ಮೆಗೆ ಕುಣಿಕೆ ಹಾಕಿ ಜಗ್ಗಿದ ಹಾಗೆ
ಗಿರಿಯ ಚೆಲುವಲಿ ಕೀಲಿಸಿರಲು ಕಣ್ಣು

29

ಲೋಹಿತಾದ್ರಿಯ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಬೇರುಗಳೂರಿ
ಹೂಗಿಡಿದು ಚಕ್ಕಿಸುವ ಲೋಧ್ರದಂತೆ
ಕೆಂದಾಕಳಿನ ಮೇಲೆ ಜಿಗಿದು ಕುಳಿತಿತ್ತೊಂದು
ಕೇಸರಿಯು—ಎದೆಯು ಝಲ್ಲೆನ್ನುವಂತೆ

30

ತಕ್ಷಣವೆ ಶರಣ ರಕ್ಷಕನಾದ ಆ ದೊರೆಯು
ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹವಾದ ಆ ಸಿಂಹವನ್ನು

ಕೊಲ್ಲಲೆಳಸುತ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಉಜ್ಜುಗಿಸಿದನು
ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದೆಳೆಯೆ ಬಾಣವನ್ನು

31

ಬಾಣಕೊಡ್ಡಿದ ಕೈಯಿ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಬೆರಳುಗಳು
ಅಂಟಿಹೋಗಿವೆ ಹಿಡಿದ ಶರ ಮೂಲಕೆ
ಉಗುರು ಹೊಳಪಿಗೆ ಬೆಳಗುತಿರಲು ಮಾರ್ಗಣದಗಂ,
ತೋಳಿಹುದು ಚಿತ್ರದಲಿ ಬರೆದ ಹಾಗೆ

32

ಹೀಗೆ ಉಂಟಾಗೆ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಅಪರಾಧಿ
ಎದುರಿಗಿದ್ದರು ಹೊಡೆಯದಸಮರ್ಥತೆ
ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿಂದ ತಾನೇ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದ
ಗಾರುಡಿಗೆ ವಶವಾದ ಸರ್ಪದಂತೆ

33

ಮೊದಲೆ ತನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬೆರಗಾಗಿದ್ದ
ಆ ಸಿಂಹಸಮನು ಮನುಕುಲ ತಿಲಕನು
ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂಭ್ರಾಂತಗೊಳ್ಳುವಂತಾ ಸಿಂಹ
ನರ ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡಿತು !

34

"ಸಾಕು ಬಿಡು ರಾಜನೇ ಏತಕುಬ್ಬಸಪಡುವೆ ?
ಬಿಟ್ಟರೂ ಫಲವಿಲ್ಲ ಬಾಣವನ್ನು
ಹೆಮ್ಮರವನುರುಳಿಸುವ ಬಿರುಗಾಳಿ, ರವೆಯಷ್ಟು
ಜರುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಪರ್ವತವನು ?"

35

"ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದೆ ನೀನೆನ್ನ ? ಕೈಲಾಸಪತಿ
ಧವಳಗಿರಿಯಂತಿರುವ ನಂದಿಯನ್ನು
ಏರುವಾಗೆನ್ನ ಬೆನ್ನನು ಮೆಟ್ಟಿ ಏರುವನು
ನಾನೆ ಕುಂಭೋದರ, ನಿಕುಂಭಪ್ರಿಯನು"

36

“ಮುಂದೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ಆ ದೇವದಾರುವ ನೋಡು!
ಶಿವನು ಕಾಣುವನದನು ಸ್ಕಂದನಂತೆ.
ಸ್ಕಂದ ಮಾತೆಯು ತನ್ನ ಹೊನ್ನಗೊಡದಿಂದ ಸೊದೆ
ಗರೆದು ಪೊರೆದಳದನ್ನು ಕಂದನಂತೆ!”

37

“ಒಂದು ದಿನ ಕಾಡಾನೆಯೊಂದು ತೀಟೆಗೆ ತನ್ನ
ಕೆನ್ನೆಯುಜ್ಜಲು ಮರದ ತೊಗಟೆ ಹರಿಯೆ
ತಾರಕಾಘಾತಕ್ಕೆ ಗಾಯಗೊಂಡ ಕುಮಾರ
ಕಂಪಂತೆ ಗೌರಿ ಕಣ್ಣೀರುಗರೆಯೆ”

38

“ನೇಮಿಸಿದ ಶಂಭು ಕಾಡಾನೆಗಳ ಬೆದರಿಸಲು
ರಕ್ಷಿಸಲು ಈ ದೇವದಾರುವನ್ನು
ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಭಕ್ಷಿಸಲು
ಕೊಟ್ಟನೀ ಬಗೆಯ ಸಿಂಹತ್ವವನ್ನು”

39

“ಚಂದ್ರಮನ ಹಿಡಿದು ಸಂತೃಪ್ತನಾಗುವ ತನಕ
ರಾಹು ಹೀರುವ ಹಾಗೆ ಚಂದ್ರಿಕೆಯನು
ಶಿವನೆ ನೇಮಿಸಿ ಬಳಿಗೆ ಬಂದೊದಗಿದಾಕಳಿನ
ನೆತ್ತರನು ಹೀರಿ ಪಾರಣೆಗೊಳುವೆನು”

40

“ಲಜ್ಜೆಗೆಡೆಗೊಡದೆ ಆಶ್ರಮಕಿನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗು
ನಿನ್ನ ಗುರುಭಕ್ತಿ ನೀ ತೋರಿಸಿರುವೆ
ರಕ್ಷಣೆಯು ರಕ್ಷಕನ ಅಳವು ಮೀರಿರುವಾಗ
ಕುಂದೊದಗದೆಂದಿಗೂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಗೆ”

41

ಹೀಗೆ ನುಡಿಯೆ ಮೃಗೇಂದ್ರನಾನರೇಂದ್ರನು ತನ್ನ
ಅಳವುಗೆಡುವಿಕೆಗರಿತು ಕಾರಣವನು

ದೈವೀ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾದುದೀ ಗತಿಯೆಂದು
ಅವಮಾನವನ್ನೆಂತೊ ಸೈರಿಸಿದನು

42

ಇನ್ನೇನು ಹೊಡೆಯುಬೇಕೆಂದು ಎತ್ತಿದ ಕೈಯು
ವಜ್ರಧರ, ಶಿವನೊಂದೆ ನೋಟದಿಂದ
ಸ್ತಬ್ಧನಾದಂತಿದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹುರುಳು
ಗೆಡಲು ದೊರೆ ಮೃಗರಾಜಗಿಂತು ನುಡಿದ.

43

"ಕೈಸಾಗದವನು ತಾನೇನೊಂದನಾಡಿದರು
ನಗೆಗೇಡು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ
ಸರ್ವಾತ್ಮಗಳ ಮನೋಗತವನರಿತವ ನೀನು
ಏನುವ ಕಾರಣ ಮಾತನಾಡುತಿಹೆನು"

44

"ಜಗದ ಜಂಗಮದ ಸ್ಥಾವರದ ಹುಟ್ಟಳಿವು ಪಾ-
ಲನೆಗೆ ಹೊಣೆಯಾದ ಶಿವನೆನಗೆ ಮಾನ್ಯ
ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಗುರುವಿನೀ ಗೋಧನದ
ನಾಶವನುಪೇಕ್ಷಿಸುವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯ."

45

"ಸಂಜೆಯಾಯಿತು ತಾಯಿ ಬರುವಳೀಗೆಂದು ಜಿಗಿ-
ಜಿಗಿವ ಕರುವಿನಲಿಟ್ಟು ಕರುಣೆಯನ್ನು
ಬಿಡು ತಾಯಿ ಹಸುವನ್ನು ಮುನಿವರನ ಧೇನುವನು
ಬದಲು ಸ್ವೀಕರಿಸೆನ್ನ ದೇಹವನ್ನು"

46

ಗಿರಿಯು ಗಹ್ವರದ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯುು ತನ್ನ ದಂ-
ಷ್ಟ್ರದ ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಹೋಳಾಗುವಂತೆ
ಸ್ವಲ್ಪವೇ ನಕ್ಕು ಆ ಭೂತನಾಥನ ಭೃತ್ಯ
ರಾಜನನು ಕುರಿತಾಡಿತಿಂತು ಮತ್ತೆ.

47

“ಒಂದೆ ಕೊಡೆಯಡಿಯ ಜಗದೊಡೆತನದ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ
ಹರಯ, ಸುಂದರವಾದ ದಿವ್ಯ ದೇಹ !
ಈ ಎಲ್ಲ ಉತ್ತಮವನೊಂದು ಅಲ್ಪಕ್ಕಾಗಿ
ತೊರೆಯ ಬಯಸುವೆ ! ನಿನಗಿದೇನು ಮೋಹ ? !”

48

“ಭೂತಾನುಕಂಪೆಯಿಂದಾತ್ಮ ಬಲಿ ನೀಡಿದರೆ
ಬದುಕಿ ಉಳಿಯುವುದು ಈ ಒಂದೆ ಗೋವು !
ನೀನು ಉಳಿದರೆ ಜೀವರಾಶಿಯನೆ ಪಿತನಂತೆ
ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಯಿಂದ ಕಾಯಬಹುದು !”

49

“ನಂದಿನಿಯ ಬಗೆಗಿನಪರಾಧದಿಂದಗ್ನಿ ಸನು
-ನಾದ ಗುರು ಕೋಪಿಸುವನೆಂಬ ಭಯವೆ ?
ಒಂದು ಹಸುವಿಗೆ ಬದಲು ಕೋಟಿ ಹಸುಗಳ ಕೊಟ್ಟು
ಮುನಿಯ ಮುನಿಸನ್ನಿಳಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ ?”

50

“ಆದ ಕಾರಣ ಮೊದಲು ದೇಹವನು ಕಾಯ್ದುಕೋ
ಮುಂದೆಷ್ಟೊ ಸುಖವನನುಭವಿಸಬಹುದು.
ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕು ಈ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕು ಅಂತರವ
-ದೊಂದೆ - ರಾಜ್ಯವು ಮಣ್ಣಿಗಂಟಿರುವುದು.”

51

ಹೀಗೆ ನುಡಿಯೆ ಮೃಗೇಂದ್ರ, ಆ ಮಾತು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ
ಮಾರ್ದನಿಸುತಿರಲು ಅನುರಣಿತಗೊಂಡು
ಪರ್ವತವು ಕೂಡ ಸಂತೋಷದಿಂದಾಮಾತ
-ನೊಪ್ಪಿ ನಿನದಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

52

ಶಿವನ ಸೇವಕನು ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ
ಜೀವ ಭಯದಿಂದ ಗದಗುಡುವ ಹಸುವು

ಬೆದರುಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ತನ್ನನೇ ನೋಡುತಿರೆ
ಮತ್ತಷ್ಟು ಕರುಣಾರ್ದ್ರನಾದ ನೃಪನು.

53

"'ಕ್ಷತ' ದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯ ನೀಡುವವನೇ 'ಕ್ಷತ್ರ'
ಈ ಮಾತು ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿರಲು
ಹಾಗೆ ಬದುಕದೆ ನಿಂದೆಗೀಡಾಗುವಂತೆ ಬದು
-ಕೇನು ಫಲ? ಯಾತಕೀ ಅರಸುತನವು?"

54

"ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಹಸುವ ನೀಡಿ ಗುರುವನು ನಾನು
ಸಂತೈಸುವುದು ತಾನೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?
ಈ ಧೇನು ಸುರಭಿಗಿಂತೇನು ಕಡಿಮೆ? ಇದನ್ನು
ಹರನ ವರವಿರದೆ ಮುಟ್ಟುವುದಸಾಧ್ಯ."

55

"ಆವ ಕಾರಣ ನನ್ನ ದೇಹವನು ಬಲಿಗೊಟ್ಟು
ಹಸುವನುಳಿಸುವುದೇ ಸರಿಯಾದುದು!
ನಿನ್ನ ಪಾರಣೆಯೂಟ ಎಂದಿನಂತಾಗುವುದು
ಮುನಿಯನುಷ್ಠಾನಕೂ ಲೋಪಬರದು."

56

"ನೀನು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಆಳು, ಒಡೆಯನ ಒಡವೆ
-ಯನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕಾಯುತಿರುವೆ!
ಕಾಯಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕಾಯದಕ್ಷತ ಕಾಯ
ದೊಡನೆ ಒಡೆಯನ ಎದುರು ನಿಲ್ಲಬಹುದೆ?

57

"ಅಷ್ಟಕ್ಕು ನಿನಗೆ ನನ್ನೊಡಲ ಮೇಲಪ್ಪೊಂದು
ಕರುಣೆಯಿದ್ದರೆ ಉಳಿಸು 'ಕೀರ್ತಿಕಾಯ'
ಮಣ್ಣಿನಿಂದಾಗಿ ಮಣ್ಣಾಗುವೊಡಲಿನ ಬಗ್ಗೆ
ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಮೋಹವೆನಗಿಲ್ಲವಯ್ಯ"

58

"ಮಾತುಕತೆಯಿಂದ ಮಿತ್ರತ್ವ ಮಾಡುವುದೆಂದು
ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುವರು ಲೋಕವನ್ನು
ಕಾಡಿನಲಿ ಕೂಡಿ ಮಾತಾಡಿದೆವು ಮಿತ್ರನೇ!
ಕಡೆಗಣಿಸದಿರು ನನ್ನ ಮನವಿಯನ್ನು !"

59

"ಇನ್ನು ನಿನ್ನಿಷ್ಟ"ವೆನ್ನಲು ಸಿಂಹ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂ-
ಡಿದ್ದ ತೋಳಿಗೆ ಜೀವ ಮರುಕಳಿಸಿತು
ಅರಸ ಶಸ್ತ್ರವ ನೆಲದೊಳಿರಿಸಿ ದೇಹವನೊಂದು
ಮಾಂಸದುಂಡೆಯ ಮಾಡಿ ಅರ್ಪಿಸಿದನು

60

ಈಗ ಇನ್ನೇನು ಕೇಸರಿಯು ಹಾರುವುದೆಂದು
ತಲೆಬಾಗಿ ಕುಳಿತರಸ ಕಾಯುತಿರಲು
ನಿಶಿತ ನಖ ದಂಷ್ಟ್ರದಾಘಾತಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ
ಮಳೆಯಂತೆ ಸುರಿಯುತಿವೆ ಬಿಡಿ ಹೂಗಳು !

61

"ಏಳುಮಗು ಏಳೆ"ನುವ ಜೇನಿನಂತಿನಿದಾದ
ದನಿಯು ಕೇಳಲು ರಾಜ ಮೇಲೆದ್ದನು
ಸಿಂಹವೆಲ್ಲಿದೆ ಅಲ್ಲಿ? ವಾತ್ಸಲ್ಯಮಯಿಯಾದ
ಧೇನುನಿಂತಿದೆ ! ಕರೆಯುತಮೃತವನ್ನು !

62

"ಗುರು ಮಹಿಮೆಯಿಂದೆನ್ನ ಮುಟ್ಟುವುದು ಯಮನಿಗೂ
ಅರಿದು. ಹರಿಗಿರಿಗಿನ್ನು ಸಾಧ್ಯವೇನು ?
ನಾನೆ ಮಾಯೆಯನೊಡ್ಡಿ ಒರೆದು ನೋಡಿದೆ"ನೆಂದು
ಅರಸನಿಗೆ ಹೇಳಿತಾ ದಿವ್ಯಧೇನು.

63

"ಪುತ್ರನೇ ! ನಿನ್ನ ಗುರುಭಕ್ತಿಗೂ ಭೂತಾನು-
ರಕ್ತಿಗೂ ಮೆಚ್ಚಿರುವೆನಿಂದು ನಾನು !

ಬರಿಯ ಪಾಲ್ಗರೆವ ಹಸುವಲ್ಲ, ಒಲಿದರೆ ಬಯಕೆ–
ಗರೆವವಳು ! ಕೇಳು. ಬೇಕಾದುದೇನು ?"

64

ಬೇಡಿದರೆ ಬೇಡಿದ್ದ ಕೊಡುವ ಕೊಡುಗೈಯದೊರೆ
ಕೈಯಾರೆ ವೀರಪದ ಗಳಿಸಿದವನು
ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿದನು, ತನಗೆ ತನ್ನರಸಿಯಲಿ
ಕುಲ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕುವರನಾಗಲೆಂದು!

65

"ಅಷ್ಟೆ ತಾನೆ ? ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ ನೆರವೇರುವುದು"
ಎಂದು ನಂದಿನಿ ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆಯೊಳು
"ಎಲೆದೊನ್ನೆಯಲಿ ನನ್ನ ತನಿಪಾಲ ಕರೆದು ಕುಡಿ
ಕಂದ" ಎಂದವನಿಗಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದಳು.

66

"ಕರು ಕುಡಿದ ಮೇಲೆ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದ ಬಳಿಕ
ಗುರುವಿನಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು, ಉಳಿದ ಹಾಲ
ಕುಡಿಯ ಬಯಸುವೆ ತಾಯಿ, ಆಳುವಿಳೆಯಿಂದರಸ
ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಆರನೆಯ ಪಾಲ"

67

ಹೀಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಲಾರಾಜ ಮುನಿಪನಧೇನು
ದೊರೆಯ ಬಗೆಗಿನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರೀತಳಾಗಿ
ಕುಡಿದ ನೀರಲುಗದಂತಾಶ್ರಮಕೆ ಬರುತಿರಲು
ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದನಾ ರಾಜಯೋಗಿ.

68

ಧೇನು ತನಗೊಲಿದುದನು ತನ್ನ ಹಿಗ್ಗಿದ ತುಂಬು
ತಿಂಗಳಂದದ ಮುಖವೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದನು ಕುಲಗುರುವಿಗಾ ಬಳಿಕ
ಹರ್ಷದಿಂದರಸಿಗೂ ವಿವರಿಸಿದನು.

69

ನಂದಿನಿಯ ಹಾಲನಾನಂದದಿಂದವನಿಪನು
ಕರು ಕುಡಿದು ಹೋಮವಿಧಿಯಾದ ಮೇಲೆ
ಗುರುವಿನನುಮತಿ ಪಡೆದು ಕುಡಿದ ದ್ರವಗೊಂಡಿರುವ
ತನ್ನಮಲಕೀರ್ತಿಯನೆ ಕುಡಿಯುವಂತೆ.

70

ಮರು ದಿವಸ ವ್ರತದ ಪಾರಣೆಯ ನಂತರ ಮುನಿಪ
ಒಲವಿನಿಂದಾರಾಜ ರಾಣಿಯರನು
ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಮಾಡಿ ಹರಸಿ ಆಶ್ರಮದಿಂದ
ಶುಭವಾಗಲೆನ್ನುತ್ತ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು.

71

ಹೋಮಾಗ್ನಿಯನ್ನು, ಗುರುವನ್ನು, ಗುರುಪತ್ನಿಯನು,
ಎಳೆಗರುವಿನೊಡನಿರುವ ನಂದಿನಿಯನು,
ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಲವಂದು ಹರಕೆಗೊಂಡನು ಮಂಗ-
ಳಾಚರಣೆಯಿಂದ ಕಳೆಗೊಂಡರಸನು.

72

ಕಿವಿಗೆ ಇನಿದಾಗಿ ದನಿಗೊಡುತಿರುವ ರಥವೇರಿ
ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಇಳೆಯರಸನು
ಅಡೆತಡೆಗಳಿರದಂಥ ದಾರಿಯಲಿ ಸಾಗಿದನು
ಏರಿದೊಲು ಫಲಿಸಿದ ಮನೋರಥವನು.

73

ವ್ರತದಿಂದ ನವೆದವನ, ಬಹುಕಾಲದಿಂದಗಲಿ-
ದವನಿಪನ ಕಾಂಬ ಕಾತರತೆಯಿಂದ
ನೆರೆದ ಜನ ಆಗಷ್ಟೆ ಮೂಡಿರುವ ಚಂದ್ರಮನ
ಕಂಡಂತೆ ಹೀರಿದರು ಕಂಗಳಿಂದ.

74

ಅಮರೇಂದ್ರನಂತಿರುವ ಆ ನರೇಂದ್ರನು ಧ್ವಜಗ-
ಳೇರಿಸಿದ ಪಟ್ಟಣಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ.

ಜನರ ಮನ್ನಣೆಗೊಂಡ. ಭೂಭಾರವನು ಮತ್ತೆ
ಭುಜಗದಂದದ ಭುಜದೊಳಳವಡಿಸಿದ.

75

ಅಂಬರವು ಅತ್ರಿಯಿಂದೊಗೆದಿಂದು ಬಿಂಬವನು,
ಆಕಾಶಗಂಗೆ ರುದ್ರಾಂಶವನ್ನು,
ತಳೆದಂತೆ ಕುಲದೊಳಿತಿಗಾಗಿ ಧರಿಸಿದಳರಸಿ
ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಗರ್ಭವನ್ನು.

ಗೆಬೋರ್ ಗೆಬೋರ್....

ಜೆಕ್ ಮೂಲ : ಲುಡ್ವಿಕ್ ಆಶ್ಕೆನ್ಜಿ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಎಂ. ಎಸ್. ಶ್ರೀರಾಮ್

ಮೂಲತಃ ಇಬ್ಬರು ಗೆಬೋರ್‌ಗಳಿದ್ದರು. ಹಿರಿಯ ಗೆಬೋರ್ ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಗೆಬೋರ್. ಕಿರಿಯನಾದ ಗೆಬೋರ್ ಲಕಟೊಸ್‌ನ ಅಪ್ಪ ಹಿರಿಯ ಗೆಬೋರ್. ನಿಜ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್‌ನ ಹಿರಿತನ ಈ ಒಂದು ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೀವು ನಿಂತು ಅವರನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅವರು ಒಂದೇ ಚಕ್ರದ ಎರಡು ಮರಿಗಳೆಂಬ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಪ್ರಕೃತಿ ಇಬ್ಬರು ಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವಂತೆಯೂ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವರುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು. ಕರಿ ಕುದುರೆಯೊಂದು ಕರಿ ಕುದುರೆ ಮರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಸುವ ಹಾಗೆ; ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ ಬಂದ ಪಿತೃತ್ವದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸೈಬೀರಿಯಾದ ಜಿಂಗಾಡಿನ ವಾಸನೆಯೂ ಇತ್ತು. ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿತ್ತು: ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ದೊಡ್ಡವನಾದಾಗ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ. ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿ ಉಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಣ್ಣವನಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಹಿರಿಗೆಬೋರನ ಕಣ್ಣಕಿಡಿಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದು, ಕೋಚುಕೋಚಾದ ಕಾಲ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮಿಂಚು ಕತ್ತರಿಸಿದಂತೆನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಕಿಡಿಕಂಗಳಿದ್ದು ಅವೂ ಸಹ ಲಘುವಾಗಿ ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕೊಶಿಟ್ಸ್ ನಗರದ ಒಂದು ಜಿಪ್ಸಿ ಕೊಳೆಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಜನನವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಹಿರಿಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಮುವತ್ತೈದು ಮತ್ತು ಕಿರಿಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿತ್ತು.

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್‌ನ ಸಣ್ಣಂದಿನ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನಂಶ ಓದುಗನಿಂದ ಮರೆ ಮಾಚಿ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ– ಕೊಶಿಟ್ಸ್ ನಗರದ ಜನರ ಆತ್ಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತನಾದ, ಪೂರ್ವ ಸ್ಲೊವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಪಿಂಚನಿದಾರನಾದ ಪೋಲೀಸ್ ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಜೆಹ್ರಾಡಿಂಚಿಕ್‌ನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಜೆಹ್ರಾಡಿಂಚಿಕ್‌ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳು ನೆನಪಿರುತ್ತವೆಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ, ನಿಖರವಾಗಿ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ.

ಆಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚ ಬೇರೆಯೇ ರೀತಿಯಿತ್ತು. 'ಸ್ಯಾಡ್ ಸಂಡೇ' ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಗಾಯಕರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ, ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಬಂಗಾರದ ದಿನಗಳವು. ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರೆಲ್ಲಾ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಎಳೆ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರತೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಪಾನ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳವು. ಟ್ರೆಬಿಶೋವ್ ಸ್ಟಡ್ ಫಾರ್ಮಿನ ಮಾಲೀಕನೂ ಕೆಂಚ್‌ಎಷ್ಠರ್ ಹೇಜಿ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ತಯಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪಾಲುದಾರನೂ ಆದ ಖ್ಯಾತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಫ್ರೊಲೊಡೋಸ್ ಬೇಲಾ ಕೊಶಿಟ್ಸ್ ನಗರಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿತನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳವು.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಫ್ರೊಲೊಡೋಸ್ ಬೇಲಾಗೂ ನಮ್ಮ ಕತೆಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಪ್ಸಿಗಾಯಕನೊಬ್ಬನ ಹಣೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ನೂರು ಕ್ರೌನ್‌ಗಳ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ. ಅವನಿಗೂ ಈ ಕತೆಗೂ ಒಂದು ಥರದ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಹುಡುಕಬಹುದೆನ್ನಿ. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಿರಿಯನಾಗಿದ್ದಾಗ ಶಾಂತವಾದ ಕೊಶಿಟ್ಸ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಹೆಂಗಸರಿಗಾಗಿ ಹೊತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ತರಕಾರಿಗಳು ಫ್ರೊಲೊಡೋಸ್ ಬೇಲಾನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವುಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದುವು. 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬನ್‌ಗಳು' ಎಂಬ ಜಾಹೀರಾತು ಹೊತ್ತ ಲಾರಿಯಿಂದ

ಆಗಾಗ (ಕಳ್ಳತನದಿಂದಾಗಿ) ಅದೃಶ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಟ್ಟಿನ ಸುರಳಿಗಳು – ಯಂತ್ರ ಚಾಲಿತ ಸ್ಲೋವನ್ ಬೇಕರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುವು. (ಫ್ಲೋರೊಡೋಸ್ ಬೇಲಾ ಅದರ ಗಂಭೀರ ಪಾಲುದಾರನಾಗಿದ್ದ)

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಫ್ಲೊಲೊಡೋಸ್ ಬೇಲಾಗೂ, ಗೆಬೋರ್ ಲಕಚೊಸ್‌ಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ದುರಾದೃಷ್ಟ ಎನ್ನಲೂ ಬಹುದೇನೋ. ಫ್ಲೊಲೊಡೋಸ್ ಬೇಲಾನಿಗೆ ಜಿಪ್ಸಿಗಳು ಕದಿಯುತ್ತಾರೆಂಬ ಸತ್ಯ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಎಂದಿಗೂ ಅದನ್ನು ಅವರುಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ.

'ನಾನು ಮಾತ್ರ ಕದಿಯೋದಿಲ್ವೇ.. ಹೇಳು ?' ಎಂ[illegible] ಯು ನೋಡಿ ಹೆಂಡತಿಯೆದುರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು.

ಪೋಲೀಸ್ ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಜೆಹ್ರಾಡಿಂಚೆಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯೇ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಪರಾಧಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಭಾಗಶಃ ಅವನ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಭಾಗಶಃ ವ್ಯಸನ ಎನ್ನಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಅವನ ಆಸಕ್ತಿಯಂತೂ ಆಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಿಜ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿಯೇ, ತಿದ್ದಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಜಿಪ್ಸಿ ಕುಲದ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವೊಂದು ತಯಾರಾಗಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಜಹ್ರಾಡಿಂಚೆಕ್‌ಗೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿವಲಯದಲ್ಲೊಂದಿಷ್ಟು ಖ್ಯಾತಿಯೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಪೋಲೀಸ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಟೂರ್ಮರ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಮರುಮುದ್ರಿಸಿದಾಗ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲದು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯವೂ ಆಯಿತು.

ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಆ ಲೇಖನ 1935 ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುಟುಂಬ ನಿಯಂತ್ರಣಾ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನಂತೂ ತೆಗೆದುಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ (ಎಂದು ಲೇಖನ ಹೇಳಿತ್ತು) ಜಿಪ್ಸಿಗಳು ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಈಗಲೂ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಿಡುಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳು ಕಳ್ಳತನ, ಮೋಸ, ಡಕಾಯಿತಿಗಳಿಂದ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗುವ ಲುಕ್ಸಾನು ಮಿಲಿಯಾಂತರ ದಾಟುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಪಾಲನೆ, ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೇಂದ್ರ, ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಪ್ಸಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಡತಗಳ ಪಾಲನೆ. ಇತ್ಯಾದಿಗಳೂ ಸರಕಾರದ ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ-ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಈಚೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಜಿಪ್ಸಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ವಿಪರೀತಕ್ಕೇರಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅವರ ರಾಜ್ಯಾಂಗದನುಸಾರ, ಜಿಪ್ಸಿಗಳ ಮನಸೋಇಚ್ಛೆ ವರ್ತನೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬಂಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಎಷ್ಟೋಬಾರಿ ಅಪರಾಧಿ ಜಿಪ್ಸಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದುಂಟು. ಅದಕ್ಕವರು ನೀಡುವ ಕಾರಣ- ಮನಸೋಇಚ್ಛೆ ವರ್ತನೆಗೆ, "ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಜಿಪ್ಸಿಗಳ ಸಹಜ ವರ್ತನೆ" ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ! ಜೆಕ್ ದೇಶದ ಹೆಚ್ಚಿನಂಶ ಜಿಪ್ಸಿಗಳ ಜೀವನ- ಬಂದೀಖಾನೆ, ಬಿಡುಗಡೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಎಡತಾಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, (ಪೋಲೀಸ್ ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಜೆಹ್ರಾಡಿಂಚೆಕ್ ಬರೆದದ್ದು) ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರುಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳೂ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಜಿಪ್ಸಿಗಳಿಗೂ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ಪ್ರೊಸ್ಟ್‌ನ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿ ಬಿಡಿ.

ಈ ಲೇಖನದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುತೂಹಲ ಭರಿತ, ಲಾಭದಾಯಕ ವಿಷಯವೆಂಬಂತೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಓಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಒಂದು ಮಂಗಳವಾರ ಫ್ಯಾಸಿಸ್ಟ್ ತತ್ತ್ವ ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಆರು ಜನ ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ಪೂರ್ತ ದಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದರು. ಕಡೆಗೂ ಚೆಕ್ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರತ್ವಕ್ಕೂ ಹಿಟ್ಲರನ ಜಾತಿವಾದಿ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಾಮ್ಯ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆಂದು ಸಂಸತ್ತಿಗೊಯ್ಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆಲ ನಾಯಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಎಲ್ಲ ಸಂಸತ್ಸದಸ್ಯರಿಗೂ (ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್) ಆಗಲೇಬೇಕಾದ ಸಂತಾನ ಶಕ್ತಿಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಗೆಚಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸಂಸತ್ತಿನ ಆಚೀಚೆ ಹಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಯೂ ಕಡೆಗೆ ಜಿಪ್ಸಿ ಸಂಗೀತಗಾರನಾದ ಜೋಜ್ಕಾ ಲಾಕ್ತಾ ದಿನವೂ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೊಮಾನಾ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೂ ತಲುಪಿತು.

ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹಿರಿಗೆಬೋರನ ಮಗನಾಗಿ ಜನ್ಮಿಸಿದ.

ಈ ಸುದ್ದಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸಾರ್ಜೆಂಟ್ ಜೆಹ್ರಾಡಿಂಚೆಕ್‌ನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಕ್ಷಣ ಆತ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ. "ಅವನ ಮಗನಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಆಗೋದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವನು ಕಳ್ಳತನ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಏನೂ ಮಾಡೋಕ್ಕಾಗಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಆಮೇಲೆ ಕದಿಯೋಕೆ ಷುರು ಮಾಡಿದ್ರೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಲಕ್ಸೋಸನನ್ನ 'ಮಗನನ್ನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ' ಎಂದು ಬಂಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ" ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ.

ಅವನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನುರಿತವನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ.... ಜಿಪ್ಸಿ ಆತ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಧಿಕಾರಯುತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದ. ಆದರೇನು ಮಾಡುವುದು ? ನುರಿತ ಮಾಲಿಯೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಹೂವರಳುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಸಾ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು. [ಭಾಗಶಃ ಮಾಲೀಕ ಫೊಲೊಡೋಸ್ ಬೇಲಾ] ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಎಂದಿಗೂ ಏನನ್ನೂ ಕದಿಯಲಿಲ್ಲ– ಕಾರಣ ಅದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾರೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು.... ಸರಿಯಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎಂದರೇನು ? ಒಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅವರುಗಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಆಗೀಗ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡರೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎನ್ನಬಹುದೇ ?

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಜಾಣ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದ. ವಿಪರೀತ ಬೇಸರದಿಂದಿದ್ದರೂ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಸಮಯ ಕಳೆವ ದೈವಕೃಪೆಯಿದ್ದ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದ. ಇಂಥೊಂದು ಗುಣವನ್ನು ಅನೇಕರು ತಡವಾಗುವವರೆಗೂ, ಅಥವಾ ಎಂದೆಂದೂ ಗಮನಿಸದೇ ಇರಬಹುದು. ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಷ್ಟೇನೂ ದೂರವಿಲ್ಲದ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅವನು ಬದುಕಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಆ ಗೋಡೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಕರಿಛಾಯೆಯ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಂತಿತ್ತು.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಬಳಿ ಎರಡು ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳಿದ್ದುವು. ಕೆಂಪು ಹಾಗೂ ನೀಲಿ. ಮರಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ಹಸಿರು ವರ್ಣದ ಮಳೆಯಂತಹ ಜೀವನವನ್ನು ಅವನು ಆ ಗಾಜುಗಳ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಬಳಿ ಪಟ್ಟೆಗಳ ಜರ್ಸಿ, ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಲಾಜೋಸ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹರಿದ ಬೊಂಬೆ- ಇವಿಷ್ಟು ಇದ್ದುವು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ತಂದೆ ಜೇರಿ ಇದ್ದ. ಅವನ ತಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ನಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದಾಗ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅದಕ್ಕೇ ಬಹಳ ದಿನ ಕಾಡಿನ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಮಗನಾದ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ 'ಅಮ್ಮ' ಎಂಬ ಪದವೇ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಅವನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆ ಮಾತ್ರವೇ ಇರುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರವರಪ್ಪಂದಿರು ಮೃದು ಮರದಿಂದ ಕೆತ್ತಿ ತೆಗೆದು ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಈಜಲು ಕಡೆಗೆ ತಿನ್ನಲೂ ಕಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದ. ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್

ಜಾಕುನೋವಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೋಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಕೆಲಸ ಕಾಡಿನ ಸಾ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು. ಹಳೇ ಓಕ್ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಹೆಣೆದಿದ್ದ ಆ ಕೋಣೆ ಈಗ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕೋಣೆಯ ಒಂದು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಕಾಡಿನ ಝರಿಯೊಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಫರ್ನ್ ಗಿಡಗಳ ಹಾಸೊಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ಒಂದಲ್ಲದಿದ್ದರಿನ್ನೊಂದು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಝರಿಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಕಿಟಕಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದನ್ನೂ ಬೇರೊಂದು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಇಣುಕಿದಾಗೆಲ್ಲಾ ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ ಫರ್ನ್ ಹಾಸು ಕಂಡು ಬರುವುದು ಸ್ಥಿರ ಸತ್ಯವೆಂದು ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಬೇಗನೇ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು.... ಬೆಳಗಿನ ಹಾಲಿನಂಥ ಮಸಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಅದೃಶ್ಯನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗಿನಿಂದಲೇ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಕಾಯುವುದು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಎಲ್ಲವೂ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗತೊಡಗಿತು. ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಈ ಕಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಇದು ಮರೆತೇ ಹೋಗಿತ್ತು.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಸಂಜೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಾಗ ನಡೆದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ವಿಶೇಷವೇನೂ ಘಟಿಸದಿದ್ದಾಗ್ಲೂ ಮಗು ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು?

'ಅಪ್ಪಾ ನೀರಿನ ಹತ್ರ ಇದ್ದ ಕಲ್ಲು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತಾನೇತಾನಾಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ನದಿಗೆ ಹಾರಿಕೊಳ್ತು' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

'ಹೌದು ಅದು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡ್ಕೊಳ್ತೀನೀಂತ ನಿನ್ನೇನೇ ನಂಗೆ ಹೇಳಿತ್ತು' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಉತ್ತರ– 'ಕಲ್ಲು ಏನಾದ್ರೂ ಹೇಳಿದ್ರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾಡೇ ಮಾಡುತ್ತೆ'.

'ಅಪ್ಪಾ ಕಿಟಕಿ ಹತ್ರ ಒಂದು ಜಿಂಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರ ಕೊಂಬಿಂದ ಗಾಜಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೂತು ಕೊರೀಬೇಕೂಂತ ಇತ್ತು. ಆದ್ರೆ ನಾನೇ ಗಾಜಿನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿಟ್ಟು 'ಬಡ ಜಿಪ್ಸಿಗಳ ಜತೆ ಹೀಗೇನಾ ವರ್ತಿಸೋದು? ಅಂತ ಕೇಳ್ದೆ.. ಆದ್ರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಣಜದ ಹುಳು ಬಂದು ಅದರ ಬೆನ್ನು ಕಚ್ಚಿಬಿಡ್ತು'.

'ಕಣಜದ ಹುಳೂನ ನಾನೇ ಕಳಿಸಿದ್ದು' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹೇಳಿದ.

‘ಓ ಅಪ್ಪಾ.... ಎಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತ’ ಕೀರಲು ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ಕೂಗಿದ ‘ನೀನು ತುಂಬಾ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಅಪ್ಪಾ.... ತುಂಬಾ....’

‘ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾನೇ ಅತೀ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಗೊತ್ತಾ?’ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಘೋಷಿಸಿದ. ಕೆಲಕ್ಷಣಗಳ ವರೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನ ನಂಬಿದರು. ‘ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಂಗೀತದವನಿದ್ದ. ನಂಗೆ ಪಿಟೀಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನಲ್ಲಾ ಅವನು. ಅವನೂ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಆಗಿದ್ದ. ಸ್ಲೊವಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಸರು ಓಲಾ ಅಂತ.... ಬೊಹೇಮಿಯದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನ ರೋಜಾ ಅಂತ ಕರೀತಿದ್ರು.’

‘ಯಾರಾದ್ರೂ ಯಾರನ್ನೇ ಆಗ್ಲಿ ರೋಜಾಂತ ಯಾಕೆ ಕರೀತಾರೆ?’ ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ನಗುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ. ‘ಯಾರಿಗೋ ಸೇಬು ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ.... ಯಾರಿಗಾದ್ರೂ ಸೇಬೂಂತ ಹೆಸರಿಡಬಹುದಾಪ್ಪಾ?’

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಈ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ. ‘ಓ.. ಇಡಬಹುದು.. ಯಾರನ್ನಾದ್ರೂ ಬೇಕಿದ್ರೆ ಸೇಬೂಂತನೂ ಕರೀಬೌದು’

ನಂತರ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ನುರಿತ ಸಂಗೀತಗಾರನಂತೆ ಕಮಾನಿನ ಮೇಲೆ ಅಂಟನ್ನು ಜಜ್ಜಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿತು. ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ಬ್ರೆಡ್ಡಿನ ಒಂದು ತುಣುಕಿನ ಮೇಲೆ ಹಂದಿ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚಾಚಿ ಚಟಪಟ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಬ್ರೆಡ್ಡನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾ, ಪಿಟೀಲಿನಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗೀತದ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಮಲಗಿದ.

ಇನ್‌ಕ್ಲಿಯಾನ್ ನ್ಯಾಚ್ಟ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್.... ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಅಷ್ಟೇ. ನಾವು ಪಿಟೀಲು ಹೇಗೆ ನುಡಿಸುತ್ತೇವೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಯಾರಿಗಾಗಿ ನುಡಿಸುತ್ತೇವೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೇಳುಗ. ಅಸೂಯೆ ಪಡುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಹಾಗೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಸಹ.

ಬಹುಶಃ ಹೊಪ್ಪಿಯು ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಚಟಪಟ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೇನೋ ಅವನಿಗೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಲಾವಿದನಾದವನು ತನ್ನ ಕೇಳುಗನನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೇರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಅವನಿಂದಲೇ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನಲ್ಲುಂಟಾದ ಹೊಳಪಿನ ರುಚಿ ನೇರವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಚಪ್ಪಾಳೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಆದರೂ ಏನು ?

'ಅಪ್ಪಾ ಪಿಟೀಲನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು ಯಾರು ?' ಕಲಾವಿದ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕೇಳಿದ.

'ಪಿಟೀಲನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದದ್ದಾ ?....ನಾನೇ !' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹೇಳಿದ. ಕೆಲ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನ ನಂಬಿದರು.

ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಲಕಟೋಸ್ ಕಿಡಿಗಳು ಮೆಲುವಾಗಿ ಚಟಪಟಗುಟ್ಟಿದವು.

'ಅಪ್ಪ ನೀನೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗು.' ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ಹೇಳಿದ– "ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲು ನೀನು ಆಚೆ ಹೋದಾಗ ಏನಾಯ್ತೂಂತ ಹೇಳ್ಲಾ ? ಒಂದು ಕೋಗಿಲೆ ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿಂದ ಕಿಟಕಿಯ ಮೇಲೆ ಬಡಿಯಿತು. ನಾನು –"ಬಾ ಕೋಗಿಲೆ, ನಾವು ಬಡ ಜಿಪ್ಸಿಗಳು ಆದರೂ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡ್ಕೊಳ್ತೀವೆ." ಅಂದೆ'.... ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವನು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತನ್ನ ಮಗನ ಮೃದುವಾದ ಕೂದಲು ತನ್ನ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ತಾಕುವಂತೆ ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಮಲಗಿದ. ತನ್ನ ತಣ್ಣನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪಾದಗಳನ್ನು ಮಗನ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಪಾದಗಳ ಮೇಲಿರಿಸಿದ.

ಇದೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದದ್ದು. ಬಹಳ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ.... ಅನಾನಸ್ ಅಂಟಿನ ವಾಸನೆ ಈಗ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಓ ಚಾಕುಬೋವಿಸ್ ಚಾಕುಬೋವಿಸ್ !

ಈಗ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಉಕ್ಕಿನ ಗಿರಣಿಯೊಂದರ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ ಪರಿಕರ ಅಳವಡಿಸಿದ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಮನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ದಿನವೂ ಮಸಿಯನ್ನು ಉಸಿರಾಡುತ್ತಾನೆ. ಫೋರ್‌ಮನ್ ಜೋಸೆಫ್ ಟೆರಬಾನ ಕೆಲಸದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯತ್ವವೂ ಇದೆ.

ಒತ್ತಡವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಛಾಯಾಚಿತ್ರವನ್ನು ಓಸ್ಟ್ರಾವಾದ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ್ ಸ್ಟೋರಿನ ಗಾಜಿನ ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಬಾರಿ ಅಂಟಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಕಿರಿ ಗಿಬೋರ್ ಹೋಗಿ ಬಂದದ್ದೂ ಉಂಟು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಅವ ಹೇಳಿದ್ದ– "ಅಪ್ಪ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಹೇಳಿದ್ದು ನಂಗೆ ಕೇಳಿಸ್ತು 'ಆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರೋದು ಚೆಂದದ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿ ಜಿಪ್ಸಿ ಅಲ್ವೇ ಪೆಪಿಕ್ ?'

'ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಕೇಳಿಸ್ತೋ ?' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕೇಳಿದ.

'ರೆನ್ ಪಕ್ಷಿ ಹಾಡಿದ್ದು ಕೇಳಿಸ್ತು'

'ರೆನ್ ?' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದ – ಓಸ್ಟ್ರಾವಾದಲ್ಲಿ ರೆನ್ ? ಯಾರ ಹತ್ರ ತಮಾಷೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿಯೋ ಮಂಗ ? ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಂಗೇ ಮೋಸ ಮಾಡ್ತೀಯು ?

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದರೂ, ಇಬ್ಬರು ಗೆಬೋರ್‌ಗಳೂ ಒಳ್ಳೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಕೈಗೆಟುಕಿದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮನ್ನವರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೈಗೆಟುಕದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಗೆಬೋರ್ ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅದು ಹಾಗಿರಬೇಕಾದ್ದು ಸಹಜ. ಈಚೆಗೆ ಊಟದ ನಂತರ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ತೇಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮೂಗು ಸೀದುವಾಗ ಕೈವಸ್ತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಓಸ್ಟ್ರಾವಾದ ಕೆಂಪನೆ ಉರಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗದು ನರಕದ ಹಾಗೆ ಕಂಡರೂ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಹಬ್ಬದ ವಾತಾವರಣವನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹಬ್ಬದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಡುಗೆ ಒಲೆಗಳ ಹಾಗೆ ! ಕಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಾಗೆ ಈಚೀಚೆಗೆ ನಗರದ ನಿರರ್ಥಕತೆ ಭಾಸವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ತಾನು ಆ ನಗರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಂದು ಮಾತ್ರವೆಂಬ ಭಾವನೆಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂಜಾನೆ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೋಳಿಯ ಕೂಗೂ ಸಹ ಅವನಿಗೆ ಈಚೀಚೆಗೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅವನೇ ಮುಂಜಾನೆದ್ದು ಕೋಳಿಯ ಹಾಗೆ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ನಂತರ ಅವನೊಂದು ಅಲಾರಂ

ಗಡಿಯಾರ ಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತಳಾದವಳು ಜಿಪ್ಸಿ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಾಪಕಿಯಾದ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ.

ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ತನ್ನ ಕಾಲೇಜು ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕಾಲೇಜು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ. ಅವಳ ತಂದೆ ಪ್ರೇಗ್‌ನ ಖ್ಯಾತ ಸಂಸಾರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದ. ಸ್ಲಾವ್ಕಾಗೆ ಪಿಂಗಾಣಿಯೆಂದರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವಳು ಪ್ಲ್ಯಾಟರ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಲೋಟವೊಂದನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲೇ ಮುಂಜಾನೆ ಕಾಫಿ, ಸಂಜೆ ಚಹಾ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಕಡೆಗೆ ಬಲ್ಗೇರಿಯನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆದರೊಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಆ ಬಲ್ಗೇರಿಯನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅವರ ಮನೆಯ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೇ ಖುದ್ದು ವಕೀಲನ ಟೂತ್‌ಬ್ರಷ್‌ನಲ್ಲೇ ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿದ ಕಾರಣ ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಡಾ. ಮಾರಿನೆಕ್ ಒದ್ದೋಡಿಸಿದರು.

ಆ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ತನ್ನ ಬೂರ್ಜ್ವಾ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಾಲೆಯನ್ನು, ಪ್ರೇಗ್ ನಗರವನ್ನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಶಪಿಸುತ್ತಾ ನೀಲಿ ಅಂಗಿ ಧರಿಸಿ ಒಸ್ಟ್ರಾವಾದ ಜೆಕೊಸ್ಲವಾಕ್ ಯುವಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಿನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಜೀವಿಸಲೆಂದು ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನ ಬದುಕು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಚಾಗಲ್ ಪುನರ್ರಚಿಸಿದ ಹೆಮಿಂಗ್‌ವೇನ ಮುದ್ರಿತ ಚಿತ್ರ ಹೊತ್ತ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಹೊಸ ಬದುಕು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಅವಳು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡದ್ದುಂಟು- ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ ಬೇರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕುವ ಅಡುಗೆಯವಳ ಕಾಯಕ ಮಾಡಲೂ ತಾನು ಹೇಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ. ತನ್ನ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಏಪ್ರನ್ ಸಹ ಇದೆ.... ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಭಾವ ತೀವ್ರತೆಯ ನಂತರ, ಈ ರೀತಿಯ ಪುರಾತನ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮನದಿಂದ ತೆಗೆದೂ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಡೆಗೆ ಅವಳ ಜಿಪ್ಸಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು.

ಶಾಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ, ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವದವರಾಗಿದ್ದರು.

ಅವಳು ಮೊದಲಿಗೆ ಭೇಟಿಯಾದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್‌ಗೆ ತನ್ನ ನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಹೊರತಾದ ಈ ಆಲೋಚನೆ ಮುದ ನೀಡಿತು. ಚೆಂದದ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನ ನೋಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟದ ಸಂಗತಿ. ಆಗಾಗ ಅವರ ಕೋರಿಕೆ ತೀರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಪಾಯವೇನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅವಳು ಆತನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವಳೆದುರಿನಲ್ಲೇ ಆತ ಕೆಲ ಫೋನ್ ಕರೆಗಳಿಗೂ ಕೆಲ ಟ್ರಂಕಾಲ್‌ಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ, ಬದಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಲೌಡ್ ಸ್ಪೀಕರಿನ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟ. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ಲಾವ್ಕಾಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳಾದರೋ– ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಜಿಪ್ಸಿ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೇಟೆಗಾರ ಬೇಟೆ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದೂಕನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ತನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತ ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ನೋಡುವಂತೆ ಹೋಲಬ್ ಯೋಚನಾಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಅವಳೆಡೆಗೆ ಕರುಣಾಪೂರಿತ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದ.

'ಸರಿ.... ಮುಂದೆ?' ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್ ಮಾತನಾಡಿದ.

'ಮುಂದೆ ಅಂದ್ರೆ.... ಇನ್ನೇನು?' ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬ್ರನೋದಿಂದ ಫೋನ್ ಕರೆ ಬಂತು– ಹೋಲಬ್ ರಿಸೀವರ್ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ– 'ನೀವು ನಮಗೆ ಕೊಡೊಲ್ಲಾಂತಿದ್ದೀರಾ?.... ಹಾಗಾದ್ರೆ ಅದನ್ನ ನಮಗೆ ಕೊಡೊಕ್ಕಾಗಲ್ಲ?.... ಸರಿ.... ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟ.'

'ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಶೈವೆಕ್ ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಿರೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ– ಕ್ಷಮಿಸಿ–ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಿರೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀವು ಕೆಲಸಗಾರರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೋರು. ಆ ಮಾಲೀಕರ ಹಾಗೆ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಅಂತ ಕರೆಯೋಕ್ಕೆ ನಂಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಆಗುತ್ತೆ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯದ ವರದಿ ಪ್ರೇಗ್‌ಗೆ ಕಳಿಸ್ತೀನೆ....'

'ನಾನು ಪುನಃ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು? ನಿಮಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೇಂತಾ? ನಾನು ಹಾಗಂತ ಹೇಳಿದ್ನಾ? ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನೆದುರಿಗೇ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿ ಇದೆ.. ನಾನೇನೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ....

'ಸರಿ ಹಾಗಾದ್ರೆ ಕಳಿಸಿ. ಕಳಿಸ್ತೀರಾತಾನೆ? ಒಳ್ಳೇದು. ಸರಿ.... ನಾನಿನ್ನು ಬರಲಾ ಕಾರಲ್!'

ಅನಂತರ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ, ಹೊಲಬ್ ತನ್ನ ಗ್ಲಾಸಿನಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಬೆಚ್ಚ
ನೆಯ ಬೀರ್ ಕುಡಿಯಬೇಕಾಯ್ತು. ಅವಳು ಮಾತು ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕೋ
ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೋ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

'ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸಮಯ ಕೂಡಿಬರಬೇಕು' ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್ ಹೇಳಿದರು-
'ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅದರದರ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಈಗ ಈ ಸರಪಣಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕೊಂಡಿ
ಇನ್ನೂ ತಯಾರಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೀರ್ ಬೇಕಾ ?'

ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮತ್ತೊಂದು ಬೀರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿ
ದಳು. 'ಮನುಷ್ಯನನ್ನ ಮತ್ತೆ ಅಚ್ಚಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಉಕ್ಕಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿ
ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ'

ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟ- 'ಹುಡುಗೀ ನನ್ಹತ್ರ ಸುತ್ತೀ ಬಳಸೀ ಮಾ
ತಾಡೋದ್ರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದಂತೆಯೇ
ನೇರವಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನ ಹೇಳ್ಬಿಡು. ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಪುನರ್ನಿ
ರ್ಮಾಣ ಮಾಡೋ ವಿಷಯ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೆ.. ನಿಜ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಅಭ್ಯಂತರ
ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸ್ತಾರೆ ? ಮಾಡು.. ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ, ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ
ಅಷ್ಟು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡು. ಆದರೆ ನಂಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಇದೆ. ತುಂಬಾ
ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. ನಾನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ರೆ ಇಲ್ಯಾರೋ ಬಂದು ಪುನ
ರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಅಂತ ನನ್ನ ತಲೆ ತಿಂತಾ ಇದಾರೆ! ಆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗೀಗೆ
ಒಳ್ಳೇ ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ರೆ ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಡಕೊಳ್ತೀನಿ. ಏನು ? ಅಳ್ತಾ ಇದ್ದಿ
ೀಯ ? ಏನಾಯ್ತು ? ಏನು ವಿಷಯ ? ನೋಡು.. ಸುಮ್ನೆ ಅಳಬೇಡ. ನಿಂಗೇ
ನು ಬೇಕು ? ಜಿಪ್ಸಿ ಶಾಲೆ ತಾನೇ ? ಅದು ಒಳ್ಳೇ ಸಲಹೆ. ನಿನ್ನ ಕರ್ತೃತ್ವ
ಶಕ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕ. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಾರರಿಂದ ಈ ಥರದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಬಂದಾಗ
ನಾವು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಹಿಂದೆಗೆಯಬಾರದು.'

ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಅಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ನಿರಾಳವಾದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಆದರೂ ಸಮಾ
ಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್ ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಕಳುಹಿಸು
ವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. ಇಂಟರ್ನಲ್ ಟೆಲಿಫೋನ್‌ನ ಗುಂಡಿ ಒತ್ತಿ ಎರಡು
ನಂಬರ್ ತಿರುಗಿಸಿದ. 'ಹಲೋ ಕಾಡರ್ ತರಬೇತಿ ವಿಭಾಗಾನಾ ?' ಒಮ್ಮೆ ಅರಚಿ
ಮುಂದುವರೆಸಿದ– 'ಮಾಲಿನಾ ನಾನು ನಿಂಗೆ ಆ ಜಿಪ್ಸಿ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಸರ್ತಿ

ಕೇಳ್ಲಿಲ್ಲ? ಪ್ರೇಗ್‌ನವರು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತಿಂತಾ ಇದಾರೆ.... ಯಾಕೆ? ನಾನು ನಿಂಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೇನಾ? ಇಲ್ಲ.... ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ನಾನು ಉಳಿಸೊಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ನಂಗೇ ಯಾರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡೊಲ್ಲ!.... ಸರಿ ಮಿಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಾ ಬದಿಗಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜಿಪ್ಸಿ ಸಹೋದರರಿಗೆ ಶಾಲೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡೋ ಕೆಲಸ ನೋಡು.... ಏನು?.... ಏನು ಇಲ್ಲ?.... ಶಿಕ್ಷಕರೇ!? ಸರಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡ್ತೇನೆ, ಕಡೆಗೆ ಆ ಜಿಪ್ಸಿ ಶಾಲೆಗೆ ಮೇಷ್ಟ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಾನೇ ಹುಡುಕಬೇಕು.... ನೀನು ಬಹಳ ಕಿರಿ ಕಿರಿ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀ ಮಾಲಿನಾ.... ಸರಿ ಸರಿ.. ಬರಲೇ....'

ಆ ಸಮಯಕ್ಕಾಗಲೇ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಳು. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ನಾವು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಡೋಣ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಶಾಲೆಗಾಗಿ ಇತರ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆತ ಸ್ಲಾವ್ಕಾಳೆದುರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೌಢ ಗಂಭೀರ ಭಾಷಣವನ್ನೇ ಬಿಗಿದ. 'ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುವೆಂದರೆ ಚೈತನ್ಯ' ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯು ತೆರೆಯುಮರೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರ ಮಾತು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು– 'ನಾವುಗಳು ಆಹಾರ, ವಿದ್ಯುತ್, ನೀರು ಇದ್ದಿಲುಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡದೇ ಇರೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನ ಉಳಿಸೋದು ಹೇಗೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಮಾತ್ರ ಕಲಿತಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೋಬಹುದು. ನೀನು ಎಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿ.. ಇಂಥ ನೀನು, ನಿನ್ನಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀಯ.. ಏನು ಗೊತ್ತಾ? ನಿನ್ನ ಚೈತನ್ಯ– ಅದೂ ಯಾಕೆ? ಫಲಕೊಡದ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ- ನಾನು ಇದ್ದದ್ದು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಿಂಗೆ ಕಟುವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞನಾಗಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಜಿಪ್ಸಿಗಳು ಸೋಮಾರಿತನದ ಅಂಶಗಳು. ಅವರನ್ನು ಶಾಲಾ ಮೇಜುಗಳಿಗೆ ಸರಪಣಿ ಹಾಕಿಯೂ ಬಂಧಿಸೋಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ.'

'ಸರಪಣಿಗಳಿಂದಲ್ಲ'

'ಹಾಗಾದರೆ ಮತ್ತೇತರಿಂದ? ಕರುಣೆಯ ಮಾತಿನಿಂದ್ಲೇ? ನೋಡು, ನೇರವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನ ನೋಡಿ ಹೇಳು– ಏನು ಮಾಡ್ಬೇಕೂಂತ ಇದೀಯ?'

'ಜಿಪ್ಸಿಗಳನ್ನ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೂನ್ನೋದೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ.'

'ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀನೆ. ನೀನು ಜಿಪ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡೋದು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶಾಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡ್ರೆ ನಾನು ನಂಬೋದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳ ಸರಳ ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಬಹಳ ಉದಾತ್ತವಾದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಆಗುತ್ತೆ. ಮೇಲಾಗಿ ನೀನಂತೂ ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣೋದೇ ಇಲ್ಲ.

'ಮತ್ತೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸ್ತೀನಿ' ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಕೇಳಿದಳು.'

'ರೂಪದರ್ಶಿ ಆಗಬಾರದೇಕೆ ?' ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಉಪದೇಶವಿತ್ತ.

ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಅಲ್ಲಿನ ಕಪ್ಪು ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕಿದ್ದ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಕೆಲ ಬಲ್ಗೇರಿಯನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಪ್ರೇಗ್‌ನ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದ ಡಮಾರ್ಟಿನಿ ಎಂಬುವನನ್ನೂ ಕರೆಸಿದಳು. ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ನಂತರ ಕ್ಷಮೆಯಾಚಿಸಿದರೂ ಇದು ಶಾಲೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಯೋಜನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವಳು ಜಿಪ್ಸಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಒರಟಾಗಿಯೇ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತಹ- 'ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏನು?' ಎಂಬಂತಹ ಕಿರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

'ಚಾವಟಿ ಅನ್ನೋ ಪದ ಸರೀನೋ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಚಾಟಿ ಅನ್ನಬೇಕೋ?' ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ತೆರೆಯುತ್ತಾ ಕೇಳಿದಳು.

'ಚಾಟಿ ?' ಜಿಪ್ಸಿಗಳು ಆಲೋಚಿಸಿದರು–"ಈಗ್ಯಾಕೆ ಚಾಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ?'

ನಂತರ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಅವರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ 'ಶಾಲೆ ಮಾರ್ಚ್ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಮುಂಜಾನೆ 9 ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತೆ. ಆ ದಿನ ಭಾನುವಾರ' ಜಿಪ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. 'ನೀನು ಕಿಟಕಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿನ ಎರಡನೇ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ್ಕೋ' ಮೋಲ್ನಾರೋವಾಳಿಗೆ ಹೇಳಿ 'ಅವಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೂತ್ಕೋತೀರಿ ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಎಲ್ಲರೂ ಆರಂಕಾ ಮೋಲ್ನಾರೋವಾಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಸಕ್ತರೇ.

ಆದರವಳು ಮುಂವೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ 28 ರಂದೇ ಪ್ರಸೂತಿಗೃಹ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಯೋಮಾನದ ನಲವತ್ತು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ನೊಂದಾಯಿಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಸಣ್ಣವನಾದ 'ಫೆರೆನ್ಸ್'ಗೆ ಎಂಟು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯನೆಂದರೆ ಫ್ರಾಂಕ್ ಜೋಸೆಫ್. ಅಲ್ಲಿನ ಕುಖ್ಯಾತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಬಹಳವಾದ ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದುದೇ, ಅವನಿಗೆ ಈ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಜಿಪ್ಸಿಗಳ ಫ್ರಾಂಕ್ ಜೋಸೆಫ್‌ಗೆ 63 ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದುವು; ಅವನು ಯಹೂದ್ಯರ ದೀಪಸ್ತಂಭದಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಇರಿದು ಕೊಂದಿದ್ದನೆಂಬ ವದಂತಿಯೂ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಆನಂತರ ಅವನು ... ಮದುವೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶಾಲೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಸಮಾರಂಭವೊಂದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತು. ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತರಲ್ಲಿ ಸ್ಲಾವ್ಕ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾಳನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್ ಸಹ ಇದ್ದರು. ತನ್ನನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸುವ ಯಾರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಹೋಲಬ್‌ಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಂದು ಭಾನುವಾರ. ಮುಂಜಾನೆಯ ಹವೆ ಮಾರ್ಚ್‌ನ ಲಘು ಮಂಜಿನಿಂದಾವೃತವಾಗಿ ತಂಪಾಗಿತ್ತು. 'ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ ದನಿಯು ಮಹಾಮಾನವ' ಎಂದು ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಪತಾಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಅದು ಒಳ್ಳೇ ಉದ್ದೇಶದ, ಗಂಭೀರ ಪದಗಳು ನಿಜ. ಆದರೆ ಆ ಮಹಾಮಾನವನನ್ನು ಭಾನುವಾರದ ದಿನ ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಲಗೋಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಬಿಡೋದಿಲ್ವೋ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಕಹಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದ.

'ಹೌದು.. ನೀನಂತೂ ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಲಗೇ ಇರ್ಬಹುದಾಗಿತ್ತು.' ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನುಡಿದ. 'ಹೇಗಿದ್ರೂ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡ್ತೀಯ. ನಿಂಗೆ ಇದೊಂದು ದಿನ ಏನು ಭಾರಿ ಆಗ್ತಿರ್ಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂತ ಥಾಡ್ಡಸ್ ಬಿಟ್ರೆ ಪವಿತ್ರ ಅನ್ನೋಂಥಾದ್ದು ಬೇರೆ ನಿಂಗೇನಾದ್ರೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ? ನಂಗೊತ್ತು.. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವಾಗಲೋ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗಾಗಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ದಪ್ಪದ ಕ್ಯಾಂಡಲ್

ಅಂಟಿಸಿ ಬಂದಿರ್ಲೀಯ' ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ಗಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಲಬ್ ಹೇಳಿದ.

ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಅವಳು ತಲೆಗೆ ಸ್ಫಟಿಕದ ಹೂವು ಮುಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಹತ್ತ್ವ ಅದರಿಂದಾಗುವ ಚಮತ್ಕಾರ, ನದಿ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ. ಮರಗಳು ಹಸಿರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿದಿನದಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಏಕೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಳು.

ಎಲ್ಲರೂ ಜೋರಾಗಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞ. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂದಿನ ಭಾನುವಾರವನ್ನು ಆರಾಮವಾಗಿ ಕಳೆಯಲೆಂದು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ 'ಅ' ಬರೆದಳು.

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಮತ್ತು ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ಶುಭ್ರ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ ಚೊಕ್ಕವಾಗಿ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

ಅಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಹಾಡಿದ್ದರು. 'ಚಾಟ್‌ನಾಯ್ರ್' ಸುಗಂಧವನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಎರಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಸುಗಂಧ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್ ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ಉದ್ಯಾನದಿಂದ ತಂದ ಬಿಳಿ ಸೇವಂತಿಗೆಯ ವಾಸನೆ ಎರಡೂ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು.

ಮೊದಲ ತರಗತಿಯ ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಾಮವಿತ್ತು. ಆಗ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್, ಕಿರಿಯನಿಗೊಂದು ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳಿದ. 'ಕೂತಿರೋವಾಗ ಗಂಭೀರವಾಗಿರು, ಯೋಚನೇ ಮಾಡೋವಾಗ ಕಣ್ಣನ್ನು ಚಿಕ್ಕದು ಮಾಡು. ಮೇಡಂಗೆ ನೀನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋದು ತಿಳೀಲಿ– ಗೊತ್ತಾಯ್ತಾ ?'

'ಅಪ್ಪ. ಅದೇನೋ ಸರಿ. ಆದ್ರೆ ನಾನು ಯೋಚ್ನೇನೇ ಮಾಡ್ತಾ ಇರ್ಲಿಲ್ವಲ್ಲಾ!'
'ನಂಗೊತ್ತೋ ಯಾವನಾದ್ರೂ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಯೋಚ್ನೇ ಮಾಡ್ತಾ ಇರೊಕ್ಕಾ

ಗುತ್ತಾ- ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣನ್ನ ಚಿಕ್ಕದು ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲಾ' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್
ಹೇಳಿದ.

'ಸರಿ ಅಪ್ಪ' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ. ಸ್ವಂತ ತಂದೆಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಹೂವಿನ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಉರುಳಾಡಿದ ಹಾಗಲ್ಲ ಎಂದವನಿಗೆ ಆಗ ಮನವರಿಕೆಯಾಯ್ತು.

ಶಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದಲೇ, ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಾಠ್ಯ ಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೆಟ್ಟಿನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆಂದು ವೇದ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ದೊಡ್ಡ ನಕ್ಷತ್ರವೊಂದರಂತೆ ಅವನು ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದ. ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಆ ಮಿಂಚಿನ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ತಾಪದಡಿ ತಾನೂ ನಮ್ರನಾಗಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೈ ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೇನೂ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹೊಗಳಿಕೆಗಳು ಎಷ್ಟು ವ್ಯರ್ಥ ಎಂಬುದನ್ನ ಅವನು ಆಗಲೇ ಮನಗಂಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಜಿಪ್ಸಿಗಳ ನಂಬಿಕೆಯಂತೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮಗನ ತಂದೆಯಾಗುವುದು ಸಹ ಒಂದು ಚಿರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಪ್ರಚಲಿತವಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅದೂ ತನಗೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗದ ಅತೀ ಆಳದ ಗಹನ ಗಂಭೀರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತೋರಿದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಏನೋ ಮೊನಚಾದ ವಸ್ತುವೊಂದು ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಇರಿದು, ಅದರ ಪ್ರಖರತೆಗೆ ತಾನು ತತ್ತರಿಸಿದಂತೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅದು ಭಯವೋ, ಅಸೂಯೆಯೋ, ಅಥವಾ ಅತೀ ಸಂತೋಷವೋ....ಏನೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಮಗನ ಕಂಗಳು ತನ್ನನ್ನು ಕರುಣೆಯಿಂದ, ಕೊಂಚ ಮುಜುಗರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ, ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಈ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಾಂಧವ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದಂಶ, ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುವ ತಣ್ಣನೆಯ ಮಂಜಿನ ತೊಟ್ಟುಗಳ ಹಾಗೆ ಕರಗಿಹೋದಂತೆ ಭಾಸವಾಗತೊಡಗಿತು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಾಗ ಅವನ ಲಕಟೂಸ್ ವಂಶದ ಮೂಗಿನತ್ತ ಮೃದುವಾಗಿ ನೋಡಿದ. ತನ್ನ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಮಗನ ಕೆನ್ನೆಯ ಬಳಿಗೊಯ್ದ. ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೊರಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಇರಲಿಲ್ಲ.

'ಅವನ ಪಾದಗಳು ಆಗ್ಲೇ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತನ್ನ

ಲ್ಲೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ನಂತರ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬೇಸರದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ದ ಮಾಡಿದ.

'ಅಯ್ !' ಏನೋ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನದಲ್ಲೇ ಅಂದು ಕೊಂಡ– 'ಅಯ್ !'

ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಲಕಟೂಸ್ ವಂಶದ ಕೀರ್ತಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹಬ್ಬತೊಡಗಿತು. ಅದೂ ಹೇಗೆ ? ಯಾವ ಅಡಚಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ, ತಾನೇತಾನಾಗಿ, ಕವಿಯ ಸ್ವನಿರ್ಮಿತ ಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಖರದಂತೆ, ಏಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹಬ್ಬತೊಡಗಿತು. ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಮಗನನ್ನು ಹೆತ್ತ ತಂದೆ ತನ್ನ ಶಂಖ ಊದಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇನ್ನೇನು ತಾನೇ ಮಾಡಬಲ್ಲ ? ಯಾರೂ ಮತ್ತೇನೂ ಮಾಡಲಾರರಲ್ಲಾ.

'ಲಕಟೊಸ್ ವಂಶಸ್ಥರು ಯಾವಾಗಲೂ ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿರ್ತಾರೆ.' ಅವನು ತನ್ನ ಶಂಖ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ–'ಅವರು ಸಂಗೀತಗಾರರೇ ಇರ್ಬಹುದು, ಅಥವಾ ಕುದುರೆಕಳ್ಳರೂ ಇರಬಹುದು. ಏನೇ ಆದರೂ ಆ ರಂಗದಲ್ಲಂತೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮರು. ನನ್ನ ತಾತ ಪಿಟ್ಯೊಕ ಲಕಟೂಸ್‌ನೇ ತೆಗೊಳ್ಳಿ. ಆತ ತಾಮ್ರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಿದ್ದ. ನೀವು ಯಾರೂ ನೋಡ್ದೇ ಇರೋಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಹೆಂಚನ್ನ ಒಂದು ಸರ್ತಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದ. ಆ ಹೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಅದೂ, ದೊಡ್ಡ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಮಸಾಲೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಕಿದ್ದ ಆ ದೊಡ್ಡ ಹಂಗೇರಿಯನ್ ದೋಸೇನ ತಿನ್ನೋ ಅದೃಷ್ಟ ನಿಂಗಂತೂ ಇಲ್ಲ ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಟೆರೇಬಾ. ಎಲ್ರಿಗೂ ಆ ಅದೃಷ್ಟ ಇರ್ಬೇಕಿತ್ತೂಂತ ನಾ ಹೇಳೊಲ್ಲ-ಇನ್ನೇನಿಲ್ದಿದ್ರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ನಿಂಗಂತೂ ಆ ಅದೃಷ್ಟ ಇರ್ಲೇಬೇಕಿತ್ತು ಬಿಡು.' ಟೆರೆಬಾ ಜಾಗರೂಕನಾದ– 'ನನಗೇ ಯಾಕೆ ? ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರೀಂತಲ್ಲ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಕಂಡ್ರೆ ನಿಂಗೆ ಇಷ್ಟಾಂತಲ್ಲೋ ?'

'ನೀನೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯಾಂತ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಯಾಕೇಂದ್ರೆ ನಿನ್ನನ್ನ ನೋಡಿದ್ರೆ ಆ ಕುದುರೆ ಚಾವಟಿ ಮಾಡ್ತಿದ್ದ ಲಕಟೂಸ್‌ನ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತೆ.... ಆಹಾ ಎಂಥಾ ಚಾವಟಿಗಳೂಂತೀ ?' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಅಲ್ಲೂ ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡ. 'ಹುಂ..ಹುಂ.. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಕುದುರೆ ಚಾವಟಿ ಹಿಡಿದು ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಸುತ್ಲೂ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಅಷ್ಟೇ-' ಫೋರ್‌ಮನ್ ಟೆರೆಬಾ ಕೋಪದಿಂದ ಹೇಳಿದ- ಟೆರೆಬಾಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಬಡಾಯಿಕೊಚ್ಚುವವ

ರೆಂದರೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ– ಅವನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ತಾನೇ ತನ್ನ ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು 'ಆಹಾಹಾ ಲಕಟೂಸ್ ವಂಶ ! ಹ್ಞ !' ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಗುರುಗುಟ್ಟಿದ. 'ನಂಗೇನಾದ್ರೂ ಸ್ಕೂಲ್ನಲ್ಲಿ ಮಗನಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆಯಂತ ತಿಳಿದಿದ್ರೆ ನಾನು ಮೋರಿ ಕೆಳಗೆ ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಇದ್ದುಬಿಡ್ತಿದ್ದೆ'

ಒಂದು ವಿಕೃತ ಸಮಾಧಾನ ಪಡೆದವನಂತೆ ಟೆರೆಬಾ 'ಮಾತನಾಡಿ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ ನತ್ತ ತಿರುಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಆ ಜಿಪ್ಸಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೌನವಾದ. ನಂತರ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ತುಂಬಿ, ತನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಅಣಕದ ಮಾತುಗಳು ಮೊನಚಾಗುತ್ತಾ ಬಂದು ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನೇ ಇರಿದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾಗತೊಡಗಿತು. ಈ ಆಲೋಚನೆ ದುಃಖಕರ ವಾತಾವರಣದ ಪೊರೆಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು.

ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಡುತ್ತಾ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರೆಸಿದ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗದ ಅದೃಷ್ಟವಂತ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಕಾಲ ಯೋಚಿಸಿದ. ತಾನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಏನೂ ಕೈಲಾಗದೇ ಮೂರ್ಖನಂತೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಿವಿ ಕೆಂಪಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಕೊಡಲು ಮುಂದಾದಂತೆ, ತಾನು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಭಾರವಾಗಿ ಕುಸಿದಂತೆ ಭ್ರಮೆಗಳು ಉಂಟಾದುವು.

ಯಾವುದೇ ಮಗು ತನ್ನ ಕಲಿಯುವಿಕೆಯ ದಾಹವನ್ನು ತೀರಿಸುವ ನಿರಂತರ ಝರಿ ಎಂದು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಗೆಗೆ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಗು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಬರಬೇಕು. ತಂದೆ, ತನ್ನ ಮಗನ ಜಗತ್ತನ್ನು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನ ದೀವಿಗೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿಸಬೇಕು.
'ಅಯ್ !'

ಹಿಂದೆಂದೋ ತಾವು ಸಣ್ಣವರಿದ್ದಾಗ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನೋಟ್ಸ್ ಬರೆದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಗಿರಿಸಿದ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಅದೃಷ್ಟವಂತರು !

ಅದೇ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿರಬಹುದಾದ ಚಿಂದಿಯ ಪುಸ್ತಕದಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದೀವಿಗೆಯನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಬೆಳಗಿಸಬಹುದು! ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತಂದೆ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿರದಿದ್ದರೆ? ತನ್ನಪ್ಪನ ಅಂಕಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದು, ಮಗನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸ?!

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಈ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನೆನಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಗುದ್ದಾಡಿದ. ತಾವು ಯಾರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ವರದಿಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದ ಆ ತಂದೆಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಸೂಯೆಪಟ್ಟ. ಇಲ್ಲಿ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ತಾವಿಬ್ಬರೂ, ತಾನು, ತನ್ನ ಮಗ, ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಶಾಯಿಯ ಶೀಷೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನಿ ಅದ್ದಿ, ಒಂದೇ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಓದಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅದೇ ಹುಡುಗಿಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಒಂದೇ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು- 'ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ವಾ?.... ಸರಿ ಹಾಗಾದ್ರೆ.... ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್....'

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಆ ವಿಷಯ ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲೀ 'ಮೊರಾವಿಯನ್ ಸಂದಿ ಓಡರ್‌ನ ಉತ್ತರಕ್ಕಿದೆ. ಬೆಕ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿದೆ' ಎನ್ನುವಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ. ಮದುವೆಯೂ ಆಗಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಸಾಯಲೂ ಬಹುದಿತ್ತು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಈ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಓಡರ್ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿತ್ತೇ?... ಓಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಕ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತೇ? ಇರುತ್ತಿತ್ತು! ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.... ಇದೊಂದು ಸರಳ ವಿಷಯ.

ಪುಸ್ತಕದ ತೆರೆದ ಪುಟಗಳತ್ತ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮೌನವಾಗಿ, ಬೇಸರದಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದ. ತಾನು ಓದಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಅಕ್ಷರಗಳು ಕುರಿಮಂದೆ ಚದುರಿ ಹೋದಂತೆ ಚೆದುರಿ ಹೋದುವು; ಅವನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೀಲಿ ನರಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಲುಗಾಡಿದುವು. ಅವನ ಕಡುಗಪ್ಪು ಕಂಗಳು ಶೂನ್ಯದತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಗಡಿಯಾರ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಚಾಚಿ ಕುಳಿತ. ಮೂಳೆಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಲಟಕ್ಕೆಂದು

ಮುಲುಕಿದುವು. ಆಗಾಗ ಅವನ ಕಣ್ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿದಂತಾಗಿ ಖೈದಿಗಳ ಹಾಗೆ ಚುಟುಕು ನಿದ್ರೆಯನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಅವನು ಮಾಡಿದ. ಅದು ಕುಡಿದು ಬಂದ ತರಲೆಗಳು ಮೀಟಿಂಗುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತಹ ನಿದ್ರೆ! ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಪ್ರೇಮಿಗಳಂತೆ ಅಥವಾ ಏನೋ ರುಚಿಕರವಾದುದನ್ನು ತಿಂದವನಂತೆ ತುಟಿಯನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ರುಚಿ ತಾನೇ ನೋಡಬಲ್ಲ?

ಇರಲಿ, ಮೊರಾವಿಯನ್ ಸಂದು ಇದೆ. ಜಾರ್ನಿಕ ಹೈಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅತೀ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರದ ಹೆಸರು ನೈನ್‌ರಾಕ್ಸ್. ಸರಿ. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಪರ್ವತಾರೋಹಿಯೇ? ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಅವನ ಮೊಣಕೈ ಎಳೆದು ಏನೂ ಅರಿಯದವನಂತೆ ಅವನತ್ತ ನೋಡಿದ.

'ಏನಾಯ್ತು' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕೇಳಿದ.

'ಅಪ್ಪ, ತೂಕಡಿಸಬೇಡ' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಉತ್ತರ!

'ಛೆ... ನಿಂಗೆ ನಾಚ್ಕೆ ಆಗೊಲ್ವಾ? ನಾನೇನು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ನಾ? ನೀನು.... ನೀನು....' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಾರಣ ಹುಡುಕಿದ.

ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಸರ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದೆಂದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು.

'ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗ್ತೀಯಾ?' ಸ್ಲಾವ್ಕ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅನಾಮಧೇಯ ಕೈಯೊಂದು ಹಿರಿಗೆಬೋರನ ಜ್ಞಾನ ಪರಿಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅಗೋಚರ ಪರದೆಯನ್ನೆಳೆದು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪರದೆ ಎಳೆದರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನಂತರ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ತನ್ನ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಕತ್ತಲೆ, ಶೀತಲತೆ, ಖಾಲೀತನ ಎಲ್ಲವೂ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಚೂರಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರಲ್ಲೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ.

ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ತನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅವನ ಮುಂದೆ ಒಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದಳು. 'ಅನೀಕಾಳ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ 50 ಕೌನ್‌ಗಳಿದ್ದುವು. ಅವಳ ತಾತ ಅವಳಿಗೆ 40 ಕೌನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಅನೀಕಾ ಅದನ್ನೂ ಖಾತೆಗೆ ಹಾಕಿದಳು- ಈಗ ಅವಳ ಖಾತೇಲಿ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡಿದೆ?'

"ಅದನ್ನು ಅವನ ಖಾತೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಯಾವಾಗ?' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕೇಳಿದ. ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಕೋಪದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು- 'ಗೆಬೋರ್, ಸುಮ್ನೆ ಸಮಯ ಹಾಳು ಮಾಡಬೇಡ. ಅವಳು ಯಾವಾಗ ದುಡ್ಡು ಹಾಕಿದ್ರೇನು? ಹೇಳಿದ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡು ಅಷ್ಟೇ.'

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಆಲೋಚಿಸತೊಡಗಿದ. ಅನೀಕಾಳ ತಾತ ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದಾನೆಂದರೆ ಅವಳಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಜತೇಗೆ ಅವಳಿಗೆ ನಲವತ್ತು ಕೌನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಂದರೆ ಅವಳು ನೋಡೋಕ್ಕೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇರ್ಬೇಕು.

ಕೋಶಿಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಅನೀಕಾ ಎಂಬ ಹುಡುಗಿಯ ನೆನಪು ಗೆಬೋರನನ್ನಾವರಿಸಿತು. ಅವಳು ನೊಶೆಲ್ಸ್ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಪುರೋಹಿತನ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಯಹೂದ್ಯರ ಮತಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ರುಚಿಕರವಾದ ವಾಲ್ನಟ್ ಕ್ಯಾಂಡಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಳು. ಅದರ ಹೆಸರೇನು? ಹಾಂ. ಅದನ್ನು ಮಕಾಗಿಗಿ ಎಂದು ಕರೀತಾ ಇದ್ದರು. ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನೆನಪುಗಳು ಬಂದುವು. ಅವಳು ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಆಹ್ವಾನವಿತ್ತು ಮಕಾಗಿಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆನಪಾಯಿತು- 'ನಾನು ಯಹೂದ್ಯ ಮತದವ್ಳು ಅಂದ್ರೆ ನಿಂಗೇನೂ ಅನ್ಸೋದಿಲ್ವೇ?'

ನಂತರ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ ಮಕಾಗಿಗಿಯ ರುಚಿಯನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ.

'ಗೆಬೋರ್.. ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಮೈಮರೆತು ನಿಂತ್ಕೋಬೇಡ' ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಅವನನ್ನು ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ತರುತ್ತಿದ್ದಳು- 'ಅನೀಕಾಳ ಖಾತೇಲಿ 50 ಕೌನ್‌ಗಳಿದ್ವು. ಅವಳ ತಾತ ಅವಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನಲವತ್ತು ಕೌನ್ ಕೊಟ್ಟ. ಸರೀನಾ?.... 50, 40 ಕೂಡಿದ್ರೆ ಎಷ್ಟು?'

ಚಿಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜಿಪ್ಸಿಗಳು, ಮತ್ತು ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತಾವು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದರು.

ಅಧ್ಯಾಪಕಿ ಆವನಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಳು- 'ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರ ಏನೂನ್ನೋದ ನ್ನ ಆವನಿಗೆ ಹೇಳ್ಬೇಡ. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್, ನಿಂಗೆ ನಾಚ್ಕೆ ಆಗೊಲ್ವಾ ?'

ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕರುಣಾಜನಕ ನಗೆ ಬೀರಿದ. ಮತ್ತೆ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಾಪಸಾದ. ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು- 'ಸರಿ. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.... ಈಗ, ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್?'

ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ತನ್ನ ಸೋಲಿನ ಕಹಿ ಮರೆತುಹೋಯಿತು. ಬೆರಗಿನ ಕಂಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಗೆಲುವಿನ ಕೈಗಳು ಬಿಳಿಯ ಸೀಮೆಸುಣ್ಣವನ್ನು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಚಾಕ ಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ, ಹುರುಪಿನಿಂದ ಲಘುವಾಗಿ ಆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉತ್ತರ ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅನೀಕಾಳ ಬಳಿ 50 ಕ್ರೌನ್‌ಗಳಿದ್ದು ಅವಳ ತಾತ ಅವಳಿಗೆ 40 ಕ್ರೌನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಅವಳ ಹತ್ತಿರ........

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನೋಡಿದ. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಇವನೂ ಲಕಟೋಸ್ ವಂಶಸ್ಥನಲ್ಲವೇ ! ಇವನೂ ಒಂದು ದಿನ ಮಹಾ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದಿ ಟಿರೆಬಾ ಬೋರ್ಡಿನ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ, ಮೇಜಿನ ಹಿಂದೆ ಗೆಬೋರ್ ಲಕಟೋಸ್ (ಕಿರಿಯ) ಕುಳಿತು ಪಾಠಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರ ಮೂಡಿ ಬಂತು.

'ಕಲಿಯಪ್ಪಾ ಟಿರೆಬಾ ಕಲಿ' ಮುದಿಯನಿಗಾತ ಮೃದುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ- 'ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂಜಲ್ಸ್ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ'

ಆನಂತರ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತು ತನ್ನ ತಂದೆಯತ್ತ ನೋಡಿದ. ಆಹಾ ಆ ನೋಟ !....ಎಂಥ ನೋಟ....!

ಮಗನೆದುರಿಗೆ ತಂದೆಯ ಮುಖ ಕೆಂಪೇರಿತು. ಮಗ ಮುಗುಳ್ನಕ್ಕ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಗ ನಕ್ಕಿದ್ದನ್ನೂ ತಂದೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ನೋಡಿದರು.

ಹಿಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಚಡಪಡಿಕೆಯ ಶಬ್ದ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆನಂ

ತರ ಮೌನ.. ತಡೆಯಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಮೌನ.

ಈ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಹಿರಿಯನಾರು ? ಕಿರಿಯನಾರು ?

ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಒಸ್ಟ್ರಾವಾದ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಯ ಗಾಜಿನ ಷೋಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು 'ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಲಕಟೂಸ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಅವನ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದುವು.

....ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಲಕಟೂಸ್ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು ಅವರ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾರ್ಕ್ಸಿಸಂ ಮತ್ತು ಲೆನಿನಿಸಂ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಕೊರೆದು ಮಾಡಿದ್ದ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಟೇಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಪು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇದ್ದುವು. ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಆ ದೀಪ ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಲಕಟೂಸರ ಮೇಜನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಬೆಳಗಿಸಿರಬಹುದು ? ಲಕಟೂಸ್ ತಮ್ಮ ಸಂಜೆಯನ್ನು ಓದಿಗೆಂದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಪಾಠಗಳನ್ನೇ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗಾಗಿ ತೆರೆದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ನಾವು ಅವರ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ– 'ಎಲ್ಲವೂ ಯೋಜನೆಯನ್ವಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತೆ' ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಟೆರೆಬಾರ ಗುಂಪು ಪೂರ್ವನಿರ್ಧಾರಿತ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಶೇಕಡ 160 ಕಡಿಮೆ ಅಂಶದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ನಮಗೆ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ........

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಎಂದರೇನು ಸಾಮಾನ್ಯನೇ ? ಹಾಗಾದರೆ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ?

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಬಳಿ ಒಂದು ಹರಕಲು ಬೊಂಬೆಯಿತ್ತು. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅದನ್ನವನು ಲಾಕೋಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾರಣ ಆ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು ಜಾಕು ಬೋವಿಸ್‌ನಿಂದ ತರಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಹೊಲೆದು, ಹತ್ತಿ ತುರುಕಿ ಎರ್ಜಿಕಾ ಲಾಕಾಟೋಸಾವಾ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಅವಳದೂ ಒಂದು ಕತೆ.

ಅವಳಿಗೆ ಜೀವನದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಕಾಣಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೆಂದರೆ, ಅವಳು ಎಂದೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೇ ಸರಳವಾಗಿ, ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತಳಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಆಕೆ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಈ ಎಲ್ಲದರ ಬಗೆಗೂ ಯೋಚಿಸಿದ. ಜಾಕುಬೋವಿಸ್ ಹತ್ತಿರ ಕಾಡಿನ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತನಗಾಗಿ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಾದಿದ್ದದ್ದು. ಸೂರಿನ ಮೇಲೆ ನೊಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಕ್ಕಿದ್ದದ್ದು. ಎಲೆಕೋಸಿನ ಸಾರನ್ನೂ ಬೇಯಿಸಿದ ಬಟಾಟೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಗೆ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸದೇ ಆರಾಮವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಆಗ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಿರಿಯವನಾಗಿದ್ದ. ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಅವನತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಪಿತೃಬುದ್ಧಿ ಅನಂತವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ವೈಭವ ಚರ್ಚಾತೀತವಾಗಿತ್ತು. ಕೆನ್ನೆಗೊಂದು ಏಟು ಬಿಗಿದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಏಟೇ ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆನ್ನೆ ಸವರಿದರೆ ಅದೂ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಹಜವಾಗಿರುವುದೇ ಸತ್ಯ. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಅದರ ಸಹಜತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಕುಸಿಯತೊಡಗುತ್ತದೆ.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹೃದಯ ಹಿಂಡಿದಂತಾಯಿತು. ತನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೆಲವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನಪುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಸಂಜೆಗೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಗೋಲಾಷ್ ಅಥವಾ ಪಾಪ್ರಿಕಾಷ್ ಬೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇಲ್ಲವೇ ಕೋಳಿ ಸಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಅಡುಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹೊಂದುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿರಿಯನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಕಿರಿಯನಿಗದು ಇಷ್ಟವಿತ್ತು. ಆ ನಂತರ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮೇಜನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಜಾಕುಬೋವಿಸ್‌ನ ಜಿಪ್ಸಿ ಸಂಗೀತಗಾರ ರಚಿಸಿದ್ದ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಗೀತಗಾರ ತನ್ನ ಚರ್ಮದ ಬೂಟು ಪ್ಯಾಂಟು ಕೋಟು, ಬಿಳಿ ಅಂಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾರಿ ಕುಡಿದರೂ, ತನ್ನ ಪಿಟೀಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡ ಎಂದು ಆ ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು.

‘ನಿಂಗೆ ಆ ಸಂಗೀತಗಾರನ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತಾಪ್ಪಾ ?’ ನೂರಾರು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದ್ದ

ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕೇಳಿದ.

'ಮತ್ತೆ?! ಖಂಡಿತವಾಗೂ ಅವನ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತು. ನಾವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿದಾಗ ಮೊದಲು ನಾನು ಅವನಿಗೊಂದಿಷ್ಟು ಶರಾಬು ಕೊಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವ ಕೊಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ತೂಗು ಹಾಕಿರೋ ಪಿಟೀಲು ಅವಂದೇ' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. 'ಅಪ್ಪಾ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಾಠ ಓದ್ಕೋಬೇಕಲ್ವಾ? ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದ.

ಅಯ್! ಅಪ್ಪಾ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಾಠ ಓದ್ಕೋಬೇಕಲ್ವಾ?! ಯಾರು ತಾನೇ ಈ ಥರದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ?! ಇದೂ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಪಂಚ.

ಬಿಸಿ ಪಾಯಸವನ್ನ ಕುಡಿಯಲು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುವವರ ಹಾಗೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಿರುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಲ್ಯಾಂಪಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತನ್ನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಈಗ ಅವನು ಬರೆದದ್ದನ್ನ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಲು ನಾನು ಅನುಮತಿ ಕೇಳ್ತೀನೆ. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮನದಲ್ಲೇ ಯೋಚಿಸಿದ. ಅಥವಾ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳೋದೇ ಇಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ನಾನೇ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸ್ತೀನೆ. ಅವನಿಗ್ಯಾಕೆ ಹೇಳ್ಬೇಕು?- ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕೋರು ಯಾರು? ಬೆಳೆಸ್ತಾ ಇರೋದು ಯಾರು? ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸೋ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ದೆ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ನೇ? ಈ ಪಾಠ ಬರೆಯೋಕ್ಕೆ ನಂಗೇನು ಇಷ್ಟ ಇದೆಯೋ?.... ಇಲ್ಲ! –ನನಗೆ....

ಮೊದಮೊದಲು ಎಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ನಗೆಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ?

'ನಿಂಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಳಿ ಬೇಕಾ?' ಅವ ಕೇಳಿದ.

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ಶತ್ರುವಿಗೂ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಕೊಂಡ-

ಮೊದಲು ಆ ಸಣಕಲು ಬೆನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಬಗ್ಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಭಿಕ್ಷುಕನ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿರಬೇಕು. ನಂತರ ಹೊಸಬನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಟ್ಟುವಂತೆ ಮೃದುವಾಗಿ, ಅದೂ ಭಯದಿಂದ ಅವನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ತಟ್ಟಿ ಕೇಳಬೇಕು. 'ಗೆಬೋರ್, ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತನ ಹಾಗೆ ನೀನ್ಯಾಕೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪಂಗೆ ನಿನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡಬಾರ್ದು ?' ಛಿ! ಏನಿದು ತನ್ನ ಗತಿ, ಛೆ! ಛೆ!! ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ 'ಅಪ್ಪಾ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸೋದು ಮೋಸಾಂತ ಸ್ಲಾವ್ನಾ ಮಾರಿಸ್ನೋವಾ ಹೇಳಿದ್ಲು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ನಿಂಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಆಗ್ಬೇಕಂತೆ. ನಿಂಗಾಗದಿದ್ರೆ ನಂಗಂತೂ ಖಂಡಿತ ನಾಚಿಕೆ ಆಗ್ಬೇಕಂತೆ ಗೊತ್ತಾ ?'

'ಅವಳು ನಿನ್ಹತ್ರ ಹಾಗಂತ ಹೇಳಿದ್ಲಾ ?' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉರಿಯುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ. "ಆದೂ ಕಾಪ್ರೇಡ್ ಮಾರಿಸ್ನೋವಾ ? ಅವಳೇನು ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕರ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ಲಾ ಅಥವಾ ?....'

'ಇಲ್ಲ, ತರಗತೀಲಿ ಎಲ್ರೂ ಕೂತಿರೋವಾಗ ಮುಂದೇನೇ ಹೇಳಿದ್ಲಲ್ಲಾ. ಆಗ ನೀನೂ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ಯಲ್ಲಪ್ಪಾ!'

'ಮಂಗಮುಂಡೇದೇ, ನೀನೇ ಅವಳ ಹತ್ರ ಏನೋ ಒದರಿತೀರ್ಯ.' ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಕೋಪದಿಂದ ನಿರ್ಣಯವಿತ್ತ. 'ಇಲ್ದಿದ್ರೆ ನಾನು ನಿನ್ನಿಂದ ಇಳಿಸ್ತೀನೋ ಅಥವಾ ನೀನೇ ನನ್ನಿಂದ ಕಾಪಿ ಹೊಡೀತೀಯೋ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ? ನೀನು ಈವತ್ತು ನಿಜ ಹೇಳ್ಲೇಬೇಕು- ಹೇಳು– ನೀನೇ ಒದರಿದ್ಯೋ ಇಲ್ವೋ- ನನ್ನ ಮಗ ಎಂಥಾವ್ನೂಂತ ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಾಗ್ಲೇಬೇಕು. ಮಾತಾಡು- ಯಾಕೆ ಸುಮ್ನಿದ್ದೀಯ– ನೀನೇನು ಮಫ್ತಿಲಿರೋ ಪೋಲೀಸನೋನ್ನಾ ? ಶಾಲೇಲಿ ಯಾಕೆ ತೆಪ್ಪಗಿರ್ಲಿಲ್ಲಾ ? ಒಪ್ಕೋ– 'ಅಪ್ಪಾ ನಾನೊಬ್ಬ ಇಲೀಂತ' ಒಪ್ಕೋ ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಕೆನ್ನೇಗೊಂದು ಬಿಗೀತೀನಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಿಗದು ಮುಗಿಯುತ್ತೆ."

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ತನ್ನ ಮಗನ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಂಡುಬರುವ ಹಸಿರು ಕಿಡಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ದುಃಖ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುವ, ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ಕಣ್ಣಿಂದ ಬರುವ ವಿಚಿತ್ರ ನೀರಿನ ಎರಡೇ ತೊಟ್ಟುಗಳು ಹೊರಬಂದುವು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕೆಟ್ಟ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಪುಟ್ಟ ತಲೆ ಅವನಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಅವನ ಚಡಪಡಿಕೆಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಕ್ಕಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಕುರ್ಚಿಯನ್ನ ಒದೆಯಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಅಥವಾ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಸ್ವತಃ ತಯಾರಿಸಿದ ದೀಪವನ್ನು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಅಂತೂ ಹೇಗೋ ತನ್ನ ಚಡಪಡಿಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ತಾನು ಹಿರಿಯನಾದ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಣ್ಣತನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ದ್ವೇಷ ಉಕ್ಕಿತು. ಆ ದಿನ ಅವನು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿದ್ದ.

ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಮೌನ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದ.

'ಏನು ಓದ್ತಾ ಇದೀಯೋ ?' ಹಿರಿಯ ಕೇಳಿದ.

'ಬೆಟ್ಟಗಳ ವಿಷಯ' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ನ ಉತ್ತರ.

'ಬೆಟ್ಟದ ವಿಷಯಾನಾ ? ಏನು ಬೆಟ್ಟದ ವಿಷಯ ?' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ.

'ಬೆಟ್ಟಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳೋದು ಹೇಗೇಂತ.'

'ನಿಂಗೆ ಆ ಪುಸ್ತಕ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ತು ?' ಹಿರಿಯ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

'ಶಾಲೆಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ.'

'ಶಾಲೇಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯನೂ ಇದೆಯಾ ?' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟ.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದ– 'ನನ್ನನ್ನ ಓದೋಕ್ಕೆ ಬಿಡು ಅಪ್ಪಾ – ನೀನೂ ಯಾಕೆ ಓದ್ಬಾರ್ದು ?'

ಆಯ್ !

'ಹುಂ.. ಬೆಟ್ಟಗಳು ಹೇಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡದ್ದು ?' ಕೆಲ ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ ಕೇಳಿದ. 'ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಪದರ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.' ಕಿರಿ

ಗೆಬೋರ್ ವಿವರಿಸಹತ್ತಿದ– 'ಅದು ಈ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಬದಲಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಭೂಮಿ ಕೂಡಾ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ.'

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂತು. 'ನಮ್ಮ ಮನೇ ಕೆಳಗಿನ ಭೂಮಿ ಏನೂ ಬದಲಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಸುಮ್ನೆ ಈ ಥರದ ಉತ್ತರ ನಂಗೆ ಹೇಳ್ಬೇಡ. ನಿಂಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಉತ್ತರ ಹೇಳು. ಇಲ್ಲಾ ಒಂದು ತೆಗೆದು ಬಿಗಿದಾಂದ್ರೆ ಹಲ್ಲುದುರುತ್ತೆ. ಎಷ್ಟೋ ದಿನದಿಂದ ನಿಂಗೆ ಏಟು ಬೀಳ್ಳೀ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಂದೆಯಾದೋನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ್ದಾಗ, ಮಗು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಗೊತ್ತಾ ?'

ತನ್ನ ಕಿಡಿಕಾರುವ ಕಂಗಳಿಂದ ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ಅವನತ್ತ ನೋಡಿದ. ದೀಪದ ಬಲ್ಬು ನೇರವಾಗಿ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾ ವಲಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದಂತೆ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳು ಕಿಟಕಿ ಗಾಜಿನ ಮೇಲೆ ತಮಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹಿರಿಗೆಬೋರನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಅನುಕಂಪದ ಭಾವನೆ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಬಗೆಗೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನುಕಂಪ. ಬಿಳಿಯ ಹಿಮದ ಹರಳುಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನುಕಂಪದ ಭಾವನೆ ತನ್ನ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು.

'ಆಹ್ !' ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ತನ್ನನ್ನೇ ಹಳಿದುಕೊಂಡ– 'ನಾನೊಬ್ಬ ಹುಚ್ಚ ಅಲ್ಲಾ ಇವ ಎಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಹುಡುಗ.. ಅವನಿಂದ ನನಗೇಕೆ ಹೊಟ್ಟೇ ಕಿಚ್ಚು. ಅವನನ್ನ ನಾನು ಹೊಡೀಬೇಕಾ ? ನಾನು ಮೂರ್ಖ.. ನನಗೇ ಒಂದೆರಡು ಏಟು ಬಿಟ್ರೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋದೀತು.' 'ನೀನು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡೊಲ್ವೇನು ?' ಆತ ಕಿರಿಗೆಬೋರನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

'ಇಲ್ಲ' ಹುಡುಗ ಉತ್ತರಿಸಿ ಓದು ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಶಾಂತವಾಗಿ ಹಾಸಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ತಲೆ ಸುತ್ತಿದಂತಾದಾಗ ಮಂಚದ ಅಂಚನ್ನ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ. ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಸಂಯಮ ತಂದುಕೊಂಡ. ತನ್ನಲ್ಲಿ 'ಗೆಬೋರ್ ಗೆಬೋರ್' ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಅರಚಬೇಕೆಂದು ಉಂಟಾದ ತುಡಿತವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ.

ನಂತರ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಿಟೀಲನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ನಿಟ್ಟುಸಿರೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ಆಹ್' ಎಂದುಕೊಂಡ. ಒಬ್ಬ ಜಿಪ್ಸಿ

ಸಂಗೀತದ ಮೊರೆ ಹೋಗುವುದು ಏಕೆ ? ಏಕೆಂದರೆ ವೈದ್ಯನಾಗಲೀ, ವಕೀಲನಾಗಲೀ, ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಲೀ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಗೊತ್ತು.- ಜಿಪ್ಸಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಅವನು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಶರಣು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ- ಪಿಟೀಲು ಬಾರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಬಳಿ ಬಂದ; ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಅಣಬೆಯಂತೆ ಅವನ ತಲೆ ಬಲ್ಬಿನ ಪ್ರಭಾವಲಯದಿಂದ ಹೊರಬಂತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತನ್ನ ಮಗ ಕಿವಿಗೆ ಝುಮ್ಕಿ ತೊಟ್ಟು ಸುವರ್ಣದ ಹೊಳಪಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಗೆಬೋರ್ ಗೆಬೋರ್, ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗನೇ, ನೋಡು ನಿನ್ನಪ್ಪ ನೋವಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ....

ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತನ್ನ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ. ಅಂಟಿನ ಮರದ ಗೋಂದು ರಕ್ತದಂತೆ ಹೊರಬಂದು ಮಾಯವಾದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೊಳವೂ ಅದೃಶ್ಯವಾದಂತೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಕೊಳದ ಬದಿಯ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜ್ವರದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಿರಿಗೆಬೋರನ ಮಂಚದ ಬಳಿ, ಗುಲಾಬಿ ಹೂಗಳ ಗೊಂಚಲನ್ನು ಇಟ್ಟಂತೆ, ಕಾಡಿನ ಎಲೆಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅತೀ ತೆಳುವಾದ ಈ ಪಿಟೀಲಿನ ತಂತಿಯ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ; ಏನೇನೋ ಭ್ರಮೆಗಳು ! ಪಿಟೀಲಿನ ತಂತಿ ಎಂದರೇನು ಪ್ರಿಯಾ ?.... ಅದೂ ಯಾವುದೋ ಪ್ರಾಣಿಯ ಕರುಳಷ್ಟೆ !!

ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಯೊಂದು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದೆ ! ಆ ಆಕೃತಿಯ ಅಂತರಂಗ ನಡುಗುತ್ತಾ, ತಿರುಗುತ್ತಾ, ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದೆ. ನೀನಾದರೊ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೇ ಬೆನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೀಯ ! ಎಲೈ ಅಣಬೆ ನಿನಗೆ ಓದು ? ! ಓದು ಬೇರೆ ಕೇಡು !!

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ನುಡಿಸಿದ, ನುಡಿಸಿದ, ನುಡಿಸಿಯೇ ನುಡಿಸಿದ. ಅಯ್ ! ಅವನೇನೂ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗೀತಗಾರನಲ್ಲ !

ಗೆಬೋರ್ ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುತ್ರ ಗೆಬೋರ್. ಸ್ವಲ್ಪ ಇತ್ತ ತಿರುಗಿ ನೋಡು.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ. ಒಂದೆಡೆ ಸಪಾಟು ನೆಲದ ಪ್ರಾಂತ ಹೇಗೆ ರಚಿತನಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದೆಡೆ ಭೂಮಿ ಕೊರೆದು ಕೊರಕಲು

ಗಳು ಹೇಗಾಗುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಪದರ ಬದಿಯಿಂದ ಒತ್ತಲ್ಪಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಸುಕ್ಕು ಸುಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಬಿರುಕು ಬಿಡುವುದರ ಕಾರಣವೇನು ? ಈ ಬಿರುಕುಗಳು ಭೂಮಿಯ ಪದರದ ಅಡಿಯ ಲಾವಾರಸಕ್ಕೆ ಹೊರಬರಲು ದಾರಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಲಾವಾರಸ ಕುದಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಏನು ? ಇತ್ಯಾದಿ ಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಓದುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಂಗೀತಗಾರನೇನೂ ಅಲ್ಲ.

'ಅಪ್ಪಾ ಅದನ್ನ ಬಿಡಬಾರ್ದೇ– ಆ ಬಾರಿಸುವಿಕೆ ಕೇಳೊಕ್ಕಾಗಲ್ಲ' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹೇಳಿದ.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ನಡುಗುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ– 'ಏನಾದೆ ನೀನು ? ಏನಾದ್ರೂ ಹೇಳಿದ್ಯೇನು ?'

'ನೀನದನ್ನ ಬಾರಿಸಬೇಡಾಂತೆ' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

'ಸರಿ ಬಿಡು ನಿಲ್ಸಿದ್ರಾಯ್ತು' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಪಿಟೀಲನ್ನು ಅದರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಚ್ಚಳ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಎರ್ಜಿಕಾ ಲಕಟೊಸೋವಾಳ ಶವದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅವನ ಕೈಗಳು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳಿಂದಲೂ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಪ ಉಂಟಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪ್ರತೀ ಚರ್ಯೆಯೂ ಅವನಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿನ ಕಂದು ಬಣ್ಣ, ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಸ್ಕೋವಾಳ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪು ಬಟನ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲವೂ. ಕಡೆಗೆ ಯಾವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಈ ಕಿರಿ ಕಿರಿ ಹೋಯಿತೆಂದರೆ, ತನಗೂ ಮಾರ್ಕ್ಸಿಂಗಾರ್ಕಿಗೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಗಡ್ಡವಿದೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ, ಅಲಂಕಾರದ ರಿಬ್ಬನ್ ಇದ್ದ ಟೋಪಿ ಧರಿಸಿದ್ದ ಯುವ ಮಾರ್ಕ್ಸಿಂಗಾರ್ಕಿಯ ಚಿತ್ರವೂ ಕೋಪ ಉಕ್ಕಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಮೇಜಿನ ಕೆಳಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನೇ ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಅವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸಿದಂತೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದ ರೀತಿ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರಾರಿಗೂ ವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಸಿಳ್ಳುಹಾಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಬರೆದು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿದರೆ ಮಚ್ಚೆಯ ಹಾಗಿದ್ದ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಬಾಯಿ ಸೊಟ್ಟಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ತಕ್ಷಣ ಕಿಟಕಿಯಾಚೆಯ ದಿಗಂತದೆಡೆಗೆ ಓರೆನೋಟ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಂತೂ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೀಗೇ ಮುಂದು ವರೆಯುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ.

ಅಯ್ !

'ನಾನು ನಾಳೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗೊಲ್ಲ' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ ಅವನೊಂದು ದಿನ ಹೇಳಿದ. 'ನಾನು ಬರೋಕ್ಕಾಗೊಲ್ಲಾಂತ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳ್ಬಿಡು. ನನ್ನ ಪರ ವಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ಷಮಾಪತ್ರ ಬರೆದು ಬಿಡು. ನಾನು ಸಹಿ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ಆಯ್ತಾ ? ನಾನು ಈಗ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಬಿಡಿಸಬೇಕು– ಸಿಪ್ಪೆ ಬಿಡಿಸೋದು ಪತ್ರ ಬರೆ ಯೋದು ಒಟ್ಗೆ ಆಗೊಲ್ಲಾಂತ ನಿಂಗೊತ್ತಲ್ಲ !'

'ನಿಂಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾಠ ಬರೊಲ್ವಾ ಅಪ್ಪಾ ?' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾಗೆಂಬಂತೆ ಕೇಳಿದ. ಅದೇ ಹಳೆಯ ಹಸಿರು ಕಿಡಿಗಳು ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಕಂಗಳಿಂದ, ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಕಂಗಳತ್ತ ಪಯಣಿಸಿದುವು. ಅವು ವಿಷದ ಹಾಗೆ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ದ್ದಾಗಿದ್ದುವು.

ಅವನ ಚೆಡ್ಡಿ ಎಳೆದ್ಹಾಕ್ಬೇಕು ಮಗಂದು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಆಲೋ ಚಿಸಿದ. ಅಂಡಿನ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿಸಿದರೆ ಸರಿ ಹೋಗ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವ ನಿಗೆ ಬೇಜಾರಾದ್ರೂ ನಂಗಂತೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತೆ. ಎರಡೂ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಳ್ಳೇದು.

ಆದರೆ ಆವನು ಹುಡುಗನನ್ನು ಬಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಶಾಲೆಗೂ ಹೋದ.

ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಸ್ಕೋವಾ ಈ ಗೆಬೋರುಗಳ ನಡುವಿನ ವೈಮನಸ್ಯವನ್ನು 'ಜೀವನ ಣಗೆಯ ಸಂದಿಗ್ಧ' ಎಂದು ಕರೆದಳು. ಅವಳು ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕೆಂಪು ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ನಿಂದ

ಗುರುತು ಮಾಡಿದ್ದಳು. 'ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಪರಿಚಯ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅವಳು ಓದಿದಾಗ, ಇಡಿಪಸ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಏನನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅವಳಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ಅವಳ ಕೆನ್ನೆ ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಪ್ರಾಯ್ಡ್‌ನನ್ನು ಅವಳು ಏನೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಬದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಳು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ನಿಂತು, ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಭಾವರಹಿತ ಮುಖದತ್ತ ಓರೆನೋಟ ಬೀರಿದಳು. ಅವನು ಜಿಯಾರ್ಗಿಜ್ ಡಾನ್ಸುಕೋನ್‌ನ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣಿಸಿದ. ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಜಿಯಾರ್ಗಿಜ್ ಬಹಳ ಕಾಲ ವಾರ್ಸಾದಲ್ಲಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸಲಾರದು.

ಅವಳು ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನತ್ತ ನೋಡಿದಾಗೆಲ್ಲ ಅವಳ ಬೆನ್ನು ಹುರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಪಾದ ಮಂಜು ಹರಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವನನ್ನ ಕಂಡರೆ ನಂಗಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಹೌದು. ಆದರೆ.. ಅದು ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ- ನಾನ್ಯಾಕೆ ಅವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಬೇಕು ? ಅವನೆಂದರೆ ನನಗೇನು ಭಯವೇ ? ಯಾಕೆ ? ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವವರೇ- ಆ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು. ಆದರೆ ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಬಾರದು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನದ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತನ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಣಕದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅವಳು ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವಳಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಬೇಕೆಂದೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸರಳವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದುದಿಷ್ಟೇ- ಅವನನ್ನು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು.

ಆ ನಂತರ ಅವನು ಉತ್ತರ ತಿಳಿಯದೇ ಚಡಪಡಿಸಿ, ಚಕಿತನಾಗಿ ಯಾಕೆ ದೇವರೇ ಈ ಜಂಜಾಟ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೊಮ್ಮಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಶಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ ಅತೀ ಚಾಣಾಕ್ಷನಂತೆ, ಚತುರನಂತೆಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಸಂಜೆಗೆ ಸ್ಲಾವಾಕ ಅವರುಗಳ ಪಾಠವನ್ನು ತಿದ್ದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ನೋಟ್‌ಪುಸ್ತಕಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಒಂದೇ ಪುಸ್ತಕದತ್ತ- ಅದು ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನದ್ದು. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವಳದನ್ನು ಕಡೆಯುವರೆಗೂ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ನಂತರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಹುಡುಕುವವಳಂತೆ ಅವನ ಪುಸ್ತಕ ವನ್ನೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಆ ಪುಸ್ತಕ ಮಿಕ್ಕವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಳೆಯಾಗಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕಂತೆ ವಿಶೇಷ ಭಿನ್ನವಾಗೇನೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸಮೀಪಳಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ? ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದಳು. ಅವರಿಗೆ ಎಂದುಕೊಂಡಳೇ ಹೊರತು ಅವನಿಗೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಬಹುಶಃ ನಾನು ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ.... ಬಹುಶಃ ಏನು ? ನಾನು ಅವರುಗಳೊಂದಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಅಂದರೆ ?.... ನಾನವನಿಗೆ ಹೇಳಲೇ ?.... ಉಹುಂ ಅದನ್ನವನಿಗೆ ಹೇಳಲಾರೆ. ನಾನವನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳ್ತೀನೀಂತ ಕಾದು ನೋಡೋಣ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ನನ್ನ ವರ್ತನೆಗಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ.... ಹೌದು ! ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ ?.... ಅದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ....

ಅವಳು ಗೆಬೋರನ ಪುಸ್ತಕ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಬಂಧ ಅದು– ರಕ್ತದ ಬಗ್ಗೆ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಬರೆದಿದ್ದ– 'ರತ್ತವನ್ನ ನರಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.' ಹಿರಿಗೆಬೋರ್‌ನ ಕೆಟ್ಟ ಕೈ ಬರಹ ಅದು– 'ರತ್ತವನ್ನ ರುದಯ ಹೊರ ಆಕುತ್ತೆ. ಅದನ್ನ ನಾಡಿ ಅಂತಾರೆ. ರತ್ತವನ್ನ ರುದಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ನರಗಳೇ ಕರಕೊಂಡು ಬರ್ತವೆ.'

ರಕ್ತವನ್ನ ರತ್ತ ಎಂದೇಕೆ ಬರೆಯಬಾರದು ? ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ತನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ರತ್ತ ಎನ್ನುವುದೇ ಸರಳವಲ್ಲವೇ ? ಹೊಸ ವ್ಯಾಕರಣದ ಪುಸ್ತಕ ತೆರೆದು ಈಚೆಗೆ ರಕ್ತವನ್ನು ರತ್ತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೇನೋ ಎಂದು ನೋಡಿದಳು. ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ಹಾಗೆ ಕರೀತಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ತನ್ನ ತಿಳಿಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಪೈಜಾಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ತುಂಟತನದ ನಗೆ ಬೀರಿದಳು. ಅವಳ ಮೊಲೆಗಳು ತುಂಬಾ ಸಣ್ಣವು ಎಂದವಳಿಗನಿಸಿತು. ಪಾಠ ತಿದ್ದುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಶಪಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ನಾನು ನಾಳೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಮನೆಯ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ ಬಹುಶಃ ಅವನಿಗಿರುವ ಯಾವುದೋ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿದು ಬಂದೀತು.

ಲಕಟೂಸ್ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನೋಡಲು ಅವಳು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಗುರುವಾರದಂದೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಶುಕ್ರವಾರದಂದೂ.. ಊಹುಂ ಹೋಗ ಲಿಲ್ಲ. ಶನಿವಾರದಂದು ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಆದ ಕಾರಣ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಒಂದು ಸೀಸೆ ವೈನ್ ತಂದುಕೊಂಡ.

ಆದರೆ ಶನಿವಾರದಂದು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಸಹಪಾಠಿ ಜಾನ್ ಕ್ಲಿಮ್ಸ್ಲಾಳನ್ನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಭೇಟಿಯಾದಳು. ಕಾಫಿ ಕುಡಿ ಯುತ್ತಾ, ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಬಗೆಯತೊಡಗಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಲಾತೀತವಾದಂತಹ ಅನುಭವ ನೀಡಿದಂತಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಶಾಲಾ ದಿನ ಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ಸ್ಲಾವ್ಕಾಳಿಗನ್ನಿಸಿತು. ಅವಳು ಇಬ್ಬರು ಗೆಬೋರ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರೆತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಒಂದಳತೆ ಯವರೆಗೂ ಅವಳಿಗೆ ಬಾಕೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಮರೆತುಹೋಗಿತ್ತು.

'ನಾನು ಸೋಮವಾರ ಶಾಲೇಗೆ ಹೋಗೊಲ್ಲ' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ದೃಢವಾಗಿ ತೀ ರ್ಮಾನಿಸಿದವನಂತೆ ಹೇಳಿದ. 'ಗೆಬೋರ್ ನಿನಗೆ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ನೆನಪಿರಲಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಿಪ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾತು ಕೊ ಡ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ನಾವಿ ರೋ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನೇ ದೂಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ನಮ್ಮ ಕೈ ಬಿಟ್ಲು. ನಾನು ಸೋಮವಾರ ಶಾಲಿಗೆ ಹೋಗೊಲ್ಲ. ಮಂಗಳವಾರಾ ನೂ.... ಬುಧವಾರ ಸಹಿತ ಹೋಗೊಲ್ಲ'

'ಗುರುವಾರ ?' ಅತೀ ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕೇಳಿದ.

'ನಂಗಿಷ್ಟ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಪಾಪಗಳನ್ನ ಯಾರ ಹತ್ರಾ ನೂ ಹೇಳ್ಕೊಳ್ಳೊಲ್ಲ' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ನಂತರ ಅವನು ವೈನ್ ಶೀಷೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಗುಟುಕು ಕುಡಿದ. ಮೋದ್ರಾದಿಂದ ತಂದ ಕೆಂಪು ವೈನ್ ಅದು. ಅದರ ರುಚಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಸೋಮವಾರ ಮುಂಜಾನೆ, ಗೆಬೋರ್‌ಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ 'ತಾಯಿ ಮಗು ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ'ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಳು. 'ಮನೋ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡೋವಾಗ ಪ್ರತೀ ಕೃತ್ಯವನ್ನೂ ಮೂರು ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ'. ಮಾರಿನ್ಕೋವಾಳತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ ಆತ ಹೇಳಿದ. 'ಎಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಚರ್ಯೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ ಗಮನವನ್ನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸೋದು. ಆದರ ಜತೆಗೆ ತಂತ್ರ. ತಂತ್ರ ಅಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಯೋಜಿಸಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನೇರವಾಗಿ ನಡೆಸೋ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ್ರೆ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಅರ್ಥವಾಯ್ತೇ?'

'ಹುಂ ಅರ್ಥ ಆಯ್ತು.. ಆದರೆ ಗೆಬೋರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ಮಾಡ್ಲಿ?' ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಕೇಳಿದಳು.

'ನಾನು ಇಷ್ಟೊತ್ತೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನು? ಅದೇ ಅಲ್ವಾ?' ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಕೇಳಿದ.

ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಗೆಬೋರ್ ಲಕಟೂಸನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದಾಗ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ತನ್ನ ಕೈ ಹಿಸುಕಿಕೊಂಡ. 'ಆ ದಾರೀಲಿ ಯಾವ ಪ್ರತಿಫಲನೇನೂ ಇಲ್ಲ.... ಅದು ನಿನ್ನನ್ನ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಒಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಅದಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಭಾವರಹಿತವಾಗಿ ದೂರ ನಿಲ್ಲುವುದು.' ಕೋಪದಿಂದಲೇ ಅವ ತನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದ.

'ಹಾಗಾದ್ರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡ್ಲಿ?' ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಗೋಳಾಡಿದಳು.

ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಉತ್ತರಿಸಿದ... 'ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಾನೇ ಜವಾಬು ಹೇಳೊಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ನೀನೇ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡು. ಆದರೆ ನಾನು ನಿಂಗೆ ಒಂದೇ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಅದೊಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಚರ್ಯೆ. ಕಾಡು ಜನರಿಗೆ ಈ ಥರದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಚರ್ಯೇನೇ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರೋದು.... ಸಿರೆಷೇರಿಯನ್ನಿನ ಹಾಗೆ!

ಗುರುವಾರ ಮುಂಜಾನೆ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನನ್ನು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಬಳಿ ಕರೆದಳು. ಅಂದಿನ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಆಯಿತು.

'ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳ ಒಂದು ತಂಡ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮೊದಲಿಗೆ ಒಂದು

ನಂತರ ಬೆಣೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದು. ಆ ಕಡೆ ಏಳು ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳು.' ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ವಿವರಿಸಿದಳು- 'ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳಿದ್ದುವು ?'

'ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳು' ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಮೊದಲಿಗೆ ಒಂದು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಬಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಾ ಇನ್ನೂ ಎಂಟು ಒಂದರ ನಂತರ ಒಂದು ... ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಜಾಕುಬೋವಿಸ್‌ನ ಬಂಬೂ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದ ಹೆಬ್ಬಾತನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಣೆ ಅಲ್ಲ, ಬಂಬೂ ತೋಟ ವಿತ್ತು ! 'ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿವೆ'– ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಯೋಚಿಸಿದ. ಮೊದ ಲಿಗೆ ಒಂದು........

ಕಡೆಗೆ ಅನಾಮಧೇಯ ಕೈಯೊಂದು ಗೆಬೋರನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೂ ಅಗೋಚರ ತೆರೆಯನ್ನೆಳೆದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಗೆಬೋರನಿಗೆ ತನಗೀ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಧಕಾರ ಹಬ್ಬಿತು.

ನಂತರ ಅವನು ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನತ್ತ ನೋಡಿದ. ಕಿರಿಗೆಬೋರ ತನ್ನ ಅಗಲವಾದ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದ. 'ಹದಿನಾರು' ಅವ ಜೋರಾಗಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ.

ನಂತರ ಎಲ್ಲವೂ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ. ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಹಿರಿಗೆಬೋರನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಕಟುವಾಗಿ ಬೈದಳು. ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಬೆವರಿದ್ದ ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಪ್ಯಾಂಟಿಗೆ ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡ. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸೀಮೆಸುಣ್ಣ ಚೂರಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಹೊರಟ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿತು. ಅದು ನೋಡಲು ಹಿಮಪಾತದಂತಿತ್ತು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತಡವರಿಸುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಆಸನದೆಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿರಿಸಿದ. ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ಮತ್ತೆ ಹಳೆಯ ರಾಗವನ್ನು ಹಾಡಿದಳು- 'ಏನು ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?.... ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ– ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ?'

ಸೀಮೇಸುಣ್ಣದ ಧೂಮ ಸುರುಳಿಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಮೇಲೆದ್ದಿತು. ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಪಕ್ಕ ನಿಂತಿದ್ದ ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಆಕೃತಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕರಗಿ ಕರಗಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುತ್ತಿ

ದ್ದಂತೆ ಹಿರಿಗೆಬೋರನಿಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ತಲೆ ನೋಯುವವರೆಗೂ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಹಣೆಯನ್ನು ಉಜ್ಜುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ, ಅಷ್ಟೇನೂ ಚತುರವಲ್ಲದ ಆದರೆ ಚುರುಕಾದ ಆ ಪಾಪದ ತಲೆಗೆ ಈ ಅವಮಾನ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದಷ್ಟು ವಿಪರೀತ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಹೌದು, ಪ್ರಿಯ ಓದುಗ.... ವಿಪರೀತ ! ಏಕೆಂದರೆ.... ತಲೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ತಲೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ 'ಸಿರ್ಯೋರಿಯನ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಈ ನಿಲುವು ಹಿರಿಗೆಬೋರನ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡುವುದಿತ್ತು. ಹಿರಿಗೆಬೋರ ಅವಳಿಗೆ ಅವಿಧೇಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಂತೆ ಕಂಡ. ಅವಳ ಬೆನ್ನ ಹುರಿಯಲ್ಲಿ ಜಿರಳೆ ಚಲಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಏನೋ ಮುಜುಗರ. ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ತನ್ನ ರವಿಕೆಯ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಳು; ಅವಳು ಎಲ್ಲ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

ನಂತರ ಅವಳು ಕಿರಿಗೆಬೋರನ ಸೀಟಿನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವನ ತಲೆ ಸವರಿದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವಳು ಕೆಲ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದಳು– "ಗೆಬೋರ್ 'ಎಲ್ಲಿ 'ಅಪ್ಪ, ಅಪ್ಪ, ನಿಂಗೇನಾಗಿದೆ ಮಗೂ' ಅಂತ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನ ಕೇಳು ನೋಡೋಣ"

ಕಿರಿಗೆಬೋರ್ ನಕ್ಕ. ಮತ್ತೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಕಿಡಿಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಂದ ಹಾರಿ ಹಿರಿಗೆಬೋರನ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಸುಟ್ಟುವು. ಕಿರಿಗೆಬೋರನ ಮುಖ ಮಗುವಿನ ಮುಖದ ಹಾಗೆ ತೆಳುವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಹಲ್ಲುಗಳು ಫಳ ಫಳ ಹೊಳೆದುವು.

ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ನಕ್ಕರು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದೇ ನಕ್ಕರು. ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಸುಸ್ತಾದರು; ಅವರು ನಕ್ಕ ರೀತಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮುಜುಗರ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಜಿಪ್ಸಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಜಿಪ್ಸಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅವರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅವರು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಗೆಬೋರನ ಗುಂಡುಕಂಗಳು, ಸುಕ್ಕಾದ ಮುಖ, ವಕ್ರಮೂಗಗಳನ್ನ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು !

ಹಿರಿಗೆಬೋರನಿಗೆ ಗೋಡೆ ಸೀಳಿ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವನ

ಕಾಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹೆಗಲ ಮೇಲಿಂದ ತಣ್ಣನೆಯ ಬೆವರು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕತೊಡಗಿತ್ತು.

ಅಯ್ !

ನಂತರ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಬಿಗಿ ಮುಷ್ಠಿ ಸೀಳಿದ್ದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಜೋರಾಗಿ ಬಂದು ಇಳಿಯಿತು. ಶಾಯಿಯ ಶೀಷೆ ಮೇಜಿನಿಂದ ಹಾರಿ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಜಾರಿ ನೇರ ಸ್ಲ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾಳ ಪಾದಗಳ ಬಳಿ ಬಂದು ಬಿತ್ತು. ಅವಳ ಪೂನ ಮೇಲೆ ಶಾಯಿಯ ಕೆಟ್ಟ ಕಪ್ಪು ಕಲೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಮುರಿದ ಗಾಜಿನ ಶಬ್ದ ಇನ್ನೂ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದ ನಗುವಿನಲೆಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಕತ್ತರಿಸಿತ್ತು; ಎಲ್ಲಿಯೋ ಅಲಾರಂ ಬಾರಿಸಿದಂತೆ ಆಗಿತ್ತು.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವ ವೇಳೆಗೆ ಕೋಣೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಅವನು ಉಗುಳು ನುಂಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಮಶಾನ ಮೌನದ ತಾಂಡವ. 'ಕಳ್ಳ ಸೂಳೆ ಮುಂಡೆ' ಎಂದು ಅವ ಅರಚಿದಾಗ ಇದ್ದ ನಿಶ್ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಏನನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ವಿಶೇಷ ಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಾಗಿಲಕಡೆ ನಡೆದ. ನೆಲ ಬಿರಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೆಬೋರ್ ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದ.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಓಡಿದ. 'ಅಪ್ಪಾ' ಎಂದು ಭೀತ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಮೃದುವಾಗಿ ಕರೆದೂ ಕರೆದ. ಆದರೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಗಾಯಗೊಂಡ ಗೂಳಿಯ ಸೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆ ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿದ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅವನಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬರದೇ ಇದ್ದುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತೇನೋ. ಅವನ ರಕ್ತ ಕುದಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಆ ಕುದಿಯುವ ಶಬ್ದವೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನೀರಿನ ಹಾಗೆ ಕುದ್ದ ರಕ್ತ, ಉಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ದಾಹವಾಗಿತ್ತು. ಹೌದು. ತುಂಬಾ ದಾಹವಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಒಣಗಿದ ಗಂಟಲಿಗೆ ತಂಪಾದ ಹುಳಿ ವೈನ್‌ನ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದೀತೇನೋ ಎಂದು ಅವನು ತಹತಹಿಸಿದ್ದ! ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕುಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನ ಕೈಗಳು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಅವನು ಓಸ್ಟ್ರಾವಾಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹಳ್ಳ ದಿಣ್ಣೆಗಳನ್ನು

ದಾಟ ಸಿಂತಾಗ ರಸ್ತೆ ಇಳಿಜಾರಾಗಿ ಹರಿದು ನೇರವಾಗಿ ಆದರಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಛದ್ರ ಬುನಾದಿಯ 'ಗೋಲ್ಡನ್ ಜಗ್ ಟಾವರ್ನ್'ನಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಗೊಂಚಲಿನ ಚಿತ್ರದ ಒಳಗಿಂದ ಬಲ್ಬು ಪ್ರಖರವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಗೊಂಚಲನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ 'ಬಾ ನನ್ನನ್ನು ಕುಯ್ದು ತಿನ್ನು' ಎಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಬಲ್ಬಿನ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳು ಕುಯ್ಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

'ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಆಘಾತಗೊಂಡ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹೇಗೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೇಂತ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸ್ತೇನೆ, ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಒಂದು ಮೇಜಿನ ಎದುರಿಗೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಆರು ಶೀಷೆ ವೈನ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ. 'ತಿನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಏನಾದ್ರೂ ಬೇಕಾ?' 'ಬೇಡ ಧನ್ಯವಾದ.... ತಿನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಬೇಡ'.

'ಯಾರಾದ್ರೂ ಬರ್ತಾರೇನು?'

'ಇಲ್ಲ ಯಾರೂ ಬರೋದಿಲ್ಲ'. ಮಾಣಿ ಮೊದಲ ಶೀಷೆಯ ಬಿರಡೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಇತರೆ ಮೇಜುಗಳ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವರ ಬಿಳಿಯ ಗಡುಸು ಮುಖಗಳು ಇವನತ್ತ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಜಿಪ್ಸಿಯೊಬ್ಬನ ದುರಂತವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವವರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ 50 ಕ್ರೌನ್‌ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ? ಎಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದರು. ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಅವನ ಕಂಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ತೆಳು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಬೆಳಕನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇದೊಂದು ದುರಂತ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಕರಣದ ಕತೆ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ– ಈ ರೀತಿಯ ನೋವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಚತುರ ವಿದ್ಯೆ ತಿಳಿದ ಅವನಾಯ್ಕೆಯ ಹುಡುಗಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಸೂಯೆ ಪಟ್ಟರು.

ದುರಂತದ ಈ ಅತಿಥಿ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕುಡಿದ- ಕುಡಿದ.... ಕುಡಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಅವನ ದೇಹ ಶಕ್ತಿ ಹೀನವಾಗಿತ್ತು– ತಲೆ ಭಾರವಾಗಿತ್ತು.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಗಲ್ಲಾವತ್ತ ಓರೆನೋಟ ಬೀರಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಳಪಿನ ಮೇಲ್ಮೈಯಿದ್ದ ಕಪ್ಪು ಬುಟ್ಟಾಗಳ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣಿಸಿತು.

'ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು ಹಾರುತ್ತಿತ್ತು- ಮೊದಲಿಗೆ ಒಂದು, ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಂದೆಂಟು' ಅವಳು ಲೆಕ್ಕ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಂಡಂತಾಗಿ ಅವನು ಹಾಡತೊಡಗಿದ:

ಓ ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳೇ
ಹಾರಾಡುವ ಬಾತುಗಳೇ
ನಿಮಗೇಕೆ ಬರುವುದು ಹಾರಾಟ
ನಾನೇಕೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಈ ಗುಟ್ಟ ?

ಹಾರುವುದ ನೀವು ಕಲಿತದ್ದು ಹೇಗೆ ?
ಹಾರಾಡುವ ಬಾತುಗಳೇ
ಯಾರು ನಿಮಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು
ಈ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿದೋರು ಯಾರು ?

ಕಲಿಸಿದವರ್ಯಾರು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ.
ಸ್ಲಾವ್ಕಾಳೆಂಬ ಹೆಣ್ಣು ಹೌದೇ ?
ಆಹಾ ಹೆಬ್ಬಾತುಗಳೇ
ನೀವೇಕೆ ಹೋದಿರಿ ಶಾಲೆಗೆ-

ಆನಂತರ ಹಿರಿಯ ಮಾಣಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಗೆಬೋರನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ.

"ಏನು ಬೇಕು ನಿಂಗೆ ? ನಿಂಗೇನು ಆಗಿರೋ ತೊಂದ್ರೆ ? ಇಲ್ಲಿ ಹಾಡ್ತಾ ಇರೋದು ಒಬ್ಬ ಜಿಪ್ಸಿ ಅನ್ನೋದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇರಲಿ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ.... ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋ ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕ. ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕಾ ? ಹಾಡಬಾರದಾ ? ? ಆ....?"

ಆ ಮಾಣಿಗೆ ಕುದುರೆಯ ಹಾಗೆ ಉದ್ದನೆ ಮುಖವಿತ್ತು: ಅವನಿಗೆ ಕೆನೆಯಲೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು ! ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅವನು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅವನು ಗೆಬೋರನ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಎಳೆದು ಹಾಕಿದ.

'ಕಾರ್ಮಿಕರೋ ಅಲ್ವೋ.... ನಾನಂತೂ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚೋ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು. ಈಗ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕದೇ ಇದ್ರೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ನಲ್ಲಿ ಆ ಪೋಲೀಸರೆಂಬೋ ಸೂಳೇ ಮಕ್ಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ತಾರೆ.' ಮಾಣಿ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾಗಿ ತಣ್ಣಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಅವನನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ– 'ಸೂಳೇಮಕ್ಳು ?....ನಾನಿದ್ದೀನೀಂತ ಆ ಸೂಳೇಮಕ್ಳನ್ನ ಕರೆಸ್ತೀಯಾ ? ನೋಡು ಮಗೂ... ಲಕಟೂಸ್ ಅಂದ್ರೆ ಯಾರು ಗೊತ್ತಾ ? ಅಹಂ ?.... ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ರೆ ಆಚೆ ಬಾ, ತೋರಿಸ್ತೀನಿ."

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತೂರಾಡುತ್ತಾ ಎದ್ದ. ಒಂದೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ಕುಸಿದ. ಅಲ್ಲೇ ಅವನು ಗಾಢವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸಲೂ ತೊಡಗಿದ. ಗಡುಸುಮುಖ ಹೊತ್ತವನೊಬ್ಬ ಮತ್ತು ಅವನ ಜತೆಗೆ ಕಾಂತಿ ಹೀನ ಮುಖದವನೊಬ್ಬ ಅವನನ್ನು ಪಬ್‌ನಿಂದಾಚೆಗೆ ಹೊತ್ತೊಯ್ದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹಳ್ಳವೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದರು. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿತ್ತು; ಅವನು ಬಫೂನನ ಹಾಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೊರಗೆ ಹುಲ್ಲಿನ ವಾಸನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯ ಆಕಾಶ ಮೋಡರಹಿತವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು. ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗೊಂದು ಕನಸು ಬಿತ್ತು. ತಾನು ಕರಿಬಣ್ಣದ ಸೂಟು ಧರಿಸಿ, ತನ್ನದೇ ಶವಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕನಸು. ನಾನು ಈ ಶವಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತೂ ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೇನೂ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲೇ ತಾನು ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನ ಹೂತಾಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? ಹಿರಿಯ ಗೆಬೋರ್ ಲಕಟೂಸನ ಶವದ ಅಂತಿಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾನು ಶವದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಶವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಾಗಿ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದವನೂ ನಾನೇ ಅಲ್ಲವೇ ?! ಓಹ್ ದೇವರೇ ಶಾಲೆಗೆ ನಾನು ಕ್ಷಮಾಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಬರೆದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ.... ನನ್ನ ಅಂತಿಮ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಗೈರುಹಾಜರಿ ಎಂದೂ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಪಾಪ....!

ಅವನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಉದ್ದನೆ ಬಿಳಿಯ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತುಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು- 'ಪ್ಚ... ಈಗ ಸತ್ತ ಮನುಷ್ಯ ಬಹಳ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿದ್ದ. ಲಕಟೂಸ್ ವಂಶದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅನ್ನಬಹುದು. ಅವನ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾವ್ರೇಡ್ ಟೆರೆಬಾ ತಂದಿರೋ ರೇಷ್ಮೆ ಹೊದಿಕೆ ನೋಡಿ! ಅವನೊಬ್ಬ ಆದರ್ಶ ಕೆಲಸಗಾರನಾಗಿದ್ದ ಪಾಪ!'

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಇನ್ನೂ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಹೆಂಡದ ಹುಳಿವಾಸನೆಯ ಬಿಸಿಯುಸಿರನ್ನು ಅವನ ಮೂಗಿನೊಳಕ್ಕೆ ತೂರಿದ. ಹುಡುಗನ ತಲೆ ತಿರುಗಿತಾದರೂ ಅವನು [illegible] ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

'ಎಲ್ಲಿಗ್ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಪ್ಪಾ?' ಅವನು ಅರೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೇಳಿದ.

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ– 'ಗೆಬೋರ್... ಗೆಬೋರ್ ಗೆಬೋರ್ ನಂಗೆ ಭಾಳ ದುಃಖ ಆಯ್ತು.'

'ಈಗ ಹೇಗಿದ್ದೀ ಅಪ್ಪಾ? ಸರಿಯಾಗಿದ್ದೀಯಾ?'

"ಇಲ್ಲ.. ಇಲ್ಲ ಮಗನೇ ಇಲ್ಲ' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಮಂಚದ ಬಳಿ ಮಂಡಿಯೂರಿ ಮುಂದುವರೆಸಿದ– 'ಗೆಳೆಯ ಗೆಬೋರ್, ನಾವು ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಾ? ನಾವೇನೂ ಮೂರ್ಖರಲ್ಲ. ನಮಗೆ ದುಡಿಯೋದು ಗೊತ್ತು. ನಾವು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಓದಿಲ್ಲದೇ ಬದುಕೋದು ಸಾಧ್ಯ."

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ನಂತರ ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ– 'ಅಪ್ಪಾ ನೀನು ತುಂಬಾ ಕುಡಿದಿದ್ದೀಯ'

'ಒಂದು ತೊಟ್ಟೂ ಕುಡಿದಿಲ್ಲ' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ– 'ನಾನು ಸಂಗೀತಗಾರನೊಬ್ಬನ ಜತೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅವನು ನಮ್ಮನ್ನ ಕೋಶಿಟ್ಸ್‌ಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಗುಂಪಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಹಾಡುಗಾರನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯಂತೆ. ಅದೂ ತಾರಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವವ! ಕೋಶಿಟ್ಸ್‌ನಿಂದ ಅವರು ಬುಡಪೆಸ್ಟ್‌ಗೆ, ಬಾಲ್ಟನ್‌ಗೆ

ಹೋಗುತ್ತಾರಂತೆ. ಹಾಡುಗಾರನಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಕ್ಕೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಏಪ್ರನ್ ಕೊಡ್ತಾರಂತೆ. ಹಾಡುಗಾರನೊಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆ ಸಂಗೀತಗಾರ ಹೇಗಾಗಬಹುದೂಂತ ಕಲೀಬೌದಂತೆ. ಏನಂತೀ ಗೆಬೋರ್?.... ನಾವುಗಳು ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯೋವಾಗ ನೀನೆಷ್ಟು ಚೆಂದ ಹಾಡ್ತೀ'

ಅವನು ಮತ್ತೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ- 'ಓಹ್ ತಾಳವಾದ್ಯದವನೇ.... ಓಹ್ ತಾಳಗಾರ. ಆ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ ಕಣೋ!'

'ಏನಂದ್ಯಪ್ಪಾ?' ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಅರೆನಿದ್ರೆಯಲ್ಲೇ ತೊದಲಿದ. ಆದರವನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಾಗೃತವಾಗುವಂತೆ ಸುಪ್ತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿ, ಇವನೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಸಂಜೆಗಿಂತ ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ.

ದಟ್ಟ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ತಲೆಗೂದಲುಗಳು ದಿಂಬಿನ ಮೇಲೊರಗಿದ್ದಷ್ಟು ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿ ನೋಡಿದ. ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ ಇವ ಮತ್ತೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ನಲ್ಲಾ ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.

'ಗೆಬೋರ್, ನಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲಾಂತ ಹೇಳು ಗೆಬೋರ್'

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ- 'ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೋಗ್ತೀನೆ. ನನ್ನನ್ನ ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಪ್ಪಾ. ನಾಳೆಯಿಂದ ನಾನು ನಿಂಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ನಿನಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಅಲ್ಲಾ.... ನನ್ನನ್ನ ಯಾಕೆ ಸುಮ್ನೆ ತಳ್ತಾ ಇದ್ದೀ?

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಆಲೋಚಿಸಿದ- ಅಯ್ಯೋ ಗ್ರಹಚಾರವೇ! ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗಾಗಲೇ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದೆ. ನಾನು ಮುಂದೆ ಏನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರೋದೇ ವಾಸಿ.

ಅವನು ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಸವರಿ, ಹೊದಿಕೆ ಹೊದಿಸಿದ- ಒಳ

ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದ. ನಂತರ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾಳಿಗಾಗಿ ತಂದಿದ್ದ ವೈನ್ ಕುಡಿದು ಮುಗಿಸಿ ಶಾಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ.

ಶಾಲೆಯ ಗೇಟ್ ತೆರೆದಿತ್ತು: ಒಳ ಹೋಗಿ ಸ್ವಿಚ್ ಹುಡುಕಿ ಎಲ್ಲ ದೀಪಗಳನ್ನೂ ಬೆಳಗಿಸಿದ. ಮುಂದಿನ ಬೆಂಚನ್ನು ಕೋಪದಿಂದ ಒದ್ದ. ನಂತರ ಶೀತಲ ಭಾವದಿಂದ ಯಾವ ಉದ್ರೇಕವೂ ಇಲ್ಲದವನಂತೆ, ವೇದಿಕೆ, ಒರಗುವ ಮೇಜು, ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಕೊಚ್ಚತೊಡಗಿದ.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಚನ್ನು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಿದ. ನಂತರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಲೆಯ ಬಳಿ ಕುಪ್ಪೆ ಹಾಕಿದ.

ಒಂದು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹಲಗೆ ಮಾತ್ರ ನೆಲದ ಮೇಲೇ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿತ್ತು, ಆ ಬೆಂಚಿನ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಅಪೂರ್ಣ ಎಂದು ಆವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅದು ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಾದರೂ ಜೀವ ತಾಳಿ ಬರಬಹುದು ಎಂಬಂತೆ ಅವನಿಗನ್ನಿಸಿತಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಿಯ ಹಿಡಿಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಬಡಿದ.

ನಂತರ ಯುವ ಮಾಕ್ಸಿಂ ಗಾರ್ಕಿಯ ಚಿತ್ರದತ್ತ ಕೆಲಹೊತ್ತು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಅದರ ಸಮೀಪ ನಡೆದ. 'ಇಲ್ಲ ಇವ ಮಾವ ಪಿಟ್ಯುಕಾ ಲಕಟೂಸನ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ನಾನು ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಾರದು' ಎಂದುಕೊಂಡ.

ತನ್ನ ನಿರ್ಣಾಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಜಯಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸಿದ. ಆ ನಂತರ ಅಲ್ಲೇ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿದ. ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಲಕಟೂಸನ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಕನಸು ಬಿತ್ತು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಟೋಪಿಯ ಮಾಕ್ಸಿಂ ಗಾರ್ಕಿ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ.

'ಓಹ್ ನೀನು ಬಂದ್ಯಾ ಪಿಟ್ಯುಕಾ ಮಾಮಾ? ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೇದೇ ಆಯ್ತು. ಒಂದ್ನಿಮ್ಷ ಈ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಹಿಡಕೊಳ್ತೀಯಾ?' ಗೆಬೋರ್ ಗಾರ್ಕಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ.

'ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದೀಯ ಗೆಬೋರ್' ಪಿಟ್ಯುಕಾ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ.

'ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದೀನಿ. ನಂಗೆ ಕ್ಷಮಾ ಪತ್ರ ಬರೆಯೋದು ಮರೆತುಹೋಯ್ತು. ನಾನು ಸತ್ತಿರೋ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಮೇಡಂಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ನೋಡು'.

'ಹೋಗು ಗೆಬೋರ್ ಹೋಗು ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಬದಲಾಗಿ ನಾನು ಶವದ ಪೆಟ್ಟಿಗೇಲಿ ಮಲಕ್ಕೊಳ್ತೀನಿ. ನಂಗೆ ಶವದ ಪೆಟ್ಟಿಗೇಲಿ ಮಲಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಇದೆ. ನಂಗದು ಹೊಂದಿಯೂ ಹೊಂದುತ್ತೆ'. ಪಿಟ್ಯುಕಾ ಮಾಮ ಹೇಳಿದ.

ಮುಂಜಾನೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸೋವಾಕೋವಾ ಕೋಣೆ ಗುಡಿಸಲು ಬಂದಾಗ ಹಿರಿಗೆಬೋರನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳೂ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಈ ಹರಡಿದ ಅವಶೇಷಗಳ ನಡುವೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಜಿಪ್ಸಿಯನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಅವಳ ನಾಗರೀಕ ಭಾವ ಜಾಗೃತಗೊಂಡಿತು. ಒಂದು ಪೊರಕೆಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಗುಡಿಸಿಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು.

'ಮೂರ್ಖ ಸೂಳೇ ಮಗನೇ.... ಹೋಗಾಚೆ' ಅವಳು ಕೂಗಿದಳು– 'ಹಂದಿ ನನ್ನ ಮಗನೇ ಏಳೋ... ನಿನ್ನ ತಲೆ ಒಡೆದ್ಹೋಗ, ದರಿದ್ರ ಕುಡುಕ.. ಏನೋ ನೀ ನಿಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರೋ ರಾದ್ಧಾಂತ? ಕುಡುಕ ಸೂಳೇ ಮಗ!'

ಅಯ್!

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ತನ್ನ ಕಂಗಳನ್ನ ಅಗಲವಾಗಿ ತೆರೆದ. ಬೆಳಕಿನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಅವನ ಕೈಲಿ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸೋವಾಕೋವಾಳ ನೀಲಿ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಅಗಲವಾದ ನಿತಂಬಗಳು ಕಂಡುವು. ಆ ನಂತರ ತಾನು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಲು ಮರೆತಿದ್ದ ಕಪಾಟಿನ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟವನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವನ ಮುಂದೆ ಪ್ರಪಂಚವೇ ತೆರೆದಿಟ್ಟಂತಿತ್ತು,

'ಆಗ್ಲೇ ಎದ್ದು ಬಿಟ್ಯಾ.... ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಲಗಿರಬೇಕಿತ್ತು..' ಜಾಡಮಾಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೇಳಿದಳು.

ತನ್ನ ಅಮಲಿನೊಂದಿಗೆ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಎದ್ದು ನಿಂತ. ಶ್ರೀಮತಿ ಸೋವಾಕೋವಾಳ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಬೋರ್ ತೂರಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೊಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಸಿನೇಮಾದಲ್ಲಾಗುವ

ಹಾಗೆ, ದೀಪಗಳು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡು 'ಶುಭಂ' ಎಂಬಕ್ಷರಗಳು ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಾತೆಂದು ಅವನಿಗನ್ನಿಸಿತು. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಂಗಳು ಸಿನೇಮಾದ ಪರದೆಯಂತೆ ಇಷ್ಟು ಭಾವ ಹೀನವಾಗಿ, ಖಾಲಿ ಖಾಲಿಯಾಗಿ ಇರಲೂ ಬಹುದು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಾಗ ಅಳು ಉಕ್ಕಿ ಬಂತು. ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಂತೆಯೇ ಅವನಿಗೂ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಏಟು ತಿಂದ ನಾಯಿಯ ಹಾಗೆ, ತಿಂದ ಏಟಿಗಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಾ ಅವನು ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟ.

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಒಂದು ಬಕೆಟ್ ನೀರನ್ನು ಎಡವಬಾರದೆಂದು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿದ. ಆದರೆ ಮನದಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಕ್ರೂರವಾದ ಒದೆತ ನೀಡಿದ್ದ.

ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೋಲಬ್ ಖುದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಾಗಲೇ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾಳಿಗೆ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ತನ್ನ ತರಗತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದಳು. ಯುವ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಂ ಗಾರ್ಕಿ ಅವಳತ್ತ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ, ಏನೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

'ನಿನಗಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾ' ಭೂಭಾರವನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೇ ಹೊತ್ತು ನಿಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸೋವಾಕೋವಾ ಹೇಳಿದಳು- 'ನೀನು ನಿನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆರಾಮವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಬಹದು.

ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಉಗ್ರಾಣದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿದ್ದ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾನಿಚೆಕ್_ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ. ಅವನಿಗೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರೇ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.

'ಈಗಾಗಿರೋ ನಷ್ಟನೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕಂತೆ. ಅದನ್ನ- ಏನವನ ಹೆಸ್ರು ?.... ಅವನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೇ ಬರೀಬೇಕಂತೆ. ಹೋಲಬ್ ಸಾಹೇಬ್ರು ಹೇಳಿದ್ರು ನೀವೇನೂ ಅಳಬೇಡಿ ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಅವರೇ, ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆ ಇದೆ.' ಅವನು ಘೋಷಿಸಿದ.

"ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಕಾನಿಚೆಕ್.. ನೀನು ಇಷ್ಟು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡೊಲ್ಲ. ನೀನು ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವ" ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ವಟಗುಟ್ಟಿದಳು.

ಅವಳು ಮರದ ಚೂರುಗಳ ರಾಶಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ತನ್ನ ಸುಂದರವಾದ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಆಗತಾನೇ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಲಕಟೂಸ್ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ತನ್ನ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ರೀತಿಯನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಇತ್ತ ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಸೂರಿನತ್ತ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಧೂಮ ಸುರಳಿಗಳನ್ನು ಉಗುಳತೊಡಗಿದ್ದ.

'ಅಯ್ಯ್ !' ಹಿರಿ ಗೆಬೋರನಂದುಕೊಂಡ– 'ಮೂರ್ಖರಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಖನೇ ಏಳು–ಕಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಸಾಮಾನು, ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕನೇ ಹೀಗೇಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯ ?'

ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವನು ಎದ್ದ. ಲಕಟೂಸ್ ವಂಶದ ಚರ್ಮದ ದೊಡ್ಡ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಹೊರಗೆಳೆದ. ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಂಗಿ, ಸಾಕ್ಸುಗಳು, ಪಿಟೀಲು, ರೇಜರ್, ಸಾಬೂನು, ಭಾನುವಾರಗಳಂದು ತೊಡುವ ಷರಾಯಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಂಬಿದ. ಅದರ ಪಕ್ಕದ ಬೀಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡದ್ದರಿಂದ ಆ ಸೂಟ್‌ಕೇಸನ್ನು ಹುರಿದಾರದಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ. ನಂತರ ಮರದಲ್ಲಿ ಕೊರೆದು ಮಾಡಿದ್ದ ದೀಗಂಬವನ್ನು ಖಾಲಿಯಿದ್ದ ಕೈನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟ.

ಕಿರಿ ಗೆಬೋರನಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯ ಹುಳಿಯನ್ನು ಒಲೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ ತನ್ನ ಪಾಸ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನ ತಲೆದಿಂಬಿನ ಕೆಳಗೆ ಹುದುಗಿಸಿದ. ನಂತರ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕರಡಿಯ ಚಿತ್ರವಿದ್ದ ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಮೊದಲ ಪತ್ರ ಬರೆದ.

ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಬೋರ್,
ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಬೇಡ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನದೇ, ಸೈಕಲ್ ಕೂಡಾ ! ನೀನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತೀಯ. ಚಿಂತಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಒಂಟಿಯಾಗೇ ಬೆಳೆದೆ. ಬೆಳೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯನೂ ಆದೆ.

ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹಣ ಕಟ್ಟಲು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟುವ ಒಲವೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನೇನು ಮುರಿದಿದ್ದೇನೋ ಅದೆಲ್ಲಾ ಮುರಿದ ಹಾಗೆಯೇ.

ಅದು ಬೇರೊಬ್ಬರ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದರೆ, ಅವರ ದವಡೆ ಹಲ್ಲು ಉದುರೀತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸ ತಿಳಿಸು. ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾಳಿಗೂ. ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಹುಳಿ ಯಿದೆ. ನಾನು ರುಚಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಪತ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕೈ ನೋಯುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೂ ನೋವುಂಟಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಮಗನನ್ನೂ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಮಾನ ವೀಯ ದುಃಖ ನನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅಪ್ಪ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಓಸ್ಟ್ರಾವಾದ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಿತ್ರ ನೋಡ ಲು ಹೋದ. ಆ ಚಿತ್ರ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನಂಟಿಸಿದ್ದ ಗಾಜನ್ನು ಈಚೆ ಬದಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದಿದ್ದರು. ಅವನ ಕತ್ತಿನ ಟೈ [illegible] ಕಲ್ಲಿದ್ದ ಟೈಪಿನ್ ಇತ್ತು. ಅವನ ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಅಂಗಿ ಗಂಜಿಯಿಂದ ಖಡಕ್ಕಾಗಿತ್ತು. ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಆಗಲೇ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಂದು ಬಳೆದಿದ್ದ ಸುಗಂಧಸೆಣ್ಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಅದು ಫಳ ಫಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಹಿರಿಗೆಬೋರನಿಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು– 'ಅರೇ ನಾನು ಸುಗಂಧಸೆಣ್ಣೆ ತರುವುದು ಮರೆತೆ' ಎಂದುಕೊಂಡ– ನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರೂ (ಚಿತ್ರದ ಗೆಬೋರ್ ಮತ್ತು ನಿಜಗೆಬೋರ್) ಒಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಿನೊಳಗೊಬ್ಬರು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋ ಡಿದರು. ನೀಟಾಗಿ ಮುಖಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಗೆಬೋರ್ ಲಕಟೂಸ್ ಮತ್ತು ಗಡ್ಡಧಾರಿ ಗೆಬೋರ್ ಲಕಟೂಸ್. ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿ ತೊಳೆದಿದ್ದ ಗಾಜಿನ ಗೋಡೆಯೊಂದಿತ್ತಷ್ಟೇ.

'ಅವನೇನು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನೇ ?' ಅಂಗಡಿಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ ಕೇಳಿದಳು.

'ಹೌದು. ತಮ್ಮ. ಈಗ ಪ್ರೇಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಬೇಗನೇ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗ್ತಾನೆ. ಬಹಳ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ' ಗೆಬೋರ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

'ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿ.... ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗಿದ್ಯಾ ?' ಹುಡುಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.
'ಮದುವೆ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೇ ಪ್ರೇಗ್‌ನಲ್ಲೇ ಗ್ರಾಮರ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕಿಯೊಬ್ಬಳ

ಜತೆ. ಅವಳು ವಕೀಲರ ಮಗಳು. ಹೆಸರು ಸ್ಲಾವ್ಕಾ ಮಾರಿನ್ಕೋವಾಂತ.' ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಬೇಗ ಬೇಗ ಹೇಳಿದ.

'ಸ್ಲಾವ್ಕಾ' ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಉಸುರಿ ಹುಡುಗಿ ರಸ್ತೆ ದಾಟಿದಳು. ಹಿರಿಗೆಬೋರನ ದೃಷ್ಟಿ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿತು. ಅವಳು ಸಣ್ಣಗೆ ನಾಜೂಕಾಗಿದ್ದಳು. ಬಹುಶಃ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಹೆದರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಗೆಬೋರನಿಗೆ ಕೋಶಿಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದ ಮನೆಯು ನೆನಪಾಯಿತು. ಎರ್ಜಿಕಾ ಲಕಟೋಸೋವಾ ಆ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಒಂದು ದಿನ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅರಿಯದೇ ನೇರವಾಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಓಡಿದ್ದಳು, ಅಲ್ಲಿ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳದೇ ಅಂಗಡಿಗಳತ್ತ ತನ್ನ ಕಳ್ಳನೋಟ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದ.

'ಗೆಬೋರ್ ನನ್ನ ಕೆಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಬಂತು!' ಅವಳು ಅವನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು

ನಂತರ ಅವನು ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಮತ್ತು ದೀಗಂಬವನ್ನು ಲಗೇಜಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿದ. ಕೋಶಿಟ್ಸ್‌ಗೆ ಹೊರಡುವ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆಂದು ಕೇಳಿ, ಹವಾ ಸೇವನೆಗೆಂದು ಆಚೆ ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟ.

ಲೆವೆಲ್ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ ಬಳಿ ಬಂದು ರೈಲೊಂದು ಹಾದು ಹೋಗುವವರೆಗೂ ಕಾದು ನಿಂತ. ಅದು ಗುಡುಗುತ್ತಾ ಬದಿಯಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾದು ಹೋಯಿತು. ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಊಟದ ಮನೆಯಾಗಿದ್ದ ಡಬ್ಬಿ ಕಂಡು ಬಂತು. ಆದರೆ ಅದರ ವೇಗಕ್ಕೆ ಜನರ ಬಿಳಿ ಮತ್ತು ಗುಲಾಬಿ ಮುಖಗಳು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಬೆರೆತು ಕರಗಿ ಹೋದುವು; ಅವರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಆರಾಮವಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ ಒಂದು ಹೊಳಪಿನಂತೆ ಬಂದು ಮಾಯವಾಯಿತು. ಸ್ಲೀಪರ್ ಕಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆದಿದ್ದ ನೀಲಿ ಪರದೆಗಳು ಕೂಡಾ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಹೊಳಪನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದುವು.

ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹೊಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಪವಾಡವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದಂತಹ ದೃಶ್ಯ ಕಾಣಿಸಿತು. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪವಾಡವೆನ್ನದೇ ಬೇರೇನೂ ಹೇಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಿಪ್ಸಿ ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಇರಬೇಕು.

ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಆಚೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೋಪಿತ್ತು. ಗ್ರೀಷ್ಮ ಋತುವಿನ ದುಃಖ ತೋಪನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು- ಅನೇಕ ಮರಗಳ ಎಲೆಗಳು ಸುತ್ತಲೂ ಉದುರಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ತೋಪು, ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಹೋದ ತುಂಬಾ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಬೆಂಕಿಯಂತೆ. ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತ್ತು- ಒಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಕರೀ ಟೋಪಿಯೊಂದು ನೇತಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರದು ಆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲೇ ಬೆರೆತುಹೋದಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಮತ್ತೊಂದು ಮರದಡಿ ಚಿಟಪಟ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಾಧಾರಣ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಟೋಪಿಯ ಮಾಲೀಕ ಬೆಂಕಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆತನೂ ಒಬ್ಬ ಜಿಪ್ಸಿ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮುದಿಯಾಗಿದ್ದ. ಸಾರಿನ ಕಿಟ್ಲಿಯ ಮೇಲೆ [illegible] ಎಂದು ಊದುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆತ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ಸಣಕಲು ಕುದುರೆಮರಿ ಬೆಂಕಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತನ್ನ ಮೈ ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು, ಆ ಕುದುರೆಗೂ ಜಿಪ್ಸಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳೇ ಇದ್ದುವು. ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲೊಂದು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ವ್ಯಾಗನ್ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಣ್ಣ ಕಳೆದ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸನ್ನು ಹರವಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಟ್ಟೆಯೂ ರೈಲಿನ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಗೆಬೋರನಿಗೆ ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೃಶ್ಯ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿವ ದೋಣಿಯ ಹಾಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು.

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಆಲೋಚಿಸಿದ- ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವನ ಜತೆ ಮಾತಾಡ್ತೇನೆ. ಅವ ನನ್ನ ಏನಾದ್ರೂ ಕೇಳ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವನೇ ನಂಜತೆ ಮಾತಾಡೋದಿಲ್ವೇ....

ಸರಿ. ಗೆಬೋರ್ ಅವನ ಬಳಿ ಹೋದ. ಜಿಪ್ಸಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಕನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳಿದ. ಮುದುಕ ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದ. ಗೆಬೋರನಿಗೊಂದು ಸಿಗರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಂತೆ ತಾನೇ ಅದನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದ.

'ತಾತ, ನೀನು ಒಬ್ನೇ ತಿರುಗಾಡ್ತೀಯೋ ಅಥವಾ ನಿನಗೊಂದು ಗುಂಪಿದೆಯೋ' ಗೆಬೋರ್ ಲಕಟೋಸ್ ಕೇಳಿದ.

'ನಾನು ಒಬ್ನೇ.... ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕುದುರೆ.'

'ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ? ಈಗ ಸೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೀಯ''? ಗೆಬೋರ್ ಕೇಳಿದ

'ಸಾನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೀನೀನ್ನೋದು ನಂಗೇನು ಗೊತ್ತು ? ಈಗ ಸೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಾಂತ ನಿಂಗೆ ಗೊತ್ತೇನು ? ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತೇಂತ ಯಾರಿಗಾದ್ರೂ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತಾ ? ನನ್ನ ಹೆಸರು ಅಲಡಾರ್ ಅಂತ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾರು ಕುಡೀತೀಯಾ ?'

'ಹುಂ....' ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ

ಸಾರು ಮಸಾಲೆ ತುಂಬಿದ್ದು ರುಚಿಕರವಾಗಿತ್ತು. ದನದ ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ಸಾರು ಮಾಡಿದರದು ನಿಜವಾದ ಜಿಪ್ಸಿ ಸಾರು !

'ಅಲಾಡರ್ ನಾನು ತೊಂದ್ರೇಲಿದ್ದೀನಿ' ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದ.

'ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ತೊಂದ್ರೆ ಇಲ್ಲ ? ಈ ಕುದುರೆಗೂ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ.' ಅಲಾಡರ್ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

'ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು ಅಲಾಡರ್' ಇಲ್ಲೇ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಇದೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ನಿಂಜತೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀಯಾ ? ನಿಂಗೊಬ್ಬ ಮಗ ಬೇಡ್ವೇ ಅಲಾಡರ್?'

ಮುದುಕ ಉತ್ತರಿಸಿದ– 'ಮಗ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಬೇಡ' ನೀನೂ ಬರೋದಾದ್ರೆ ಯಾಕಾಗಬಾರ್ದು ? ಬಾ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಈಗ್ಲೇ ಹೇಳ್ತೀನೆ ಗೆಬೋರ್. ಆ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ? ಅದರಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದೇನಾದರೂ ಇದ್ರೆ ನಾನದನ್ನ ತೆಗೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋಗ್ತೇನೆ. ನಂಗೆ ಆ ತುಡಿತ ತಡೆಯೊಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ'.

'ಆ ಸೂಟ್‌ಕೇಸನ್ನ ತಂದು ನಿಂಗೇ ಕೊಟ್ಬಿಡ್ತೀನಿ. ಅದರ ಜತೆ ಒಂದು ಅಂದವಾದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಗಂಬ ಕೂಡಾ ಇದೆ!'

ಅಲಾಡರ್ ಕರುಣೆಯಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಕ್ಕ.

ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ತನ್ನ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ತರಲು ಓಡಿದ. ಅದರ ಜತೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್

ನೀಗಂಬವನ್ನೂ ತಂದು ಎರಡನ್ನೂ ಅಲಾಡರ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ನಂತರ ಕುದುರೆಯ ಲಗಾಮು ಕಟ್ಟಲು ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ.

ಹಣೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಸುಕ್ಕೊಂದನ್ನು ಅಲಾಡರ್ ಒಮ್ಮೆ ಸವರಿದ. ನಂತರ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ಅರಿವೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ; ಅರಿವೆ ಹಳೆಯದಾಗಿತ್ತು. ಆದರಿಂದ ಹೊಗೆಯ ಹಾಗೂ ಕಾಡಿನ ವಾಸನೆ ಹಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅಲಾಡರ್ ಬಾಯಿ ಬಡುಕ ಕವಿಯಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿದ. ಅಲಾಡರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅವನು ತನ್ನನ್ನೇ ನೋಡಿ, ಗೇಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಗಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದ.... ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರೆದುರಿನಲ್ಲೂ ಹಾಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಗು ಎಂಬುದು ಅವನ ಅರೆಬಿರಿದ ತುಟಿಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸ್ಫೋಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ವ್ಯಾಗನ್ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಮಾತನಾಡ ತೊಡಗಿದ. 'ಅಲಾಡರ್, ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದಾದಾಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?'

ಅಲಾಡರ್‌ನ ಉತ್ತರ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು– 'ನಿನಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದಿದ್ದಾಗ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಡ. ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಏನಾದರೂ ಅನ್ನಿಸಿದ್ರೆ ಅದನ್ನ ಮಾಡಬೇಡ. ಎರಡನೇ ಬಾರಿ ಅನಿಸಿದಾಗ.... ಉಹುಂ.... ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಬಿಡು. ಮೂರನೆಯ ಅನಿಸಿಕೆಯವರೆಗೂ ಏನೂ ಮಾಡದಿರುವುದು ಒಳ್ಳೇದು, ಆ ನಂತರ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ....'

'ಅಲಾಡರ್ ನೀನು ಲಕಟೂಸ್ ವಂಶಸ್ಥನೇ ?' ಹಿರಿಗೆಬೋರ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

'ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವೇ ಬೇಡ' ಮುದುಕ ಉತ್ತರಿಸಿ ಚಾವಟಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಝಳಾಡಿಸಿದ.

ನಂತರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಶೂನ್ಯದಿಂದ ಜಾಯಿಕಾಯಿಯ ವಾಸನೆ ಬಂದಿತು. ನಂತರ ರಾತ್ರಿಯ ನೆರಳು, ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಕ್ಕೆ ಒಣಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಜೆಳೆ ಕಂಡಿತು. ಜೆಕೋಸ್ಲಾವಾಕ್ಯದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಅಲೆಮಾರಿ ಠೀವಿಯಿಂದ

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖಕರು :

* ದಿವಂಗತ ಬಿಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ, [ಆನಂದಕಂದ]

* ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಪಾರ್ವತಿ,
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಹಕರು,
ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಮೈಸೂರು-2

* ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಮೂರ್ತಿ,
101, ಗಣೇಶಮಂದಿರ
ಎರಡನೇ ಬ್ಲಾಕ್,
ತ್ಯಾಗರಾಜ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560028

* ಎಂ. ಎಸ್. ಶ್ರೀರಾಮ್,
ನಂ. 3 ನಾಲ್ಕನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,
ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ – ಬೆಂಗಳೂರು – 560018

ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣಪಿಡಿಗೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಹಸಿರು ಅರಿವೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಹಳ ದೂರ ಹೋದ ನಂತರ ಮುದುಕ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿ ಕೂಗಿದ- 'ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋ ಗೆಬೋರ್, ಮನೆಗೆ ಹೋಗೊಲೋ ಮೂರ್ಖ'

ಆ ಮುದಿ ಲಕಟೂಸನ ಸೂಟಕೇಸು ವ್ಯಾಗನ್ನಿನಿಂದ ಆಚೆಗೆ ತೇಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಮಾನಿನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೇಲೇರಿ ನಂತರ ಕೆಳಜಾರಿ ಬಂದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಆದರೂ ಆ ದೀಗಂಬವನ್ನು ಎಸೆದುದು ಆ [illegible]

ಹಿರಿ ಗೆಬೋರ್ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ. ಆಗಲೇ ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳು ಬೀಳಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ವಸಂತದವರೆಗೂ ತಡಮಾಡಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇನ್ನೂ ಹನಿಯುತ್ತಿದ್ದ, ಸಾಧಾರಣ ಮಳೆಗಾಲದ ಮೊದಲ ಹನಿಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಅವನು ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಮೊದಲಿಗೆ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದ, ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ವೈನ್ ಶೀಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹೂವೊಂದನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂತು.

ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಟಾನ್ಯಾಕ ಮಾರಿನ್ಯೋವಾ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.